TECHE
UDINE

MANOSCRITTI

FONDO PRINCIPALE

Manoscritto n. **P_MSS_0899_IV**

Nel Fondo Principale sono confluiti la maggior parte dei lasciti manoscritti pervenuti alla Biblioteca Civica «Vincenzo Joppi» nel corso del tempo: si tratta perciò di un fondo composito nel quale è possibile trovare manoscritti di argomento liturgico, scientifico, giuridico, botanico e altro.

Collocazione:

Biblioteca Civica "Vincenzo Joppi", Udine
https://www.techeudine.it/fondo-principale
https://www.sbhu.it/

BIANCHI

1252
1256

899

4

BIBLIOTECA COMUNALE
VINCENZO JOPPI
UDINE
N. 899

4

1252–56

Documenti non compresi nell'Indice Bianchi.

1252 – Vita di Gregorio di Montelongo Patriarca, di Antonio Belloni. –

1253 – 14 Febr. Cenno di una investitura concessa dal Patriarca ad Artico e Gabriele di Porcia. –

DOCUMENTI
PER LA STORIA DEL FRIULI
DAL 1200 AL 1400

RACCOLTI

DALL' AB. GIUSEPPE BIANCHI

Volume 4.° dal N.° 194 al N.° 238.

UDINE 1850

1252. (n.n)

Vita di Gregorio di Montelongo Patriarca

di Antonio Belloni.

Ab Innocentio IV.° Romano Pontifice Gregorius Montelongus Patriarcha creatus anno Domini quinquagesimo secundo supra ducentesimum et millesimum cuius cum Notarius esset Ecclesiam Sanctam Aquilejensem, antequam ad praesidium inviserat, vir profecto magni altique animi et consilii, laboris patientissimus. Functus fuerat Civitatis Bononiensis Legatione, et eo Duce Ferraria ad Romanam Ecclesiam jam pridem redierat. Bella contra multos ad Pontificis nutum gessit, tam ense sciens, quam milite rem ecclesiasticam tueri. Dux ipse exercitus Pontificis Parmensibus auxilio fuit et erumpentibus ipsis Federicum Secundum Imperio privatum et in Parmae obsidione frustra Plenato laborantem castris rerum copia refertis haud segniter spoliavit, tentoriis in Basilicam Civitatensem inde relatis. Est et Ecclesiae suae tutatus jura, et acriter quidem adversus Ulricum Karinthiae Ducem a quo tandem obtinuit anno Domini MCCLXI. castella Guardanchae, Laybaci, Gorrachi, Ortimburchi, Valchimburgi, Iglemi et Urrespergi, et alia loca quaedam quae tamen omnia ipsi ne vectigalis quam fecerat, male cessisse videbatur, illico in feudum concedere non neglexit. Anno vero sequenti Philippus Ulrici frater electus Ecclesiae Salzburgensis, consensu suo comprobavit, vir aeque moribus probus ac natalibus clarus, mox agitato negocio pacem ulterius cum Patriarcha iniit, et Ecclesiae Aquilejensis agros ad Tyvam et Treven ab Ulrico Sterimbergi Comite et ab aliis se mille marchis redempturum pollicitus est. Secus autem ne videretur redemptionem invitam suscepisse, Castellum suum Netenver cum annuo quoque proventu marcharum sexaginta absque ullo discrimine sanctae Ecclesiae se daturum promisit. Ulricus iterum anno Domini MCCLXIX. Civitatem Laybacensem cum omnibus suis praediis testamento reliquit, cavitque, ut quisquis per ipsam alienare tentaret Ecclesiae Aquilejensi ad duo millia marcharum argenti solvere teneretur. Nec ab institutis destiterunt Goritiani Comites, a quibus Patriarcha continue infestabatur, sive

de proprietatibus Latisanae, Sacili aut Pabenstayn, vel alia de re contentio incidisset. ob dissidiorum eandem assiduitatem factum est ut non armis minus, quam odiis frequenter inter eos certatum sit. Captus fuit Patriarcha ad villam novam sub Rosacio dum ei Albertus Comes Goritianus insidias tetendisset, de cujus redemptione Episcopus Salzpurgensis non ita multo post cum Alberto pepigit ut in ipsum et Bohemiae Regem compromitteretur. Albertus autem Concordiensis Episcopus, itemque Patriarchae Vicedominus, insidiis ejusdem Comitis deceptus, cum quibusdam apud montem Medeae obtruncatur. item Gregorium utriusque exercitum Comes abrupto Sontii ponte, ne cum exercitu amnem Patriarcha transmitteret, prohibuit. Renovato compromisso Antistes, ne tantorum Principum judicium detrectare videretur in Civitatem Austriam se recepit. Sicuti vero Ecclesiasticae rei defendendae causa fortiter ab eo semper cum hoste pugnatum, ita in proditores severe animadversum est, ut omnes se hoc exemplo in fide et officio continerent. Valvesonum Conrado ne nunc dicam de aliis, ob rebellionem privato, tamquam habitantibus feudum alteri concessit; dicam etiam de rebus perduellionis pro occasione cum agam de feudis Patriae.

Huic Forojulii Proceres se cum oppido S. Steni Corbolone et Latisana sponte dedere anno Domini MCCLX. sexto Kalendas Julii, auctore Johanne Lupico, ut, quod facerent prosequi iure eis Patriarcha posset ipsi imperata facere tamquam feudatarii sine cunctatione tenerentur. Contigit hoc tempore ut Forojulienses turmatim lacera mosa et miserantur ad sanguinem usque verberibus alter in se affligerent, Aquino Aquilejensi Decano ipsorum penitentium Duce. Sicuti et nuper Corrupsere Christiani statis temporibus ad placandam Dei iram nudis pedibus obambulantes: eo anno ab hostibus producta non amplius vexata. monasterium a cella apud Civitatem inchoatum: facta item clero a Venetis copia vini per Venetum ex Histria evehendi ad certum amphorarum numerum. Denique Patriarcha manu ipsius scripta nescio qua intentione facta in Testamento de Tricano aquis ministerialibusque Forijulii, moritur anno MCCLXVIII. sexto Idus Septembris, sepeliturque prope corpus Divi Paulini in Basilica Civitatensi, postquam immodicis eam impendiis ornasset. sedit annos XVII. menses X. dies XVI. inter magnanimos Antistites omnino numerandus

quod labore et vigiliis numquam defessus pro Ecclesia admirabili virtute divinitus adjuta frequenter pugnaverat.

Philippum in Gregorii locum demortui electum Woldarici Ducis Karinthiae fratrem Archiepiscopum Salzburgensem Gregorius X. Summus Pontifex minime [illegible] confirmatione admittendum duxit, cum electum, quo tempore auctoritate Apostolica electioni interdictum fuerat; quare commoti Forojulienses Ducem suum magno consensu tunc appellarunt. Tum enim erat in proelio, quod in negotiis bellicis Ducem strenuum requirebat; quo factum est ut ab interitu Gregorii ad successorem usque Raymundum interregnum per annos quatuor fuerit. Dux creatus, Artudinum(?) castellanum quod Gorritiae se factioni addixisset incommodis statim multis affecit, et proditione Johannis et Woldarici fratrum de Portis, opera unius Federici Pinzani sui Praefecti, civitatem Austriae cepit ac diripuit civibus tum depulsis, tum in vincula conjectis. Rex Bohemiae, ubi rescivit, est enim dilecti Aquilejensis, ac professo jure feudi propugnator, Woldricum Turnolorum(?) cum ingentibus copiis ducem misit ut civitatem proditione amissam bellica virtute redimeret. Civitatem sub certis conditionibus se dedentem pristinae libertati restituit, dum Federicus incensis Villis(?) Petri et Sylvestri suburbiis lapideum pontem interim disjecerat ac dissipaverat. Oppidum Prothude(?), quod Hungariae Regis erat, passum vim fuerat a Filippo Forojuliensium Duce, unde litterae manarunt quibus oppidum Rex conquerebatur expugnatum fuisse monetque Ducem ab audacia tam perdita se ipsum revocet et sublatis cohortibus omnia statim relaxet. Mons hoc interregno ad Santinum(?) [illegible] fulminis afflatu arsit ad multos dies, nec non crebra grandine ovis gallinaceis grandiore animalia in agro Civitatensi pleraque exanimata. c.f.c.

[illegible] Chronicon Foroiuliense
ex codice Antonii Belloni [illegible]

Gregorius Patriarcha Aquilegensis, qui fuit de Montelongo, venit Aquilegiam die XIII Ianuarii sub anno domini MCCLII.

Ecelinus de Romano captus fuit anno domini MCCLIX. die quarto exeunte septembri, qui comedere nolens septem diebus, in octavo mortuus fuit.

Rex Carolus devicit et interfecit Manfredum Principem Apuliae in Apulia, et fuit maxima hominum strages anno MCCLXVI die Veneris [illegible] exeunte Februario

Impositus fuit primus lapis Monasterii [illegible] dominarum [illegible] apud Civitatem Austriam per venerabilem Patrem Albertum

Epitome superioris chronici quae in Archivo
[illegible] capituli [illegible] asservatur

Gregorius Patriarcha Aquilegensis, qui fuit de Montelongo venit Aquilegiam die XIII Ianuarii sub anno domini MCCLII

Ecelinus de Romano captus fuit die quarto exeunte septembri qui comedere nolens septem diebus, in octavo mortuus fuit anno domini MCCLIX

Anno domini MCCLX [illegible] venit primo [illegible] cum [illegible] nudi [illegible] civitatem et statim se Civitatenses [illegible] verberare ita quod infra octo dies fuerunt de Civitatensibus se verberantes circa LX et per totum Forumjulii in civitatibus

Chronicon Patriarcharum Aquileiensium.

Gregorius de Montelongo Patriarcha sedit annis XVIII [illegible] fuit Patriarcha [illegible] Papam Innocentium IV anno domini MCCLII venit ad Ecclesiam suam. [illegible] ante promotionem suam [illegible] Papae, [illegible] fuit [illegible] contra [illegible] Papam depositum, cui Parmenses [illegible] sibi rebellaverant [illegible] Gregorius cum [illegible] dictis Parmensibus in subsidium [illegible] Parmenses portas civitatis aperuerunt et [illegible] parte ecclesiae [illegible] exercitum [illegible] eundem [illegible] cum toto exercitu, [illegible] et [illegible] [illegible] deportata) expulerunt. Non sine magno apparatu et armis [illegible] multa magnalia operatus multas guerras pro [illegible] cum [illegible], et praecipue cum ducibus Karinthiae et comitibus [illegible], qui

concordiensem, et Feltrensem episcopos [illegible] anno domini MCCLVII. die XIII intrante Aprilis

Captus fuit venerabilis Pater Gregorius Patriarcha Aquilegensis, per nobilem virum Albertum comitem Goritie apud Villam-novam sub Rosacio in aurora diei dum erat in lecto et inde ductus fuit Goritiam in uno Roncino anno Domini MCCLXVII die Mercurii XII exeunte Iulii, nullo alio capto preter Iohannem Lucensem et paucis aliis vulneratis

Tunc subsequenter die quarto intrante Augusto instituti fuerunt in Foroiulio capitanei D. Albertus Tarvisinus episcopus Concordien. et D. [illegible] de Camino

Redemptio [illegible] Patriarche

Gregorius Patriarcha Aquileiensis anno MCCLXVII. die quinta exeunte Augusto exivit captivitatem dicti Comitis Alberti Goritie et conductus fuit Civitatem procurato tamen per venerabilem Patrem Albertum [illegible] episcopum

captivi et in illis tam [illegible] est et [illegible] annis omnes [illegible] [illegible] [illegible].

Anno Domini MCCLXVI [illegible] mense Februario, Rex Karolus vicit et interfecit Manfredum, Principem Apulie in bello commisso apud [illegible] ubi fuit maxima [illegible] [illegible].

Anno Domini MCCLXVII. impositus fuit primus lapis Cellarum apud Civitatem Austriam per venerabiles Patres Albertum Concordiensem et Feltrensem episcopos [illegible] mense Aprilis

Anno Domini MCCLXVII. die XII. exeunte Iulio, captus fuit venerabilis Pater Gregorius Patriarcha Aquilegensis, per D. Albertum Comitem Goritie apud Villam-novam sub Rosacio in aurora diei, dum erat in lecto: et inde ductus fuit Goritiam in uno Roncino; nullo alio capto preter Iohannem Lucensem et paucis aliis vulneratis.

Tunc subsequenti die quarto intrante Augusto, instituti fuerunt capitanei in Foroiulii. [illegible] [illegible] [illegible]

multum [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] non sine magnis laboribus et tribulationibus potenter rexit et gubernavit, proditores iuxta demerita puniendo mortuus est in [illegible] [illegible] quam mirabiliter dilexit et iuxta corpus [illegible] Paulini [illegible] sepultus fuit anno Domini MCCLXIX.

[illegible] cum ipso d. Patriarcha, dum [illegible]
erat in [illegible] et cum [illegible]
ex parte una, et cum dicto Comite ex al-
tera [illegible] fuit per partes compromissum
in [illegible] et [illegible]
[illegible], et postea [illegible]

[illegible] Alberti Episcopi
Concordiensis Vicedomini Patriarche.

MCCLXVIII. die tertio intrante Iulio
mense ante Tertiam apud montem Medeam
interfectus fuit venerabilis Pater [illegible]
sis Episcopus Vicedominus Reverendi Patris
Gregorii Patriarche; et quidam alii cum eo
per insidias ei impositas per fautores d.
Alberti comitis Goritie

[illegible] exercitu, et de [illegible]
[illegible] [tanti] prope Goritiam

Dicto anno die Veneris [illegible] exeunte
[illegible] exivit Gregorius Patriarcha Utino
cum suo exercitu contra dictum Comitem
et tunc die XII. Augusti destructus et de-
vastatus fuit pons Isontii prope Goritiam
Reversus est die penultima Augusti [illegible]
tem facto [illegible] compromisso inter dic-
tas partes

[illegible]

MCCLXVIII die XXVII Augusti [illegible]
Octava Assumptionis [illegible]

[illegible] anno die [illegible] exeunte Augusto Gre-
gorius Patriarcha Aquileiensis exivit Ci-
vitatem d. Alberti comitis Goritie et con-
ductus fuit Civitatem per venerabilem d.
[illegible] Wladislaum Archiepiscopum Sal-
burgensem

Anno Domini MCCLXVIII die tertio in-
trante [illegible] apud montem Medeam in-
terfectus fuit venerabilis Pater [illegible]
episcopus Concordiensis et [illegible]
cum eo per insidias [illegible] per
fautores comitis Goritie

Eodem anno die V [illegible] exivit
d. Gregorius Patriarcha Utino cum suo exer-
citu contra dictum Comitem et tunc die
XII [illegible]
[illegible] apud Goritiam.

Item ipso anno die XXII Augusti [illegible]
est Rex [illegible]
regnum Apulie

Anno Domini MCCLXIX [illegible]
[illegible] septembri in [illegible]
[illegible] Patriarcha A[illegible]
no [illegible] Patriarcha annis XVII men-
sibus X et [illegible] XVI et [illegible]
[illegible]

concordiam [illegible] Apulie

De obitu [illegible] Patriarche

MCCLXIX die VIII intrante septembri [illegible] in civitate Austria [illegible] obiit in domino [illegible] Patriarcha XVII annis [illegible] mensibus et [illegible] diebus

De electione [illegible] Karinthie in capitaneum Foroiulii

Isto anno die XIV intrante septembri, Item isto anno, die XIV septembris [illegible] Henricus [illegible] Karinthie electus [illegible] Dux Karinthie electus fuit per Foroiulienses in capitaneum Foroiulii fuit per Foroiulienses in Capitaneum, [illegible] eodem anno die [illegible] exeunte qui eodem anno mortuus est in civitate [illegible] mortuus est in civitate [illegible] Austria

De electione [illegible] in Patriarcham [illegible] et eius [illegible]

MCCLXIX exeunte septembri. Item eodem anno die VIII exeunte Septembri, [illegible] Karinthie [illegible] Philippus [illegible], electus fuit in archiepiscopus Salzburgensis electus fuit in Patriarcham sed privatus fuit [illegible] triarcham Aquileiensem, sed privatus fuit per papam [illegible] quia eum non confirmavit summum Pontificem Gregorium X et [illegible] receptus fuit in Capitaneum, [illegible]

Anno MCCLXIX electus fuit Philippus dux Karinthie in Patriarcham [illegible] Gregorius X confirmare noluit fuit tamen factus capitaneus totius Foroiulii et [illegible] sedes annis quatuor [illegible] tempore capta fuit civitas Austrie [illegible] per quosdam castellanos [illegible] quibusdam [illegible] et [illegible] et [illegible] fere omnes boni et [illegible] populares et eorum bona accepta sed eodem anno rex Bohemie [illegible], [illegible] in Capitaneum cum magno [illegible]

curiam Romanam et quod [illegible] jure [illegible]
[illegible] fuerat ante dictam [illegible]tionem per Ro-
manam curiam interdicta. Qui, cum Apos-
tolica Sede vacante, non confirmaretur,
[illegible] suis, salvo [illegible] Patriar-
chales in Capitaneum Forojulii et tunc de-
[illegible] occupavit [illegible]
exercitu [illegible] Federicum de castello [illegible]
torem comitis Goricie, nomine Albertum,
[illegible] et [illegible] bona sua ad
[illegible]

in archaliis [illegible] mansit
cum exercitu [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
Anno Domini MCCLXX [illegible]
accidit in civitate Aquilegia et circa tempestas
[illegible] vallinacees multo [illegible]
[illegible] atque [illegible] cum [illegible] et [illegible]
[illegible] abstulit [illegible] et etiam [illegible]
[illegible] domos interfecit, et etiam [illegible]
[illegible] interfecit [illegible].

De [illegible] tempestate.

MCCLXX [illegible]
accidit in civitate Aquilegia et circa civita-
tem [illegible] vallinacees multo,
[illegible] atque quamplurimum
[illegible] abstulit [illegible] et etiam [illegible]
[illegible], [illegible] interfecit
[illegible] et etiam homines, [illegible]

De captione civitatis [illegible] Federicum de Pinza-
no

MCCLXXII [illegible] Anno Domini MCCLXXII [illegible]
[illegible] Federicus de Pinzano, [illegible] tunc [illegible] erat
Pinzane [illegible] tunc [illegible] erat [illegible] Philippi. Philippi [illegible] Forojulii,

[illegible] capitaneus [illegible]
[illegible] capitaneo [illegible]
[illegible] propter [illegible]

[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in majori [illegible] armata manu

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dicentibus [illegible] quod non veniebant

causa mali, cepit [illegible] [illegible]

Prata et [illegible] et Villalta ubi multo-

rum [illegible] bona [illegible] [illegible],

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Fiumicelle [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit nec

per [illegible]

MCCCLXXXII die dominico VIII [illegible]

[illegible] [illegible] fuit [illegible] ponte

[illegible] [illegible] Foroiulienses fideles Ecclesie, Aquil.

[illegible] et quosdam Theotonicos D. Regis Bohe-

mie incidentes [illegible] de [illegible], sicut

[illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Eodem die [illegible] [illegible]

[illegible] capitaneus Regis Bohemie [illegible]

furnace [illegible] [illegible] [illegible] armata manu [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], ubi multorum [illegible] bona [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]

de Civitate et unum de Prata [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

eodem anno [illegible] VIII [illegible] Marcii, in aurora

[illegible] fuit [illegible] [illegible] per Foroiulienses fi-

deles Ecclesie Aquilegiensi; et quosdam Theo-

tonicos Regis Bohemie, incidentes [illegible] de

[illegible]

Item eo die sicut [illegible] [illegible] [illegible] fuit

[illegible] [illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible]

S. Silvestri et in nocte subsequenti fuit [illegible]

Capitaneum [illegible] S. Petri

exercitu magno, hora vespertina [illegible] [illegible] civitatem.

[illegible] eodem [illegible] [illegible] ponte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et combusserunt [illegible] et [illegible]

[illegible] et in nocte subsequenti [illegible] [illegible] Capitaneum [illegible]

[illegible] [illegible] capitaneo et [illegible] [illegible] [illegible] fuerunt in Ecclesia S. Stephani [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in civitate [illegible] [illegible] [illegible] civitatem

11 De [illegible]

MCCLXXII [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] monte [illegible] [illegible] [illegible] plurimis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ardentis.

Eodem autem die supervenit [illegible] [illegible] capitaneus [illegible] [illegible] cum exercitu magno hora vespertina et obsiderunt civitatem.

[illegible] [illegible] [illegible] capitaneo et [illegible] civitatis [illegible] fuerunt in Ecclesia S. Stephani [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in civitate

Eodem anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ardentes

[illegible] De electione [illegible] Raimundi

MCCLXXIII Die XI exeunte [illegible] [illegible] Alexandrum [illegible] et [illegible] Romanam, venerabilis [illegible] Raimundus [illegible] Mediolanensis, Episcopus Cumanus [illegible] [illegible]

Anno domini MCCLXXIII die XI exeunte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Alexandrum [illegible] [illegible] venerabilis [illegible] Raimundus Mediolanensis episcopus Cumanus [illegible] [illegible]

Raymundus de la Turre Mediolanensis [illegible] [illegible] [illegible] XXI [illegible] [illegible] Episcopus Cumanus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] anno domini MCCLXXIII [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Comitibus

[illegible] venit autem in Forum Julii [illegible] Domini

[illegible] anno MCCLXXIV [illegible]
intrante Augusto; die Veneris apud S. Vedor-
vicum; die sabbati Utinum, ubi stetit XIII
diebus; die autem Veneris XVII intrante Au-
gusto venit Civitatem [illegible]
[illegible] compromisit cum [illegible] Alberto comite Gori-
tiae, Patriarcha in nepotem suum Potestatem
Paduanorum, et comes in Comitem [illegible]
et communiter in D. Girardum [illegible]
Placentini de Camino, de omnibus quaestio-
nibus quae erant inter eos, ita quod infra
[illegible] dies sententiare deberent, vel commu-
niter, vel major pars ipsorum Arbitrorum.
Et sic Patriarcha et comes per se et amicis

Anno Domini MCCLXXIV. die Veneris XVII
Augusti, venit in Forojulii Venerabilis Pater
Raymundus Patriarcha: et tunc die [illegible]
in Civitate compromisit cum D. Alberto Comite
Goritiae, Patriarcha in nepotem suum Potesta-
tem Paduanorum et Comes in Comitem
de Tarvis, et communiter in D. Gerardum
de Camino, de omnibus quaestionibus, quae
erant inter eos. Et sic Patriarcha et Comes
per se et amicis eorum facti sunt amici
et interim comes exemit se, et juravit stare
praecepto D. Patriarchae. et tractantibus D. Arbi-
tris et aliis de compositione concordia et
pace inter D. Patriarcham et Comitem: dicto

[illegible] fecit. Sacillum a D. Girardo de Camino recuperavit. Qui idem Girardus pro feudis acceptis homagium et fidelitatem debitam cum juramento praestitit. Accessit idem D. Raymundus anno Domini MCCLXXVII ad D. Rodulphum Regem Romanorum [illegible] Idem D. Raymundus cum Venetis guerram incepit quae fere annis undecim duravit. Hoc tempore dicti Veneti Tergestum obsidebant. D. Patriarcha volens suis fidelibus subvenire congregato valido exercitu venit in subsidium Tergestinis. Tergestini exierunt, scientes auxilium et Terram quam ipsi Veneti fecerunt juxta Tergestum, quae vocabatur Romagna totaliter destruxerunt. Tandem pax facta est, et proclamata fuit anno Domini MCCXCI. Mortuus est autem et honorifice [illegible] in capitula [illegible]
MCCXCIX

eorum facti sunt amici et inimici sic procurante Patriarcha absente Carmonis comiti [illegible]

suum post quod partes dimiserant obsides ad camera Patriarchali in civitate super his [illegible]

[illegible] et comes [illegible] exposuit se ad [illegible] [illegible] [illegible] dare Carmonis [illegible]

[illegible] stare [illegible] [illegible] et tractare [illegible] [illegible] comes [illegible] exivit [illegible]

per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] compositione, sine licentia occulte cum paucis exeuns [illegible]

et concordia et pace inter Patriarcham et [illegible] [illegible] et facti sunt inimici et [illegible]

comitem [illegible] Patriarcha [illegible] Carmonis non obstantibus sacramento et [illegible]

Comiti qui erat in Camera Patriarchali in securitatibus super hoc prestitis

civitate super his et precipiente quod [illegible]

dare Carmonis Comes [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] exivit et sine licentia

occulte cum paucis exeuns Civitatem, [illegible]

[illegible] et facti sunt inimici [illegible], non

obstante Juramento, et quibusdam securita-

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Nummo [illegible]

Anno Domini MCCLXXIV die Lune [illegible]

exeunte Novembri, incepit currere nova Mo-

neta mutata per venerabilem Patrem D. Ray-

mundum Patriarcham [illegible] [illegible]

De compositione D. Patriarche Raymundi

cum comite et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible]

et pactis inter D. Raymundum Patriarcham [illegible]

[illegible] ex parte una et nobilem virum [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ex altera anno Domini

MCCLXXX [illegible] [illegible] exeunte Februario in Civi-

[illegible] terra in Parano [illegible]

De inundatione aquarum [illegible]

Anno Domini MCCLXXVI. die VI. intrante septembri fuit Nab'ica ita magnus quod fuit ultra ripam, [ultra ripam] usque ad murum [illegible] s. Petri. et etiam ascendit per ipsum murum et destruxit plures domos et [illegible] [illegible] extrentes dependendo [illegible] incepit destruere [mutare] omnia [illegible] usque ad portam et murum [illegible] factum in [illegible] ad pontem ascendit usque ad supremum gradum et tamen de summitate [illegible] saxi [illegible] pontis remansit [illegible] quod aqua non transcendit

De caristia.

Anno Domini MCCLXXVI in [illegible] frumentum [illegible] XXX denarios, et [illegible] XXII et [illegible] XIV et [illegible] XII denarios.

Item die sabbati [illegible] frumentum XXXVI denariis et [illegible] et plus. Milium XXIV. et XXVII Sorgum XXVIII denarios.

Item ascendit frumentum ad XL denarios, milium ad XL. Sorgum etiam ad XXXVII et plus

In principio marcii die sabbati sexto intrante marcio similiter [illegible] fuit frumentum pro XL. denariis, et siligo et faba pro XXXVI. vel

Anno Domini MCCLXXVI. die VI. intrante septembri, fuit Nab'ica ita magnus, quod fuit ultra ripam usque ad murum [illegible] et Orta Brossana: et etiam ascendit per ipsum murum et destruxit plures domos [illegible] per cratam [illegible] [illegible] incepit destruere [illegible] omnia [illegible] usque ad portam et murum [illegible] in defensionem terrę. Ad pontem ascendit usque ad summum gradum et tamen de summitate [illegible] saxi [illegible] pontis remansit [illegible] quod aqua non transcendit

illum pro XXVIII. Surcum pro XXIV denariis in manu solvendo

17 De mansionariis civitatis pro anima mansionariorum.

MCCLXXVII. die veneris ante invocavit scilicet XII intrante februario in capitulo civitatis canonicis cum decano generaliter congregatis communiter et generaliter per eos inductum, et constitutum fuit quod ex tunc legenda cuiuslibet mansionarii primo anno post illius decessum pro anima ipsius cedere capitulo civitatis ad emendam proprietatem pro anima eius, presentibus in [illegible] more solito

De mutatione monete

MCCLXXVII. in mense [illegible] die VII intrante marcio [illegible] et moneta que habebat patriarche imaginem interius et turrim exterius que valuerat XIV. minutis Veronenses, in monetam [illegible] posita XVI minutis Veronenses habentem interius imaginem S. Marie cum filio et exterius [illegible] item eodem anno die ultimo intrante aprilis fuit proclamatum ex parte patriarche quod ex tunc laboretur tantum pro XIV minutis Veronensibus, et illa nova que tunc currebat differens a priori in multis [illegible] interius et exterius

[illegible] parte pontis apud S. [illegible]

Anno Domini MCCLXXVII [illegible] primo intrante Aprilis inceptum fuit [illegible] et construere fontem apud domum Communis primo.

[illegible] castro [illegible] per Venetos [illegible] in [illegible] marina

Anno Domini MCCLXXIV [illegible] Anno Domini MCCLXXIV [illegible] [illegible] exeunte [illegible] quo anno venerunt Veneti primo ad [illegible] Veneti primo [illegible] edificandum unum castrum apud [illegible] [illegible] iuxta Marzillanam iuxta Marzillanam et S. Iohannem [illegible] et S. Iohannem [illegible] mari, longe a terra plus longe a terra plus iacto machine [illegible] [illegible] machine [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Anno Domini MCCLXXVII. die [illegible] [illegible] exeunte [illegible] interfectus fuit exeunte maio in civitate Austria [illegible] Senescalchus Reverendi Patris D. Raymundi Patriarche in colloquio [illegible] [illegible] [illegible] Patriarche [illegible] [illegible] Verone et [illegible] contractum [illegible] et [illegible] fuit [illegible] civitatenses. [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] XX annis [illegible] non [illegible] pontem et [illegible] posuit et [illegible]

[illegible] Anno Domini MCCLXXVII [illegible] [illegible] XIX [illegible] XI intrante Septembris [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible] terra [illegible] Romanorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab Imperatore [illegible] [illegible] intrante Novembris et [illegible] sequenti [illegible]

... esse debere suppositam ... [illegible] interdicto ... [illegible] sue constitutionis tenorem, ... [illegible] in sua Synodo generali.

... in terra Predicatorum ad habitandum ... [illegible]

Anno Domini MCCLXXXV ... [illegible] XIII die ultimo exeunte Majo, ... [illegible] sunt ... in Utinum Fratres Predicatores ad habitandum ibidem: et primo celebraverunt publice ... [illegible] Missam, lapis autem primus Ecclesie edificande ... [illegible] positus fuit ultimo die Maii.

... [illegible] Civitatis

Anno Domini MCCLXXXV die Lune XIII ... [illegible] intrante Augusto, incepit Commune Civitatis ... facere salesari, sive facere aptari ... [illegible] incipiendo a ... [illegible] Pontis ... [illegible] Vado Civitatis.

... militia ... Johannis de Zucula.

Anno Domini MCCLXXXV. in festo omnium Sanctorum D. Johannes de Zucula cum Francisco de Orzono facti sunt milites per ... [illegible] in prato juxta ... [illegible] D. Raymundo ... [illegible] ... quod ... [illegible] ... [illegible] excommunicationem occasione

idem Patriarcha ... [illegible] de ... [illegible] manum in Fagagna; quia ipse ... [illegible] confessus est sine tortura, se ... [illegible] D. ... [illegible] et Dominorum de Tr... ... [illegible] quasdam litteras ... [illegible]

Anno Domini MCCLXXVIII. die Veneris ... exeunte Augusto interfectus fuit Ottocarus Rex Bohemie ... [illegible] in exercitu seu ... [illegible] qui fuit inter ipsum ex parte una, et ... [illegible] Regem Romanorum ... [illegible]

Anno Domini MCCLXXIX ... [illegible] exeunte Aprili in festo ... [illegible] semel, et etiam circa mediam noctem ... [illegible] matutinali Fratrum, fuit terremotus tantus, quod quedam castra diruerunt, et ... [illegible] in ipsis ... [illegible] sunt ... [illegible]

Anno Domini MCCLXXXII. die VIII. exeunte Majo ... [illegible] et primus lapis ecclesie ... [illegible] edificande in terra, que dirupta fuerat per Dominos Johannem et Odoricum de ... [illegible] et eorum fautores, et fuit ... [illegible] per ... [illegible] Domnum ... [illegible] Patriarcham.

Anno Domini MCCLXXXII. die sexto exeunte Augusto ... [illegible] apud domum Communis ... [illegible]

mortis Senescalchi [illegible] [illegible] [illegible] fuerat [illegible]
in Civitate et [illegible]. Cui [illegible] interfecerunt
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et Albertus comes [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible]. Que [illegible] duravit octo diebus [illegible] [illegible]
et [illegible], interfecerunt bene [illegible]

De electione Gastaldionum Petri de Orsaria et Niculussii Civitatensis.

Anno Domini MCCLXXXVI. Indictione XIV. die lune secundo intrante septembri in Ca[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Dominos Bernardum Decanum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] solito more, primo
sunt electi sive creati Petrus de Orsaria et
[illegible] [illegible] [illegible] canonici [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Leonarducii de Civitate in Gastaldiones
[illegible] secundum ordinationem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] canonici [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dictus [illegible] Beate Ma
rie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] videlicet, quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] communes Dominorum et [illegible] [illegible]

[illegible]

Anno Domini MCCLXXXIII. in principio [illegible] incepit [illegible] Patriarcha una cum D. Alberto Comite Goricie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contra Venetos et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et Venetos [illegible] [illegible] [illegible] et alias [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Venetis per D. Patriarcham in suo districtu et per Paduanos et Tarvisinos in suis

Eo eodem anno die XI. intrante [illegible] in Civitate [illegible] colloquio generali per D. Patriarcham, potestates Liberos et Ministeriales, et communitates Forojulii, electi fuerunt XXIV. videlicet sex pro Clero, sex pro Liberis, sex pro Ministerialibus, et sex pro communitatibus, et quidquid per illos tractaretur super [illegible] to dicte guerre et pacis, attenderetur et observaretur. Qui ordinaverunt [illegible] [illegible] [illegible] quod pro guerra facienda, et defensione, honore, et bono statu Ecclesie Aquilegiensis et fautorum ejus, de qualibet manso [illegible] [illegible] [illegible] libere XX solidos, et stabilitum fuit ac [illegible] [illegible] guerra concordata fuit et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] in Civitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] secura [illegible], et que [illegible] anno Domini MCCLXXX.

[illegible] canonicorum, qui communes immediate dicere debeant de Sancta Maria matutinas [illegible] Primam, Tertiam, Sextam, et Nonam. Et magister Pinolus in suo Testamento ordinavit et statuit, de bonis suis emi redditus [illegible] marcharum ad usum curie Prebendariis supradictis. Qui Prebendarii illas Prebendas habere debeant usque ad XXV seu XXVI sive usque ad XXVII annos sue etatis a nativitate ipsorum, et non ulterius. Qui tunc alios [illegible] sub dicta conditione et forma [illegible] tali conditione quod si non fecerint et non dixerint, ut debuerint, [illegible] et capitulum [illegible] valeant Prebendis privati, et aliis ad hoc idoneis illas conferre. Item quod mansi seu possessiones redituum dictorum Prebendariorum esse debeant sub protectione et regimine Capituli, et specialiter in officio clavigeri Capituli; qui redditus memoratos debitis et congruis temporibus [illegible] faciant [illegible] et dividat illos dictis Prebendariis per illos qui [illegible] redditus [illegible] vi faciat, et persolvit.

[illegible] De mutatione monete.

Anno Domini MCCLXXXVII. Indictione XV. die Lune decimo intrante martio in civitate

Anno Domini MCCLXXXIV [illegible] intrante Januario, quidam Fratres numero circa sex, vel plures, convenerunt Civitatem, qui extra Civitatem morabantur apud Ecclesiam S. Francisci, venerunt in Civitatem ad habitandum in domo et curia d. Nodolini [illegible] quam emerunt ab eo Priorissa Sandrina, et Sorores S. Petri de Poloneto, habitantes apud sanctum Pantaleonem. Pro qua domo et curia, et etiam non pauca pecunia per ipsas Sorores dictis Fratribus persolvenda eydem Sorores emerunt pro se ad habendum Ecclesiam [illegible] Fratrum ubi tunc morabantur juxta S. Franciscum, de consensu d. Raymundi Patriarche.

Anno Domini MCCLXXXIV. die 10 Junii presentibus venerabilibus viris dominis Fulchero de Zuccula concordiensi, [illegible] Tergestino et ... Emonensi Episcopis, et aliis [illegible]; Reverendus Pater et D. Raymundus [illegible] et [illegible], alias de dicto Poloneto, et eas ... et ipsas personas inclusit ibidem

Anno Domini MCCLXXXV. de mense Augusti incepit communitas Civitatis [illegible]

Aurora fuit ex precepto Reverendi [illegible] Raimundi Patriarche [illegible], ea
[illegible] Preconis publice proclamatum: quod moneta, que publice pro nova currebat, debeat dari et accipi pro nova usque ad [illegible] dominicam intrante Martio, et ex tunc pro antiqua tantum.

[illegible]

Die Dominico predicto anno VIII [illegible] [illegible] Venerabilis [illegible] Raimundus a Civitate ad Montemfalconem [illegible] convenit [illegible] maxima multitudine militum, [illegible] et peditum de toto Foroiulii, Carnea et Cadubrio ita quod a XVIII annis supra usque ad septuagesimum annum omnes prescripti fuerunt [illegible], et nomina [illegible]. Et [illegible] et aliis [illegible] prescripta [illegible] [illegible] unum peditum [illegible] unum peditum ad [illegible]

[illegible] convenit etiam ad [illegible] Comes [illegible] cum sua gente et omnes fautores [illegible] Patriarche, et [illegible] et [illegible]: et [illegible] Maynardus dux Carinthie et Comes Tirolis misit in auxilium [illegible] validare Terram civitatis cum [illegible] tam.

Anno Domini MCCLXXXV in festo omnium sanctorum Domini Iohannes [illegible] cula, et Franciscus de Qurono facti sunt milites per D. Albertum Comitem Goricie apud Civitatem in prato iuxta Sinico [illegible] milites [illegible] [illegible] et [illegible] de Camino, de [illegible], de [illegible] [illegible] Castello [illegible] Sacimona [illegible] Pramperga, Lucanea et quamplaribus aliis duravitque ipsa curia per dictas octo

Anno Domini MCCLXXXVII. die VIII intrante Iunio, ivit venerabilis Pater Raymundus Patriarcha de Civitate Montem falconem, ubi eadem die convenit ad eum maxima multitudo militum, equorum et peditum de toto Foroiulii, de Carnea, et Cadubrio, ita quod a XVIII annis supra usque ad LXX annum omnes prescripti fuerunt [illegible] et nomina [illegible], [illegible] X miserunt ad dictum unum peditem, convenit autem in dicto exercitu D. Comes Goricie cum sua gente, et dux Carinthie, et Comes Tyroli misit in auxilium D.

[illegible] Fratris sui et Ecclesie Aqui-
legiensis venerabilem Patrem D. Episcopum [illegible]
cum multitudine maxima militum qui-
tum et peditum. [illegible] exercitus
[illegible], et durant [illegible] Cunnapell-
tanorum et eorum labores, [illegible] subiugum
her obiedit castrum, [illegible] non
possent illud habere illo relicto, reversi
sunt et venit exercitus ad montem
[illegible] die lune in vigilia beate
Marie Magdalene scilicet undecimo ex-
eunte iulio.

11 De D. Bolsa Episcopo Tergestino.

Anno Domini MCCLXXXVII. die Sabba-
ti XII. exeunte Aprili fuit D. Bolsa de
Tapi Canonicus [illegible] confirma-
tus in Episcopum Tergestinum per Ve-
nerabilem [illegible] Patriar-
cham Aquilegiensem.

12 De captione Marani per Venetos

Anno MCCLXXXVII [illegible] Mercurii XII
exeunte [illegible] captum fuit Maranum
per Venetos. Die autem septimo intrante
[illegible]
[illegible] per Venetos et occupatum per D.
[illegible] de castello.

13 [illegible]

Anno Domini MCCLXXXVII [illegible] XX
comitis Goricie fratris sui et Ecclesie Aqui-
legiensis venerabilem Patrem [illegible] cum
[illegible] multitudine militum et [illegible]

Anno Domini MCCLXXXVIII. die XIX
Februarii D. Raymundus Patriarcha in-
[illegible] Utinum [illegible]
Ducem Carinthie de Venzono ad rectum et
legale feudum Ecclesie Aquilegiensis

Anno Domini MCCXCII. Albubetta [illegible]
tis domine Lucardis, fuit [illegible]
[illegible] apud S. Stephanum, et
[illegible] fuit [illegible] Magistrum [illegible]
Thesaurarium, in festo Assumptionis

Anno Domini MCCLXXXIX. venerabi-
lis D. Raymundus Patriarcha in festo Beati
Marci, Aquilegia exivit cum sua gente
et ivit versus Montemfalconem, [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad eum [illegible] Comes Goricie cum sua
gente [illegible]
a XVII annis supra, et a LXX infra
in cujus subsidium et juvamen [illegible]
[illegible] Karinthie magnam [illegible]
[illegible] congre-
gatis, ibidem D. Albertus Comes Goricie
de consensu et voluntate D. Patriarche, fecit
milites [illegible] de [illegible]
[illegible] et Nicolaum filium Baldachi de Ud-

... XIX ... [illegible] confirmati, ut regula Ordinis s. Clare per Fratrem Petrum Visitatorem Sororum Ordinis s. Clare et presente Fratre Ministro Ordinis Fratrum Minorum confirmate sunt Sorores s. Clare apud Austriam Civitatem, et datus est eis habitus ... s. Clare.

14 De Eclipsi Lune.

Anno Domini MCCLXXXVII. Indictione XV. die XII exeunte Octobri in nocte sequenti, luna XII secundum aureum numerum, fuit Eclipsis lune circa mediam noctem; et visa tunc fuit sanguinei coloris.

15 De impositione XX. solidorum impositorum cuilibet manso et rote molendinorum in Forojulii.

Anno Domini MCCLXXXVII indictione XV. in mense Octobri, impositi fuerunt per D. Raymundum Patriarcham, de voluntate et assensu Cleri et Laicorum de Forojulii XX solidi cuilibet manso et rote molendinorum in Forojulii pro accordandis equitibus et peditibus contra Venetos et alios habitantes in ... Tergestinorum et aliorum ... de Ystria, fautorum Ecclesie Aquilegensis.

... campana. Omnibus vero congregatis ordinate fuerunt acies equitum per se, et peditum per se, nec non Rectores cuiuslibet acies. Et reperti fuerunt in summa in toto exercitu quinque mille milites, et 2. mille pedites. Et moto inde exercitu, iverunt omnes contra Terram quam Veneti fecerant: et ibi per multos dies steterunt, et sepe cum ballista necabant sibi inter se; et interdum faciebant treguas ut inter se se possent concordari; et nostri intrabant Terram Venetorum, et ipsi Veneti in exercitu nostrorum. Hoc facto, una die D. Comes Goricie, ignorante D. Patriarcha, et absque voluntate ipsius, recessit de dicto exercitu: et tunc D. Patriarcha, habito consilio sapientum, recessit universaliter cum omnibus de dicto exercitu; quia dicebatur, ut ipse D. Comes vellet prodere exercitum, et ipsum D. Patriarcham. Deinde celebratum fuit Colloquium Generale in Civitate, ut suggestum fuit ab omnibus subscribentibus ... interfuerunt Domini Episcopi Tergestinus et Concordiensis et Comes Goricie et omnes nobiles de toto Forojulii: in quo Collo-

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] MCCLXXXVIII [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Februario [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] pro [illegible] [illegible] ipsius loci, venerabilis Domina [illegible] (marcomatica) de Mediolano, neptis D. Raymundi Patriarche Aquilegiensis.

17 De Venzono investito Duci Carinthie

Anno Domini MCCLXXXVIII die lovis XIX intrante Februario investivit D. Raymundus [illegible] nobilem virum D. [illegible] nardum Ducem Carinthie de Venzono ad rectum et legale feudum ecclesie Aquilegensis: quod emerat a Vilelmo de Venzono pro mille et quingentis marchis ut dicebatur.

18 De impositione VII solidorum.

Item impositi fuerunt VII. solidi [illegible] quolibet manso, et qualibet rota molendini et [illegible] et [illegible] marcha nobilium [illegible] venda sub pena dupli, die Dominico VII. intrante Novembri anno prescripto

[illegible] [illegible] [illegible]

Anno prescripto die [illegible] [illegible] [illegible] intrante novembri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerat per [illegible] [illegible] eodem anno,

[illegible] [illegible] et ordinaverunt [illegible] omnes de civitatibus [illegible] [illegible] et [illegible] a XVIII annis supra, et LXX infra, ire deberent ad exercitum pro civitatem. Qui D. Patriarcha ivit versus Montemfalconum: et ipso die venit ad eum Henricus filius Comitis Goricie cum sua gente et magna multitudine de toto Forojulii: et moverunt, [illegible] D. [illegible] cum [illegible] et [illegible] multis deferentibus victualia. Et ita ip[s]i euntibus per stratam faciebant strepitum et rumorem ultra modum, et in nocte ignes copiosos per montes, [illegible] [illegible] erat. Veneti, qui erant in Civitate illa ante Tergestum, cui imposuerant nomen Romana audierunt rumorem magnum et strepitum a longe, quem exercitus faciebat, timuerunt timore magno; credendo quod exercitus esset major, quam fuerat prius, et erat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerunt [illegible] [illegible] [illegible], quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] expectabat et ita fecerunt, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], que [illegible] [illegible]

20 De statuto debitorum.

Anno Domini MCCLXXVII. Indictione V. [illegible] exeunte Majo, in civitate Austria in Palatio [illegible] generali colloquio. Raymundo Patriarcha, [illegible] consentientibus [illegible] et Nuncijs [illegible] statutum [illegible] fuit [illegible] quod [illegible] non requireretur [illegible] per non [illegible]

21 De pace inter D. Raymundum Patriarcham et nobilem comitem Goriciae Albertum.

Anno Domini MCCLXXVII [illegible] V. die Mercurii X intrante [illegible] in Civitate Austria in Palatio Patriarchatus [illegible] per Dominos [illegible] de [illegible] de Cucanea, [illegible] de [illegible] et [illegible] de Pinzano, [illegible] arbitros pronunciata [illegible] inter eos firma pax et concordia [illegible].

22 [illegible] Raymundus Patriarcha [illegible]

MCCLXXVIII. [illegible] XI. intrante [illegible] Raymundus Patriarcha Aquileiensis [illegible] ad [illegible]

[illegible] acceperunt [illegible] stabant, quando illi [illegible]

Anno Domini MCCXCI in festo S. Marci proclamata fuit pax in civitate Austria inter D. Patriarcham et Forojulienses ex parte una et Venetos ex altera sub certis pactis et articulis.

Anno Domini MCCXCIV frater Petrus de Morrone [illegible] fuit in Papam electus [illegible] cardinalibus existentibus apud Perusium, [illegible] coronatus apud Aquilam [illegible] [illegible] fuit [illegible] renunciavit Papatum in manibus Cardinalium, [illegible] anno [illegible] Bonifacius [illegible], ut prophetatum fuit [illegible] Papam [illegible], ut [illegible], intravit ut vulpes, moreretur ut canis quod forsan verum fuit, quia [illegible] Papa Bonifacius intravit ut vulpes, et regnavit ut leo, mortuus est ut canis.

Anno Domini MCCXCVIII. die VI exeunte Majo in die sancto Pentecostes et in duobus diebus sequentibus facta fuit repraesentatio [illegible] Civitatis honorifice et [illegible]

Anno Domini MCCXCIX. die sexto exeunte Februario in Castro Utinensi Raymundus

..cem Romanorum [illegible]
..nthia exiens de civitate [illegible]
..itinum ad Collormiccum die tunc crast..
..na habendum ibidem. Reversus est in
..itinum die IX. intrante Novembri.

Notandum quod die lune proxim..
me subsequenti fecit D. Patriarcha
pentialiter amputari Novando nepoti
de Zavanea manum in Zavanea, eo
quod ut ipse Novandus confessus est si..
ne tortura se ad petitionem D. Rantulf..
de Villalta ex parte D. Federici de..
auriaco D. Rantulfi se gravam de
Villalta Mathiussii de Glemona et Do_
minorum de Tricano sub sigillo [illegible]
[illegible] villa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum litteri
[illegible] [illegible] et confessus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Patriarche [illegible] [illegible]
Patriarcha [illegible] [illegible]
imperatorem [illegible] [illegible]
[illegible] Albertus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ambasiatores ad [illegible] imperatorem
[illegible] [illegible] Patriarcham [illegible]
[illegible] eundem [illegible] [illegible] mitterent

[illegible] [illegible] [illegible] Domino
qui sedit in Patriarchatu XXV annis
mensem unum et dies XVII. [illegible]
anno electus fuit D. Conradus Dux Polo_
..niae in Patriarcham [illegible]
..dem anno venit venerabilis pater D. Pe_
trus Patriarcha in Foroiulii circa festum
S. Michaelis, confirmatus [illegible] [illegible]
..factum

Eodem anno in mense [illegible] Commu_
..nitas Civitatis emit tres domos que erant
prope forum, et domum [illegible] [illegible]
pro ampliando foro [illegible] [illegible]
..ruerunt eodem anno

[illegible] suos, [illegible] contra eundem [illegible]

23 De captione Castri [illegible]

Anno Domini MCCLXXVIII. die Martis [illegible] intrante Aprili, circa meridiem [illegible] captum fuit [illegible] sub hac forma. tres erant custodes in castro unus quorum in[illegible]formabatur. et quatuor cum saccis [illegible] ferentes arma occulte ascenderunt, quasi vellent emere bladum [illegible] cum venissent ad portam castri; et invento ibi solo custode illum eiecerunt de porta: et clausa porta, alio custode superveniente et volente defendere locum occiderunt eum, et sic obtinuerunt castrum

24 De Rege Ottacaro Boemie interfecto

Anno Domini MCCLXXVIII. Indictione VI die Veneris VI. exeunte Augusto interfectus fuit illustris vir Ottocarus Rex Bohemie a suis in exercitu suo [illegible] Romanorum [illegible] Romano[illegible] [illegible] imperatorum

25 De Terremotu

Anno Domini MccLxxIX. die septimo
exeunte Aprili in festo [illegible], in
in crepusculo [illegible] et iterum circa me-
[illegible] noctis [illegible] matutinis [illegible]
fuit terremotus tantus, quod quedam
castra ciciderunt, et mortui sunt qui
intus fuerunt

26 De mutatione monete

Anno Domini MccLxxxI. [illegible]
[illegible] mutata fuit moneta
in Forojulio, ita quod ex tunc nova
[illegible] [illegible]

27 De impositione lapidis S. Sylvestri

Anno Domini MccLXXXII. die VIII. exe-
unte Majo, impositus est primus lapis eccle-
sie S. Sylvestri edificande in Terra. que
dotata fuerat per D. Iohannem et Vodolri-
cum fratres de [illegible] et eorum [illegible]-
res. Et fuit impositus per fratrem Fulche-
rum Episcopum Concordiensem, [illegible]
S. Raymundi Patriarche

28 Quando primo venit aqua fontis in
[illegible] [illegible] [illegible]

Anno Domini MccLxxxII. die tertio exe-
unte Augusto [illegible] in nocte [illegible]
venit [illegible] fonte [illegible]
[illegible] [illegible] Patriarche

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Raimundum

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible]

Anno Domini MCCXXXIII [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] incepit [illegible] Raimundus [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et Venetos [illegible]

[illegible] [illegible] Veneti detinebant [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ex tunc

[illegible] [illegible] [illegible] Venetis [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Item eodem anno die XI intrante [illegible]

in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

in [illegible] [illegible] [illegible] Raimundum

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] communitates [illegible] [illegible]

erant XXV [illegible] [illegible] V pro [illegible] VI

pro [illegible], VI pro ministerialibus VII

pro communitatibus et [illegible] per [illegible]

tractaretur et mandaretur super facto [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] in hac [illegible] [illegible]

pro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et

[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] XX. solidos [illegible] [illegible]

[illegible]ium fuit postea tabditum fuit et cutum

[illegible] de [illegible]

[illegible] terra concordata fuit anno Domini MCCLXXXV et pronunciatum in [illegible] die XI marcii [illegible] proclamatum [illegible] omnes [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] De transmutatione fratrum minorum in civitate

Anno Domini MCCLXXXIV Indictione XII, die Jovis XIII intrante Januario, in crastina Epiphanie quidam fratres Minores circa sex vel plures convenerunt Civitatem qui morabantur extra Civitatem apud Ecclesiam S. Francisci. Venerunt circa horam vespertinam, imo post, et inter crepusculum noctis ad habitandum in domo et curia D. Godoiridi Cadubrini Prepositi S. Petri de Carnea; quam emerant ab eo Priorissa Sandrina et sorores S. Petri quondam de Poloneto, habitantes apud S. Pantaleonem. Pro qua domo et curia et etiam non pauca pecunia per ipsas sorores dictis Fratribus persolvenda, eedem Priorissa et Sorores emerunt pro se ad habitandum locum [illegible] Fratrum, ubi ipsi morabantur

apud [illegible] [illegible] civitatem [illegible]

[illegible] gaspare [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible]

hec [illegible] sunt [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] severum.

Anno Domini MCCLXXXIV. Indictione XII

die [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] presentibus venerabilibus Patribus Dominis

fratre Fulcone de [illegible] episcopo con

cordiensi [illegible] [illegible] civitate [illegible]

Terrestris, et [illegible] episcopo Pataviensi [illegible]

aliis quamplurimis: Reverendus Pater [illegible]

monachus [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] clave, primo [illegible]

[illegible], sanguine, et aliis sororibus [illegible]

[illegible] [illegible] consecravit easdem, videlicet

[illegible] [illegible] [illegible] Aldam [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Petram Benvenutam [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] easdem

primo [illegible].

De penitentibus [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] MCCXC [illegible] [illegible] Andree

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aquile

[illegible] [illegible] penitentibus [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et statim [illegible]

[illegible] se [illegible] verberare [illegible]

[illegible] dies [illegible] [illegible]

verberantes bene [illegible] et per totum [illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] et ad infra [illegible] dies

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] inter [illegible]

et comitem [illegible] et intantum quod in-

nocentes et incorporales cum nocentibus et

culpabilibus penitentiam [illegible]

tam in nocte quam in die per [illegible]

[illegible] circumeuntes et per terras [illegible]

[illegible] capitibus et [illegible] non [illegible]

[illegible] dorso et spatulis usque ad [illegible]

[illegible] discoopertis, nec se affligebant verbe-

rando ..... sanguinis; quibusdam vero in

stabulis tantum flentes et Dominum

[illegible] incedebant, mulieres se in

crepusculo in ecclesia convenientes [illegible]

[illegible] et [illegible] occulte in domibus

suis

13 [illegible] facta fuit campana [illegible]

Anno [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] commandam [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] expedita [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Mauro

[illegible]

Anno domini [illegible] [illegible]

[illegible] Mauro [illegible]

[illegible]

[illegible] magna multitudine [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible] ut [illegible]

per [illegible] corpus [illegible]

[illegible] permansit

[illegible]

Anno domini [illegible] in octavo [illegible]

[illegible]

[illegible] incipiunt primo se [illegible] apud

[illegible] s. Antonini [illegible] et [illegible]
ut [illegible] in [illegible] [illegible] ceperunt
in nocte [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] celebrantes [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible], et [illegible] per [illegible]
[illegible] ceperunt se [illegible] pro
[illegible]
[illegible] se verberabant

De reclusa S. Stephani.

Anno Domini MCCXCII. Albabella, neptis Do-
mini [illegible] fecit sibi fieri heremitori-
um prope ecclesiam S. Stephani [illegible] clausa
per Magistrum [illegible] Thesaurarium
[illegible], in festo Assumptionis
[illegible] Mariae anno praescripto

De captione Terrae [illegible]

Anno Domini MCCXC[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] potenti [illegible] ceperunt Ter-
ram et civitatem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum filiis suis, [illegible]
[illegible] homines [illegible] Terrae [illegible]
[illegible] Terram [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] Terra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

De transmutatione [illegible]

Anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Anno [illegible] MCCXXI Saraceni manu potenti ceperunt Terram [illegible] XVII die [illegible] [illegible] et [illegible] Terram et alias Terras vicinas [illegible] [illegible] liberaverunt et ad [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Anno Domini MCCLXXXIX [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exercitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum sua gente [illegible] erat in villa [illegible] [illegible] nec non [illegible] de toto [illegible] a [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et avamen [illegible] [illegible]

[illegible]

magnam multitudinem hominum [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] est [illegible]

nominata [illegible]

[illegible] acies [illegible]

[illegible] non [illegible]

[illegible] hoc pacto [illegible]

[illegible] acies et [illegible]

[illegible]

et [illegible]

[illegible] mille [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible]

et [illegible]

[illegible]

nunquam [illegible] ad [illegible]

[illegible]

inter se [illegible] concordari. Et [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] comes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]; [illegible] dicentes, quod [illegible]
comes vellet producere exercitum et [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] exercitum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] XIII die in
[illegible] [illegible], et Tervisium in alimoniis
subveniretur. [illegible] Colloquio [illegible] Comiti[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] colloquio
statutum et ordinatum [illegible] [illegible] omnes
de Civitatibus Castris et Burgis [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] supra et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exerci-
tum [illegible] fuit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] VII die [illegible] [illegible]
[illegible] eodem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Comitis Sorbole, cum sua gente
et magna multitudo de toto Forojulii [illegible]
moverunt exercitum causa eundi Tervis-
ium cum curribus et [illegible] multis de
[illegible] [illegible] [illegible] cum curribus ipsis
per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tarvisium,

padebant [illegible] et rumorem [illegible]
modum, et de nocte ignes cardoros per mon-
tes, unde fragor erat. Veneti, qui erant
in Civitate illa, quae erat ante Tergestum
[illegible] imposuerunt nomen Romagna [illegible]
[illegible] rumorem [illegible]
[illegible] timore [illegible] videndo quod
exercitus erat [illegible] parum [illegible]
us et erat satis minor. Omnes naves
[illegible] qui potuerunt [illegible] multi in
[illegible] fuerunt [illegible]
[illegible] et solicitudinem [illegible]
nec pater filium, nec filius patrem
expectabat. et ita die XXII intrante [illegible]
[illegible]
omnia [illegible] Tergestini [illegible]
nostri multum ditabant [illegible]
[illegible]

13 De pace [illegible] Venetos [illegible]

Anno Domini [illegible] die XI intrante
novembris in [illegible]
[illegible] in civitate [illegible]
[illegible]
[illegible] et nos [illegible]
[illegible]
[illegible] terra
[illegible]

[illegible] et [illegible] de [illegible] et [illegible]

[illegible] occupaverant [illegible] ceperant [illegible]

[illegible] per [illegible] loca

[illegible]

[illegible] sive [illegible]

[illegible] et omnes [illegible]

[illegible]

omnes [illegible]

[illegible]

Anno [illegible] indictione sexta [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] et confirmatione [illegible]

[illegible]

[illegible] anno [illegible]

[illegible] canonici [illegible]

[illegible]

[illegible] per omnes canonicos [illegible]

[illegible]

[illegible] postea [illegible]

[illegible]

[illegible] postea [illegible]

[illegible] Raymundum [illegible]

[illegible]

[illegible]

Anno [illegible] indictione sexta [illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mensis De[illegible] die XII exeunte [illegible], [illegible] [illegible] in vigilia S. Thome Apostoli [illegible] [illegible]

Item eodem anno in die S. Thome Apostoli post Missam in capitulo [illegible] [illegible] ecclesie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible], et per capitulum [illegible] ecclesie civitatensis et Mansionaria [illegible] [illegible] data fuit Iohanni fratri meo

Item ego Iohannes celebravi primam Missam nono die, maji, currente Dominica [illegible] anno Domini MCCXCIV

Item eodem anno facta fuit fenestra apud maius altare, XI die exeunte novembri [illegible] [illegible] [illegible] in S. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Anno Domini MCCXCIV. die decimo intrante Novembri, D. [illegible] de castello cum [illegible] suis, [illegible] [illegible] D. Federico de [illegible], D. Symone de Cucanea, [illegible] de [illegible], D. Francisco de Rivarotta et [illegible] [illegible] [illegible] fuit D. Iohannem de Zucula

occasione bonorum [illegible] D. Valteri-
pertoldi de Spengynberch, quia ipse
D. Artuicus debat [illegible] [illegible]
tam castellorum, quam etiam familie
et quia uxor ipsius D. Artuyci tantum
[illegible] D. Valterepertoldo, quantum D. Johan-
nes de Zucula. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de Zucula [illegible] sua congre-
gatione, videlicet cum omnibus illis de
[illegible], de [illegible], de Rotimberch de
Prampercho, D. Johanne et D. Utulino de
Portis, et aliis quamplurimis, et ceperunt
[illegible] ipsum D. Artuycum et suos
adiutores pro posse similiter [illegible] [illegible]
[illegible] vero ipsius D. Johannis miserunt
Tergestini bene ducentos pedites, qui
venerant in Civitatem et iverant [illegible]
[illegible] [illegible] die [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] ipse [illegible] cum illis
de [illegible] de [illegible] et Prampercho, de
Rifinberch et de [illegible]-pelora et cum [illegible]
is D. [illegible] de [illegible], unusquisque
cum toto posse suo intraverunt villam
Fagedis; quia D. Odolricus de Cucanea exivit
eis obviam cum XI et [illegible] eis
patefactis, et reseratis, intraverunt una
cum eo villam predictam, et ceperunt

Thomasium et Garnerum Canonicum Ch[illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] de Perova[illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] et aliis, et [illegible]erunt eos ad [illegible]gin-
[illegible] et eos ibi in vinculis tenuerunt [illegible]
[illegible] Thomasium [illegible]
communis [illegible] nec non [illegible]
[illegible] factis super hoc [illegible]
[illegible] in dicta terra [illegible]
omnes comburere domos [illegible]
[illegible] et etiam homines capere, [illegible]
de parte [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible].
[illegible] de [illegible] cum magna machina,
[illegible] hominum, equitum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] cum omnibus [illegible]
[illegible]
machinis [illegible] aliis edificiis [illegible]
[illegible] defendere
non valuerunt [illegible] ipsum castrum [illegible]
[illegible] die vero subsequente [illegible]
[illegible] salvi et sani [illegible] debebant [illegible]
[illegible] bonis, que accipere voluerunt [illegible]
pro castro. Quod ita factum fuit [illegible]
[illegible] die crastina [illegible]
[illegible] ne ipsum castrum [illegible]erunt, et

ne sub Villalta venirent ad runcandum
et destruendum venit ad loquendum [illegible] re
[illegible] de Camino et dixit [illegible] vellet
tractare de concordia et pace [illegible] et
ta voluerunt partes et fecerunt treugas
et finaliter fuerunt concordes hoc modo [illegible]
[illegible] [illegible]; quia castrum Variani
restitutum fuit illis de Villalta et illi qui
fuerunt capti Fagedis, liberati fuerunt hoc
pacto etiam habito [illegible] [illegible] [illegible]
cus de Castello elegit duos suos amicos do-
minos Leonardum de Brazacho et [illegible]
[illegible] de Rivarotta; et [illegible] Iohanne de
Zucula elegit d. Henricum de Zampe[illegible]
et [illegible] [illegible] de Civitate pro suis amic-
is et quod isti quatuor [illegible] videre
[illegible] utrique parti [illegible] ad [illegible]
[illegible] et si non concordare non possint de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et si non [illegible] de [illegible] amic-
is [illegible] se concordare, tunc ille de
Zucula [illegible] facere restitui castrum de
Variano illis de [illegible] et [illegible] de Castello
debebat illos, qui fuerunt capti Fagedis, si-
militer facere reddere [illegible] [illegible],
ut prius fuerant, [illegible] [illegible] et hoc sub
pena L.X. marcharum [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

nia convenire et concordes esse non pos-
sunt, ut dictum est, et se attendendis
[illegible] servandis omnibus supradictis facte fue-
runt bone securitates per ipsas partes una-
[illegible] et instrumenta et omnia hec facta
fuerunt super ripam Lemnon presenti-
bus d. Raymundo patriarcha et d. Gerardo
de Camino, et aliis pluribus nobilibus

18 De electione coronatione, et renunciatio-
ne domini fratris Petri in Papam Celestinum V
electi

Anno domini MCCXCIV indictione VII.
frater Petrus de Murrone electus est in Papam
Celestinum V. die XII intrante [illegible]
[illegible] extentione [illegible] et coro-
natus [illegible] Aquilam civitatem [illegible]
[illegible] VIII die intrante septembris [illegible] Papa
Celestinus eodem anno die XII intrante
decembris renunciavit in manibus cardinali-
um Papatui [illegible]

19 De electione Bonifacii Pape

Eodem anno creatus fuit Bonifacius
Papa [illegible] prophetatum fuit per Papam
Celestinum ut regnaret ut leo, intraret
ut vulpes, moreretur ut canis. Quod to-
tum verum fuit, quia ipse Papa Boni-
facius intravit ut vulpes, et regnavit ut leo,
mortuus est ut canis

16 De cassatione canonicorum electorum Civitatensium

Anno domini MCCXCVI indictione nona venerabilis pater et d. Raymundus patriarcha, die X. intrante Ianuario in palatio Aquilegiensi cassavit omnes electos et receptos in canonicos Civitatensis ecclesie, qui non erant confirmati per Curiam Romanam vel per ipsum Patriarcham

17 De fossatis burgi S. Petri

Anno domini MCCXCVII die V exeunte Ianuario fuit inceptum fossatum burgi S. Petri urbis

Anno predicto Henricus filius q. Alberti comitis Goritie diffidavit Reverendum patrem D. Raymundum patriarcham Aquilegiensem die XIII intrante Ianuario, cum esset Aquilegie Patriarcha predictus et fecerunt utrique inter se magnum dampnum

18 De militia Henrici comitis Goritie et aliorum

Anno domini MCCXCVII prima die decembris Reverendus pater D. Raymundus Aquilegiensis Patriarcha fecit militem Henricum filium Alberti comitis Goritie, cum [illegible] suis Theotonicis et Thomasinum de [illegible] et Hen-

riam a Russo, et V Constantinum
le uno in loco qui dicitur Prata
tinis, prope villam Palevai supra cit
rum

11 De repraesentatione ludi christi

Anno Domini MCCXCVIII die VII exe
unte maio, videlicet in die Pentecostes,
et in aliis sequentibus diebus, facta fuit
repraesentatio ludi christi, videlicet
passionis, resurrectionis, ascensionis,
adventus spiritus sancti et adventus
christi ad judicium, in curia domi
ni Patriarche Raymundi solemniter ho
norifice et laudabiliter per clerum ci
vitatensem

5 De captione castri Tulmini

Anno Domini MCCXCIX die X exe
unte Januario captum fuit Castrum
Tulmini per gentem V Comitis Gori
cie in aurora diei

7 De morte Raymundi Patriarche,

Anno Domini MCCXCIX die nona exe
unte Februario, in carne levari Ray
mundus Patriarcha Aquilegiensis obiit
in Domino, qui vixit in Patriarcha
tu XXV annis, uno mense et XVII
diebus, cuius quidem corpus delatum fuit Aqui
legiam et sepultum in Capella per ipsum

facta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ma-
jor [illegible]

77 [illegible] electione [illegible] Conradi Ducis Poloniae in Patriarcham

Item eodem anno die penultima in-
trante Martio, electus fuit in Patriarcham Aquilegiensem D. Conradus Dux Poloniae una-
nimiter, communiter et concorditer per Capitulum [illegible]

78 De D. Henrico comite [illegible] [illegible] in capitaneum et de [illegible] sua

Item eodem anno, [illegible] [illegible] exeunte Martio in Prato campiformidi receptus fuit [illegible] [illegible] [illegible] in capitane-
um Foroiulii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eodem anno [illegible] exer-
citum [illegible], in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] cum ma-
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] cum magna [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Ca-
stellani [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] Saciletta quae est prope [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Com-
mendatores [illegible] [illegible] non [illegible]

..trare civitates

Finaliter facta fuit compositio et pax in vigilia Assumptionis per Communitates et per D. Iohannem Philippi, qui erat Vicarius D. Pi. Patriarche, qui Patriarcha nondum venerat; et quod deberent dare eidem Comiti certam pecunie quantitatem ut ipse deberet desistere ab inceptis D. Comes, et sui cum omnibus famulis sibi inde recesserunt. Sed antequam hec essent pacificata, damnum fecerunt non parvum depredando capiendo homines, et etiam mulieres ..he..is, et parvos pueros spoliando; et quod est absonum dicere, omnes Ecclesias ..m..entes, ..ibi inveniebant ..h..nter deportantes

Anno Domini MCCCXIX die VIII. intrante Aprili, in Aquilegia, D. Guido Archidiaconus Aquilegiensis factus fuit et receptus Vicedominus per capitulum Aquilegiense, et per D. Henricum Comitem Goritie capitaneum, et per omnes Forojulianenses hoc pacto et conditione, quod ipse Vicedominus non debet dare alicui Castel- ... aliquod in ...
... terra, nec aliquam Castaldiam
... de D. Petro Patriarcha

Item eodem anno venit venerabilis P[illegible]trus Patriarcha in Forumjulii circa festum s. Michaelis. [illegible] civitatem vero venit in festo S. Luce evangeliste confirmatus et consecratus per Papam Bonifacium octavum, anno predicto in festo nativitatis s. Johannis Baptiste.

40 De ampliatione fori Civitatensis per amplationem istarum domorum

Anno Domini MCCXCIX in mense maii communitas Civitatensis emit tres domos que erant prope forum et lonnum [illegible] [illegible] ex altera parte pro ampliando forum, quia erat parvum nimis et archum, et ipse domus diruerunt eodem anno in mense predicto maii.

41 De fulgure

Item eodem anno in festo s. Johannis Baptiste in aurora diei, fulgur in turri majoris Ecclesie Civitatensis, et proiecit ad [illegible] novam crucem cum palla et cum [illegible] et pervenit ad tertiam crucem et [illegible] bus tenentibus ipsam crucem [illegible] [illegible] modum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Johannis vehementer [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] fulgur [illegible] et sciendum est [illegible] [illegible]

Anno Domini [illegible] in festo [illegible] nativitatis Baptiste in aurora diei [illegible] [illegible] majori turri Ecclesie Civitatensis

Petrus Patriarcha sedit anno uno et mensibus x. Hic erat magnanimus [illegible], antiquus dierum modicum supervixit. Iacet in altera sepultura in ecclesia S. Marie de Castro Utini anno MCCC

ecclesiam, et interfecit dominum subdiaco
num, filium domini de ultra Pontem, qui
erat Monachus, ante altare s. Pauli
qui in choro, et de stallis que sunt
super Altare maius projecit ad ter
ram ultra [illegible] et monasteria que
sunt circa Altare et descendit in sacre
stia, et cepit aliquantulum de muro
sacristie, ubi servatur [illegible] et cera
et [illegible] scalis unde illuc descenditur et
etiam [illegible] capella s. [illegible] ubi
[illegible]
et [illegible]
[illegible] et de [illegible] maior [illegible]
[illegible] Patriarche, et
[illegible] et [illegible]
[illegible] sed in choro non erant [illegible]
[illegible]
[illegible] de cera inter [illegible] Patriarcham
[illegible] de Caminio

Anno domini MCCC [illegible] mense [illegible]
[illegible] Nicola nepos [illegible] Patriarche [illegible]
[illegible] de Caminio locum sacrum [illegible]
[illegible] Nicola ad Terram
[illegible]
[illegible] Patriarcham [illegible]
[illegible]
[illegible]

dominus [illegible] sed in choro non
erant, quia in sero dixerunt, nehe
tinas

tati. Propter quod orta est verra inter D. Patriarcham [illegible] [illegible] communi- [illegible] et paucis castellanis ex parte una et D. Girardum de Camino et Comitem Goritie, quasi cum omnibus castellanis ex altera. Et tantum [illegible] [illegible] totam Terram Foroiulii et villas combus- serunt. Et in vigilia Assumptionis San- cte Marie, positis in [illegible] nocte, parti per [illegible] & [illegible] [illegible] Lucenzi [illegible] subintraverunt et mor- tui fuerunt [illegible] [illegible] tan- ti. Inter quos mortuus fuit [illegible] de Rubignaco et Branca de Civitate, et in aqua mortuus fuit filius D. Nico- lai de [illegible], et alii quamplures quorum numerus reticetur. Pax vero reformata fuit et preconizata eodem anno, quin- to die ante festum S. Martini

De adventu D. [illegible] Comitis de Ortemburch in Civitatem

Anno Domini MCCC. Dominus Meynar- dus Comes de Ortemburch [illegible] [illegible] rat Capitaneus Generalis [illegible] D. Patriarche Aquil- eiensem [illegible] in [illegible] [illegible] in Ci- vitatem in servitium D. Patriarche et Aqui- legiensis Ecclesie contra D. Girardum de Cami- no, Comitem Goritie, et quasi contra omnes

Castellanos [illegible], decima die intrante Septembri. Qui obsedit Villaltam in Festo S. Matthei Apostoli et fecit eis magnum damnum

De morte venerabilis Patris D. Petri Patriarche

Anno Domini Mccc. indictione XIII die X. exeunte Februario, venerabilis pater D. Petrus Aquilegiensis Patriarcha obiit in Castro Utinensi, et sepultus fuit ibidem in Capella S. Marie

XII De indulgentia Rome concessa per Papam Bonifacium

Anno Domini Mccc. sanctissimus Papa Bonifacius octavus, qui destruxit illos de Columna penaliter et Civitatem illorum et castra dirui facit, concessit et dedit omnibus vere penitentibus et confessis, qui limina Sanctorum Apostolorum visitabunt a Festo Nativitatis Domini Mccc usque ad annum unum et aliam qui stabunt Rome continue diebus XV. visitando singulis diebus loca sancta indulgentiam omnium peccatorum, excepto peccato usure. Ad quam indulgentiam ivit populus sine numero

De [illegible] D. [illegible] et [illegible] Utinensi [illegible]

Anno Domini Mcccc. mortuus D. [illegible]

Anno Domini Mccc. die X. exeunte Februario venerabilis Pater D. Petrus Patriarcha Aquilegiensis obiit in Castro Utinensi, et sepultus fuit ibidem in Capella S. Marie.

Anno Domini Mccc. sanctissimus Papa Bonifacius octavus, qui destruxit totaliter illos de Columna concessit et dedit omnibus vere penitentibus et confessis, qui limina Apostolorum Petri et Pauli visitabunt, a Festo Nativitatis Domini usque ad unum annum et qui stabunt Rome continue XV diebus, visitando loca sancta, indulgentiam omnium peccatorum veniam. Ad quam indulgentiam ivit populus sine numero

triarcha, capitulum Aquilejense convene-
runt de electione facienda in festo S. Mar-
tini [illegible] et elegerunt in Patriarcham
omnes canonici Joannem de la Turre,
nepotem secundum D. Raymundi Patriar-
chae, Decanum Aquilejensem, exceptis Ja-
cobo Episcopo Concordiensi, et Eglono de
Villalta Archidiacono Aquilejensi ac Odol-
rico de Glemona canonico Aquilejensi,
qui postulaverant D. Ottonem de Carin-
thia [illegible]. Qua electione et po-
stulatione secuta vicedomini ele-
gerunt [illegible] de Villalta canoni-
cum Aquilejensem vicedominum gene-
ralem [illegible] vicedominus cum vel-
let castella intrare, sicut erat consuetudo,
communitates Civitatensis, Utinensis et
quidam alii noluerunt sibi obedire, nisi
liceat se immitti a D. [illegible] Patriarcha
[illegible], et [illegible]
orta est werra inter Communitates ex par-
te una, Vicedominum cum Castellanis ex
altera. Qua de causa combusserunt villas
et derobati sunt omnia ubicumque po-
terant recipere. Deinde elevatus fuit Ca-
pitaneus [illegible] omnes [illegible] per
[illegible] commune Aquilejense et castellanos
[illegible] eodem anno.

bam die xiii intrante Junio, Utinenses cum gente comitis de Tricumbergia intraverunt villam de Fraeas et ipsam combusserunt, omnia inde auferentes et combusserunt totam villam et vacaverunt

Item sexto die sequenti iverunt Utinenses cum Theotonicis ad villam et ibi ceperunt multos homines et [illegible] fuerunt totam villam cum cortina ejusdem villae; et tunc tota terra Foriiulii tam ex parte una quam ex alia fuit destructa totaliter. Quae [illegible] et [illegible] in festo Exaltationis S. Crucis [illegible] [illegible] fuit in [illegible] [illegible] [illegible] fuit pacificata et pacem fecerunt eodem die usque ad festum circumcisionis Domini futurum

De grandi Terremotu

Anno Domini MCCC die x. intrante Januario die Dominico in aurora diei fuit magnum terremotus, et circa Nonam semel, et post Vesperas [illegible] eodem die, et sequenti nocte [illegible] mediam noctem semel

De grandi tempestate

Item eodem anno in vigilia s. Vodolrici, fuit in civitate et circa Civitatem tempestas tam magna quia quasi destruxit omnia circa Civitatem: et fuit grossa sicut ova.

Anno Domini MCCC. In vigilia s. Odorlici fuit in Civitate et circa eam magna tempestas quae destruxit quasi omnia quae erant circa Civitatem, et fuit grossa sicut ova

De adventu [illegible] Ottonis [illegible]

Anno Domini MCCCII. penultimo die mensis Anno Domini MCCCII penultimo die

Martii Sanctissimus Papa Bonifacius octa[illegible] mensis Martii, SS. Papa Bonifacius an[illegible]

[illegible] Patriarchatum [illegible] fuit Patriarcham Aquileiensem Ottobo[illegible]

Ottobono tunc Episcopo [illegible], et [illegible] no, tunc Episcopo Paduano fecit Otto[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] bonus venit in Forum Julii, videlicet ultimum

[illegible] [illegible] [illegible] die x. exeunte Augusto.

[illegible] Romana [illegible] Anno Domini MCCCIII [illegible] fuerunt

ipsa [illegible] per Clerum, seu Capitulum [illegible]

in Forumjulii [illegible], x [illegible] praesentationes [illegible]. In primis de

exeunte [illegible] Civitatem [illegible] de creatione primorum Parentum, deinde de

sexta exeunte Augusto Annunciatione B. Virginis, de Nativitate Do-

De [illegible] et [illegible] lapideis [illegible] mini, et aliis multis de Passione Christi, Re-

[illegible] in Civitate surrectione et ascensione, de adventu Spi-

Anno Domini MCCCIII [illegible] ritus sancti et Antichristo ac aliis et demum

et Dominus [illegible] de adventu Christi ad judicium. Et pag-

Ottobonus Patriarcha sedit annis XIII et mensibus VII et diebus XXVI. Qui

existens Paduanus episcopus factus est Patriarcha per D. Bonifacium Papam

Octavum. Hic mirabiliter et [illegible] regere [illegible] multa debita solvit Ecclesiae

Romanae. Fecit salinas juxta Maranum. Hujus tempore [illegible] Rizardus de Cami-

no cum valido exercitu obsedit Spilimbergum et habuit sub certis pactis

[illegible] D. Rizardus, faventibus sibi multis Castellanis de Forojulii, contratam

multum damnificavit. Isto tempore fuit captus [illegible]

adhaerens dicto D. Rizardo et [illegible] in [illegible] tempore [illegible]

rebellaverunt [illegible] cum auxilio [illegible] castrum [illegible] fortilitium

[illegible] et [illegible] quod castrum dictus Patriarcha ob-

sedit, et divino judicio operante, nullo cedente, accepit [illegible] de [illegible]:

Patriarcha fecit edificari et construi in Au[illegible] [illegible] civitate [illegible] cum [illegible] lapideis circa Ecclesiam: et incepit in Majo; et [illegible] opus in Augusto, predicto anno

[illegible] in civitate

Anno Domini MCCCIII. die XII. intrante [illegible] circa medium noctem, exivit ignis de domo [illegible] prope portam [illegible] Au[illegible] civitatis [illegible] in qua morabatur [illegible] nomine Augustinus. et combussit omnes domos [illegible] Bernardi [illegible] et [illegible]

Dicta facta fuerunt solemniter in Curia D. Patriarche, in festo Pentecostes cum aliis duobus diebus sequentibus, presente Reverendo D. Ottobono Patriarcha Aquilegiensi et D. Jacobo Episcopo Concordiensi, et aliis nobilibus de Foroiulii

Eodem anno die XII intrante [illegible] circa mediam noctem exivit ignis de domo Bone prope portam [illegible] Austrie [illegible] civitatis [illegible] versus [illegible], in qua morabatur quidam [illegible] nomine Augustinus. et combussit omnes domos D. Bernardi [illegible] [illegible] D. Henrici [illegible] cum [illegible], que

[illegible] et omnes [illegible] eodem anno [illegible] et habuit alia plura castra, [illegible] et [illegible] [illegible] Patriarcha fuit [illegible] imperatorem cum [illegible] in [illegible] [illegible] fuit honorabiliter investitus et coram imperatore Ducem Leopoldum Austrie, et Ducem Karinthie, [illegible] coram [illegible] Patriarcha stantes de eorum [illegible] [illegible] Patriarcha investivit. [illegible] Duces eidem Patriarche servierunt ad mensam coram predicto Imperatore uno eorum existente Dapifero, et altero Pincerna

Anno Domini MCCCVII [illegible] D. [illegible] veniens ad presentiam [illegible] pro feudorum suorum investitione, recepta investitione de ipsis, et [illegible] D. [illegible] amicabiliter a predicto [illegible] Patriarcha recedente [illegible] [illegible] sibi multis castellanis [illegible] [illegible] et [illegible] aliis secuta est [illegible] [illegible] rebellatus fuit et sic evasit [illegible] de Dominus Spilimbergho

Henrici de Frampercho cum turri, quæ fuer. quæ fuerunt D. Gerardini militis et illo rum D. Gerardini militis, et illorum de rum de Orrono .. et omnes domos ab Orrono et omnes domos ab utraque parte utraque parte usque ad viam qua itur via, usque ad viam qua itur Pusterulam Pusterulam, et usque ad Fratres Minores sive ad Gaudinum et eundo versus Fra. ab utraque parte et domos D. Abbatis Roza_ tus Minores, omnes domos ab utraque parte et domos dictorum Fratrum cum parte dictarum viarum combussit, et de_ omnibus domibus Curiæ, quæ dicebatur in mos D. Abbatis Rosacensis, et domos Fratrum via Abbadotti quod quasi impossibile est Minorum cum omnibus domibus Curiæ Abbadotti scribere.

te. domus Fratrum, quæ dicebatur Curia D. Abbadotti

De morte Muratti

Anno Domini MCCCX. Murattus de Civi tate Capitaneus sive Castaldio Montisfalconis nomine et vice D. Patriarchæ Ottoboni fuit interfectus per D. Rodulphum de Durno a pud Montemfalconem, ipso Muratto venante cum accipitre, die IV. septembris: et die V. ejusdem mensis portatus fuit Civitatem et sepultus apud Fratres Prædicatores; quia

interfectus fuit, et multi alii Nobiles captivati. Et multa alia fecit, quæ causa brevi tatis omitto. Se ad iter versus Curiam Romanam contulit, et dum esset in Comi tatu Flandriæ, infirmitate detentus in loco qui Dicitur Avignon, mortuus est et ibi sepultus.

ipse D. Rodulphus inimicabat eidem Mains
to cum quibusdam aliis ad mortem

i. e. representatione ... ad
laudem Dei ut ita dicam.

Anno Domini MCCCIV. Facta fuit per
Clerum, sive per Capitulum Civitatense
representatio, sive facte fuerunt repre
sentationes infrascripte in primis de
creatione primorum parentum deinde de
Annunciatione Beate Virginis, de ...
et aliis multis; et de passione, et resurrec
tione, ascensione et adventu spiritus san
cti et de Antichristo et aliis et demum
de adventu Christi ad judicium. et prae
dicta facta fuerunt solemniter in curia D.
Patriarche in Festo Pentecostes cum aliis
duobus diebus sequentibus, presente Reveren
do D. Ottobono Patriarcha Aquilegensi, D.
Jacobo q.m D. Ottonelli de Civitate episcopo
Concordiensi et aliis multis nobilibus de ci
vitatibus et Castris Forojulii die XV exe
unte Majo

De morte illustris viri D. Alberti Comitis
Goricie.

Anno Domini MCCCIV Nobilis vir D. Al
bertus Comes Goricie obiit Lonuz, et sepul
tus fuit Rosacis in vigilia Nativitatis

S. Marie et facte fuerunt magne obla-
tiones in die sue sepulture. Et ibi fuerunt
XL denarii Aquilegienses [illegible] secun-
dum

De creatione duarum Prebendarum per
venerabilem D. Bernardum Decanum Ci-
vitatensem

Anno Domini MCCCIV Venerabilis D.
Bernardus, Decanus [illegible]
[illegible] et de novo creavit Presbiteros [illegible]
[illegible] D. [illegible] Andream filium Domi-
ne Benvenute [illegible]
[illegible], suas Prebendarios in Maiori Ecclesia
[illegible] proventus et
proventus. Et eodem anno facta fuit sibi
gratia in Capitulo Civitatensi per Capitulum,
quod eidem Presbiteri et sui successores
non solverent aliquas Collectas. tali quidem con-
ditione et pacto, quod predicti Prebendarii
singulis diebus dicere teneantur, unus ad
maius Altare in S. Iohanne Baptista certas et
determinatas Missas, ut in ipsius Ordinatione
plenius continetur. et quod ipsi teneantur con-
tinue interesse Officiis canonicis

De nive grandi

Anno prescripto, in festo S. Blasii, incepit Anno Domini MCCCV in festo S. Blasii
ningere in Civitate, et fuit illa nix tam [illegible] incepit ningere et fuit illa nix tam magna

gna; quod non fuit homo qui dixisset, se
unquam vidisse in foroiulio tam magnam
et fecit damnum valde magnum in arboribus
et specialiter vinitis et diruit plures
domos et specialiter in Tulmino destruxit
villas et domos quamplures ubi mortui
sunt homines et bestie etiam multe. Que
nix duravit in Civitate bene XV diebus
in Aprili

De captione Speyngenberch.

Anno Domini MCCCV. die ultimo Junii, no-
bilis vir D. Rizardus filius ... Girardi de Ca-
mino obsedit cum magna multitudine equi-
tum et peditum castrum et locum Speyn-
berch. in cuius obsidium et juvamen Domi-
nus Marchio Ferrariensis misit gentem su-
am et insuper illustris vir D. Henricus
Comes Goricie, cognatus dicti D. Rizardi, per-
sonaliter venit cum magna gente cong-
parata: et nobilis vir D. Henricus Comes
de Ortemburch venit etiam personaliter
ad dictam obsidionem, qui erat similiter
cognatus ipsius D. Rizardi. Dux Carinthie
misit etiam ibi gentem suam forojuliensi-
bus quasi omnes venerunt in subsidium
ipsius D. Rizardi omnibus ibidem congre-
gatis inceperunt machinas balistas aliasque

quod non fuit homo qui dixerit, se tam
magnam nivem vidisse in forojulio. Que
fecit damnum grande specialiter pro
arboribus et destruxit in Tulmino villas et do-
mos quamplures ubi mortui sunt homines
et bestie multe. et factum fuit in nive
ipsa in claustro maioris Ecclesie Civitaten-
sis unum magnum castrum cum uno
tecto desuper et omnis ... factus fuit
in sabbato sancto super dicta nive ...
nix duravit bene XV diebus in Aprili

eodem anno die ultimo Junii nobilis
vir D. Rizardus de Camino cum magna mul-
titudine equitum et peditum obsedit ca-
strum de Speinberch, in cuius subsidium
et juvamen miserunt et fuerunt personali-
ter Dominus Marchio Ferrariensis gentem suam
Henricus Goricie, et Meynardus de Ortem-
burch comites cognati dicti D. Rizardi.
Dux Carinthie misit gentem suam forojulienses
quasi omnes venerunt in subsidium
D. Rizardi. et omnibus ibidem congregatis
inceperunt machinas balistas et alia ... ingenia
expugnare dictum locum circa quem lo-
cum D. Rizardus cum gente predicta ste-
tit XV septimanis et ipsum habere non po-
tuit et erat in ipso loco erant quamplures

ed[illegible] expugnare locum ipsum, et eis [illegible] Nobiles, et [illegible] magistri, inter quos [illegible] [illegible] exercitum, et ita obsiderunt cum [illegible] erat magister Gerardinus [illegible] erat dum locum [illegible] optime magister [illegible] ambos. Quem autem locum certis pactis postmodum [illegible] turrim lignorum, quam extrinsecus minime observatis ut dicebatur eidem D. Duci fecerunt: fueruntque in dicto exercitu [illegible] sponte dederunt [illegible] ut dicebatur XV millia hominum [illegible]

De [illegible] inter D. Patriarcham et D. [illegible] armata. Locum locum tamen sub certis [illegible] pactis D. [illegible] predicto sponte [illegible]

Item anno Domini MCCCX Reverendus Pater et D. Ottobonus Patriarcha Aquilegiensis exivit [illegible] die VI exeunte septembris cum gente sua, et gente D. Ducis Carinthiae. Qui Dux [illegible] [illegible] erat [illegible] [illegible] Patriarcha [illegible], quia Patriarcha concessit Duci loca sua, que sunt in Carinthia, et ipse Dux promisit juvare D. Patriarcham et Aquilegiensem Ecclesiam [illegible] posse suo. Qui [illegible] Patriarcha ivit ad [illegible] et Civitatenses et [illegible], et [illegible] venerunt ibi [illegible] [illegible] dicto die, scilicet VI exeunte septembris, [illegible] [illegible] frater Albertus Vicarius [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] ejus [illegible], et nobiles [illegible] Zanatus miles et familiaris [illegible] cum filio, venerunt Sacilum, [illegible] D. [illegible] de Camino ex parte Domini [illegible] Sacilum et Caniparum; et alia [illegible] Ecclesie Aquilegensis reddere deberet

que reddere recusavit et predictos fratres et
[illegible] Conetum cum filio Ambasiatores [illegible]
super predictis cepit, et eos incarceravit.
Dominus vero Patriarcha stabat ad S. [illegible],
et gens sua et Utini aliquando ante [illegible]
[illegible] aliquando ante Spinabergh et
contra inimicos [illegible] [illegible] [illegible]
tam amicos suam inimicos nocendo et
in [illegible] Patriarcha [illegible] [illegible] pon
tem [illegible] [illegible] ultra flumen [illegible]
transfretare ex alia parte fluminis erat
[illegible] D. Rizardi [illegible] [illegible] [illegible] bene
munita et non [illegible] [illegible] pontem
complere nec in aquam ponere [illegible]
facte fuerunt treve inter D. Patriarcham
et D. Rizardum usque ad festum [illegible]
[illegible] et in vigilia omnium Sanctorum
D. Patriarcha rediit Utinum cum gente sua

De [illegible] inter Civitatenses et [illegible] Johannem
de Teyrano

Anno Domini MCCCV. die Lune, XI. in
trante [illegible] [illegible] Paulus [illegible] [illegible]
mini de Tolmino combussit massariciam
domos D. Johannis de Teyrano qui erat contra
D. Patriarcham, et etiam combussit domum [illegible]
[illegible], qui est prope pontem [illegible] super
ripam Natisse. Ob hoc D. Johannes motus cepit

Licendum filium Evrardi de Civitate, et ... Caleucem ... posto Siccana et duos alios ... et accepit boves, et armenta et castrates bene in magna quantitate ... de Civitate, quae erant in ... in pascuis ipso die. Civitatenses statim miserunt nuncios ipsi D. Iohanni ... ... homines et animalia redderet. ... ... reddere nollet, eodem die et etiam die sequenti Civitatenses combusserunt, et ... ... annum usque ad muros Castri.

De captione D. Odolrici de Castello.

Anno Domini MCCCV die quarto intrante Decembri, D. Walterus-pertoldus filius Iohannis de Zuccola, positis insidiis, cepit D. Odolricum de Castello in strata alta veniendo ipsum D. Odolricum de Trivisio et ceperunt cum eo nisi duo ex suis et duxit ... ad ... et in sequenti die duxit eos ... Cepit vero eum, quod sui causa dicebat, se prodidisse locum suum de Spein-zamborch et sibi dicebat: fac mihi locum meum restitui et ego dimittam te.

De captione Castri de Budrio.

Anno Domini MCCCVI. D. Nicolaus, filius D. Henrici ... de Budrio ...

intrante Februario, cum gente D. Henrici Comitis Goricie, ceperunt locum, sive turrim et partem Castri Dominorum Vodalrici et fratrum de Sudrio ... ... et eodem die depredati sunt villas circumjacentes et sic manduerunt eundem locum. Die VIII tunc sequenti gens D. Patriarche, cum utinensibus et civitatensibus combuserunt villam de Budrio, et roncaverunt eos usque ad muros castri et his factis eodem die inde recesserunt.

De villa de Triviguano.

Item die VIII. exeunte Februario, prescripto anno D. Nicolaus antedictus cum gente D. Comitis et ibidem presentibus Dominis Rodulpho de Budrio et Iohanne de Villalta, et aliis multis non caca sed chudiosa et ... combusserunt Ecclesiam S. Theodori de Triviguano, quem cum ... per fenestra ponendo in ... ecclesia combuserunt ultra L. inter mulieres et pueros: et reperti fuerunt pueri ... quamplures super Altare combusti. Cetera vero videlicet Corpus Domini, chrisma et Oleum sanctum, et alia ornamenta Ecclesie ... fuerunt combusta, quis referat, nisi cum dolore et gemitu? Et in festo B. Mathie tunc proximo sequenti ...
..

unt exeunte februario, et fuerunt in [illegible] [illegible] et iii quamplures [illegible] carcelanus ceperunt personaliter [illegible] et combusserunt Turrim Ecclesie. et unus puer qui erat in Turri, non valens descendere projecit se per fenestras, sive per cancellos Turris et in [illegible] omnibus [illegible], [illegible], membris et separatis obiit. et duo alii homines inde similiter se proiecerunt. Postea combusserunt totam villam

De Orsaria et Premariacco

Item predicto anno, combusserunt villam Orsarie, villam Premariaci, et duxerunt secum multos captos ex [illegible] Bodvlam die VI exeunte februario

Item XIII. die intrante Martio venit gens D. Comitis apud Utinum, quasi juxta portas. D. Paulus Bojanus, qui erat Utini capitaneus post [illegible] [illegible] Pedemontanum et [illegible] [illegible] cum Utinensibus et cum multis peditibus: et positis insidiis apud dictam villam Pedemonti ceperunt unum ex equitibus D. Pauli et ex peditibus circa I.XXXIV et mortui fuerunt circa quatuor vel sex [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] D. Paulus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quamplures vulneravit, et in terga verterunt.

De combustione ville Salani

Item XV. intrante martio, in vigilia s. ... ari, Comes Henricus cum suis sequacibus intravit villam Salani circa tertiam et venerunt in campum, qui est in capite campi, ubi ostenditur Rasidus existens, dispersis per villam, tam equitum, quam peditum, combusserunt circiter totam villam et Carrariam et Vadum et concremaverunt majorem partem ville, usque ad burgum.

De adventu illius de Ouirstayn, et captione Budrii.

Item anno predicto, die XI. Aprilis. Nobilis vir D. Conradus Ouirstayn venit in Utinum in auxilium D. Ottoboni Patriarche, cum magna gente equitum. Qui D. Conradus erat Capitaneus Ducum Carinthie, et de eorum voluntate et consensu venit in Forumjulii die prescripto, videlicet die lune, et XIV. die Aprilis die Iovis, Reverendus D. Ottobonus Patriarcha, una cum de Ouirstayn et Communitatibus et paucis castellanis fidelibus obsedit Budrium, et tertia die, scilicet die sabbati tunc sequenti, summo mane expugnaverunt ipsum castrum et ante tertiam ipsum ceperunt: nullo, Deo gratias, ex nostris

~~Eodem anno die ultimo Iunii, nobilis vir~~

Anno Domini MCCCVI die XI Aprilis, nobilis vir D. Conradus de Ouirstain venit in Utinum in auxilium D. Ottoboni Patriarche cum magna gente equitum. Qui D. Conradus erat Capitaneus Ducis Karinthie, et de ipsius voluntate et consensu venit in Forumjulii, et XIV. die Aprilis venerabilis Pater D. Ottobonus Patriarcha una cum illo de Ouirstain et communitatibus et paucis de castellanis obsederunt castrum Budrii, et tertia die sequenti summo mane expugnaverunt ipsum castrum et ante tertiam ipsum ceperunt, nullo Dei gratia de nostris ibi mortuo

bi mortuo. et ceperunt D. Nicolaum, et fratres, et multos ex gente D. Comitis. et fuerunt capti bene C. et XXX. et plures; et ducti fuerunt Utinum. Deinde D. Patriarcha dedit illis de Cuistayn ex Theotonicis quosdam; fecit duci in Charinthiam illos de Budrio cum quibusdam Theotonicis et Lupo per mo nepote Arquini. fecit recludi in Turri Slemone; Alii quamplures Utini remanserunt. et praescripto die Sabbati, statim capto Castro, ipsum combusserunt: et misso pro Magistris ... dominica ... erunt et ... Patriar cha reddit Utinum.

De Castello.

... anno praedicto ... D. ... tenus Patriarcha cum exercitu suo exi vit Utinum X die exeunte Aprilis, scilicet die Jovis: et obsedit Castrum Prope ti et quia ille de Castello, scilicet D. Odolricus erat captus per illum de Zuc cum ut antea dictum est. Attamen ... nepos ... presbiteri cum uxore D. Odolrici et aliis Dominabus, videntes quia se tueri non poterant ad merce dem et gratiam Domini venerunt et Dominus ... ibi Bandieram suam, et ... ibi aliquos de familia sua ...

Ceperunt autem D. Nicolaum et fratres et milites ex gente D. Comitis fuerunt capti bene CXXX. et plures, et ducti fuerunt Utinum. Deinde D. Patriarcha dedit illis de Duystain ex Theotonicis quosdam, et fecit duci in Karinthiam illos de Budrio cum nonnullis Theotonicis et Lupo nepote D. Arquini de Varmo fecit recludi in Turri de Slemona: et statim capto Castro illud combusserunt, et in Crastina die Dominica cum aliis Magistris ipsum fundi tus ... erunt.

Eodem anno ... Patri archa cum exercitu suo ... ut ... ad mercedem D. Patriarche, qui eos rece pit in gratiam. fecit Bandieram suam super dictum Castrum, et aliquot de fa milia sua ... ibidem

[illegible] ugl[illegible] renunciavit juri seu
compositioni imo potius conspirationi facte
cum d. Comite et d. Rizardo et aliis catel-
lanis contra d. Patriarcham; et promisit no-
mine Sacramenti, in perpetuum non venire
nec facere contra d. Patriarcham et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et co-
dem die [illegible] [illegible] et [illegible]
d Antonius venit eodem die cum gente
[illegible] servire [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] anno prescripto d Ottobonus Patriar-
cha die IX exeunte Aprilis misit venera-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
generalem Civitatem. et octavo die exeun-
te dicto mense Civitatenses obsiderunt ca-
strum predictum de [illegible]. et de Antro
de Tulmino venerunt multi ad obsidionem
predictam, [illegible] le [illegible] qui erant in
[illegible] propter [illegible] [illegible] ibi
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ligna
[illegible] aliquando [illegible], aliquando [illegible] in die
[illegible] revertentes. et [illegible] [illegible] usque ad
diem V maii et recesserunt ab obsidione
dicti Castri dicta V maii propter treuvas fac-
tas ut superius continetur.

Anno Domini MCCCVII [illegible] Ottobonus Pa-
triarcha die octavo exeunte Aprilis, misit ve-
nerabilem fratrem Albertum vicarium ge-
[illegible] civitatem et [illegible] die Civitatenses
[illegible] castrum de Wrunsperch et [illegible]
[illegible] usque ad [illegible]

De treuis inter d. Patriarcham et comitem et Riçardum de camino et castellano.

Anno predicto die v. exeunte Majo, facte fuerunt treuge inter Reverendum Patrem D. Ottobonum Dei gratia Aquilegiensem Patriarcham ex parte una et nobiles viros DD. Henricum Comitem Goricie et Riçardum de camino cum [illegible] fautoribus suis ex parte altera usque ad festum s. Martini certis pactis sub pena duarum mille marcharum

De recuperatione Sacili

Anno Domini mcccvi. in festo Beatorum Martyrum Servasii et Protasii rehabuit Reverendus D. Ottobonus Dei gratia Aquilegiensis Patriarcha Sacillum in aurora diei.

eodem anno in festo Sanctorum Servasii et Protasii d. Patriarcha recuperavit Sacilum, quod fuerat detentum per d. Rizzardum de Camino

De introitu sororum in monasterium s. clare Utini

Mcccvi. die xi intrante Decembri Reverendus Pater D. Ottobonus Dei gratia sedis Aquileiensis Patriarcha [illegible] Clare [illegible] Monasterii edificari et facti [illegible] de suis et dotavit amore Dei et pro suorum remissione peccatorum. Et eodem die primo inclusit ibi quatuor Sorores, scilicet duas que recepte fuerant de monasterio S. Clare de

civitate, et duo de monasterio Stimone.

Qualiter illi de Zuccula intraverunt et exierunt de Civitate

Anno domini mcccviii. die XIV intrante majo post prandium, hora dormiendi, nobiles viri Domini Henricus de Prampergo et Odalricus de Cucanea venerunt in subsidium Dominorum Walterpertoldi et Bernardi fratrum, filiorum q.m D. Iohannis de Zuccula: et cum apparatu satis magno intraverunt Civitatem hoc modo. Iacobus filius q.m D. Odorlici de Budrio, et Pertoldus de Fagadis cum quibusdam aliis eis faventibus ceperunt, hora predicta, portam S. Silvestri, percussis custodibus qui in turri vel fe[illegible] eorum erant, volebant serrare et [illegible] ascenderunt domum de Porkis, et factis signis cum gladiis primo super portam S. Silvestri, intraverunt quidam, qui erant in burgo S. Silvestri, de familia D. Pauli Boiani, qui erat inimicus illorum de Terra, et stabat Zuccule. Deinde desuper turri de Porkis: et videntibus illis de Zuccula, sicut antea tractatum erat cum magno impetu descenderunt, et intraverunt Terram. Cum vero fuerunt in Terra, Walterpertol[dus]

Anno domini mcccviii. die xiv. intrante majo circa meridiem, D. Henricus de Prampergo et Odoricus de Cucanea, una cum Dominis Walterpertoldo et Bernardo fratribus, filiis q.m D. Iohannis de Zuccula, cum apparatu magno furtim intraverunt Civitatem hoc modo. Iacobus de Budrio, et Pertoldus de Fagadis cum quibusdam aliis eis faventibus ceperunt portam S. Silvestri, percussis custodibus, et statim ascenderunt domum de Porkis; et factis signis cum gladiis, intraverunt quidam, qui erant in burgo S. Silvestri. Venientes illi de [illegible]ula cum magna gente [illegible] et [illegible] Terram. Cum vero fuerunt in Terra, D. Walterpertoldus cum viii. vel x. hominibus venerunt per infra muros apud domum Communis; et ibi ballistatus fuit D. Candidus de Canussio. Et cum nullus veniret apud eos, ut credebant, per eandem viam redierunt ad suos. Apud domum D. Odorici Longi factum erat quoddam obstaculum et ibi nostri [illegible] se ballistabant: et de domibus et Turri Pa[illegible] [illegible]

[illegible] cum Paulo Boyano, et cum viii vel decem hominibus iverunt per cufra maroc [illegible] solarium. et ibi ballistatus fuit D. [illegible] dus de Canussio. Et cum nullus traheret se prope eos, ut forsan credebant, per eandem viam redierunt ad suos. Apud domum D. Odolrici Longi factum erat quoddam obstaculum et ibi [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magna [illegible] cum [illegible] nec ultra [illegible] fuerunt [illegible] [illegible] excepto D. Odolrico de Cucanea, qui cum Thomasuto ejus familiari de Cucanea, qui banderam portabat; et forsan sexe vel octo aliis. Cum impetu venerunt ad forum et illum Thomasutus supradictus fuit occisus, dimissa bandera. Et D. Odolricus redit cum aliis ad suos per [illegible] posturam. Fratres Praedicatores composuerunt inter partes, facientes treugas ad hoc ut recederent et [illegible] [illegible] [illegible] de Zuccula qui eis denunciavit quod nobis veniebat [illegible] de [illegible] acceperunt treugas et recesserunt cum magno damno equorum et etiam multi ex [illegible] [illegible] cum ballistis et lapidibus de tectis vulnerati, unde obierunt. Sed nullus remansit in Civitate mortuus nisi solus Thomasutus supradictus. Sequenti vero

nec ulterius permissi, nec aliqui fuerunt tran- sive excepto D. Odorico de Cucanea, et Tho- masuto ejus familiari, qui banderam por- tabat cum sex vel octo aliis cum impetu venerunt ad forum; et ibidem D. Thomasinus interfectus fuit, dimissa bandera; et D. Odoricus cum aliis redit ad suos per [illegible]. Fratres [illegible] composuerunt [illegible] partes facientes treugas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Zuccula eis indicantem quod nobis veniebat subsidium recesserunt cum magno damno, et quamplures vulnerati fuerunt ex eis, unde obierunt. Sequenti vero die statim D. Patriarcha [illegible] [illegible] [illegible] suam Civitatem, et [illegible] [illegible] ad terram domos praedictorum [illegible] de Zuccula, et quamplures alias. . . . .

nocte acceperunt equos de ..... Die vero
predicta, statim D. Patriarcha intravit quintam
nam civitatem, et sequenti die et aliis die-
bus projectae fuerunt ad terram domus
predictorum dominorum de Zuccula. et
acceptum fuit quod erat intus, et mater ipso-
rum dominorum [illegible] Zucc-
[illegible]
nami IV. domus Pauli Boyani, domus Ja-
[illegible]
fuit cum eis, et turris D. Henrici de [illegible]
[illegible] fuerunt [illegible]. domus q.m D. Clerici
de Sudrio non fuit projecta ad terram quia
[illegible] pertinebat ad [illegible] tamen
[illegible]
[illegible] Simon, filius D. Henrici War-
[illegible] cum eis acceptum fuit illud quod
mater habebat in domo, absente Henrico a
Civitate et etiam [illegible] Philippus filius D.
Conradi q.m D. Philippi fuit cum eis habitus
fuit suspectus ipse D. Conradus, et per familia-
res Domini de Sclero, Castaldionem, et Con-
silium fuit citatus qui statim comparuit,
et dixit quod ille filius suus non erat in
[illegible] sua, nec stabat cum eo, Accepta
[illegible], tamen habere [illegible]
[illegible] Zuccolam

[illegible] suam catholicam civitatem
[illegible] [illegible] Patriarcha [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] communi [illegible]
[illegible]. [illegible] omnibus [illegible]
inculpabilem, remisit civitatem; mandans
communi quod sibi [illegible] suam redde-
rent accepta ab eo bona securitate, quod
illam inimicis non daret, nec eis fa-
vorem vel auxilium impenderet: quod
et factum est

[illegible] Sbrunumberch

Anno predicto, die penultima maii, illi de
Zuccula [illegible] [illegible] Sbrunumberch
ante [illegible]: et ibidem [illegible] existentibus mul-
ta mala fecerunt. Qualiter restitutum fuit
[illegible] [illegible] [illegible]

Qualiter D. Ottobonus Patriarcha de [illegible]
[illegible] de [illegible]

Anno Domini MCCCIX die IX Februarii, Re-
verendus Pater D. Ottobonus Patriarcha fuit [illegible]
[illegible]: et eodem die nobilis vir D. Conradus de
Shumberch venit sibi in auxilium. Et XI. die
dicti mensis, [illegible] [illegible] Simona, et
[illegible] inducta, voluit D. Patriarcha obsidere
Venzonum; sed videntibus, quod sibi non pote-
rant [illegible] [illegible] [illegible] libras quod

Eodem anno illi de Zuccula furtive accepe-
runt castrum de Sbrunumberch ultimo maii

Anno Domini MCCCIX. die IX. Februarii Reve-
rendus Pater D. Ottobonus Patriarcha [illegible] [illegible]
et eodem die D. Conradus de Shumberch venit sibi
in auxilium. Et XI. die dicti mensis, suadentibus
illis de Simona [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Patriarcha obsidere Venzonum: et videntibus illis
de Venzone, quod non poterant D. Patriarcae re-
sistere, dederunt sibi [illegible] libras pro [illegible]

[illegible]orum. et murum [illegible] [illegible] diruerunt
et iuraverunt deinceps stare parere mandatis
[illegible] [illegible] Gramolani et Zucole

Anno predicto dictus D. Patriarcha cum exer-
citu suo equitavit die XIV dicti mensis ante Gra-
molanum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et combussit et destruxit omnia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
dum ipso die Sabbati venit Civitatem; et sta-
tim ipso die obsedit Zuculam cum gente sua
et Civitatem propter discordiam superius expres-
sam; et [illegible] omnia bona [illegible] le
Zucula [illegible] pro monte Zucule. Et continue
proiciebatur inter eum tribus machinis et
inter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], tamen in
[illegible] [illegible] nullus [illegible] mortuus, nisi [illegible]
de familia D. Patriarche. Domino vero Pa-
triarcha cum Foroiuliensibus et D. Conrado
de Sbumberch existentibus in dicta obsidione
[illegible] fuit, quod D. Rizardus intrasset
Foroiulii cum magno exercitu, quo audi-
to, D. Patriarcha cum exercitu inde recessit,
reportatis machinis in Civitatem prius, et om-
nibus que fuerant reportanda, die III.° exeunte
Februario. Et tunc [illegible] sequenti [illegible] [illegible]
[illegible] illi de Zucula combusserunt Tojanum
[illegible], et ubicumque potuerunt

et [illegible] ex pacto [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parere mandatis

Anno predicto D. Patriarcha cum exercitu
[illegible] equitavit ante Gramolanum et [illegible]
[illegible] sero pernoctavit. et combussit et des-
truxit omnia [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] cum gente sua et
Conrado de [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] superius expressam. et [illegible]
[illegible] omnia bona, [illegible] de Zu[illegible],
et continue [illegible] inter eos cum [illegible]
[illegible] Domino vero Patriarcha cum sui[s]
[illegible] fuit [illegible] D. [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] cum magno exercitu,
quo audito [illegible] [illegible]

[illegible] civitate, et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Menelech [illegible]

et [illegible] [illegible] Marinus Zannutus et

[illegible] [illegible] et [illegible] civitatem

[illegible] [illegible] Meynardi Mulç [illegible] Jacob de Bulvio et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

Anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] comes [illegible] et [illegible]

[illegible] cum [illegible] castellano [illegible]

[illegible] Prampergo Cucanea et Zucula

obsiderunt castrum de Sedelano, et cum plus [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] habuerunt [illegible] [illegible] et ipsam [illegible]

[illegible] multo [illegible] [illegible] turrim

ecclesiae projecerunt ad terram et ecclesiam

[illegible] castrum [illegible] totam

De destructione castri Saciletti

Anno predicto in festo B. Mariae [illegible] [illegible]

[illegible] obsiderunt Sacilettum, quo expugnato et

capto [illegible] [illegible] combusserunt et turres et

alias munitiones omnes projecerunt in terram,

[illegible] [illegible] [illegible]

De captione castri [illegible]

[illegible] eodem anno [illegible] [illegible] obsiderunt

Anno [illegible] [illegible] venerunt

comes [illegible] et [illegible] [illegible] cum

[illegible] [illegible] obtulerunt castrum

de Sedelano, et ipsam habuerunt certis pactis

et omnia bona abstulerunt

Anno predicto in festo B. Mariae predicta [illegible]

[illegible] obsiderunt Sacilettum, quo expugnato et

capto combusserunt turres ac munitiones alias

diruerunt.

Anno eodem [illegible] [illegible] [illegible]

...situm die festo exeunte Aprili, et cum
...m his machinis intus projiciebatur, et cum
...se manutenere non possent, die XI Maii
eumdem locum D. Rizardo dederunt

[De] morte D. Henrici de Prampergo

Anno Domini MCCCIX die prima Aprilis
cum stantibus D. [illegible] Henrico de Prampergo et
Waltero Pertoldo de Spengimbergo cum magno
apparatu in destructione et depopulatione
ante Mantacum, et non existentibus illis
armatis, subito fecerunt impetum in eos
quidam Theotonici Soldanerii D. Patriarche,
scilicet illi de Varicio, et illi de Pinzano:
et ex eis multos occiderunt. et D. Walterus
Pertoldus et Artycus filius D. Henrici de
Prampergo fugerunt in Castro Montreal. et
[illegible] capti fuerunt [illegible], inter
quos captus fuit D. Henricus de Prampergo,
et ductus Utinum ad D. Patriarcham. qui
cum confessus fuisset, multa mala fuisse
tractata contra D. Patriarcham amputatum
fuit sibi caput in foro Utinensi die secunda
de Aprilis: et sepultus apud Minores sine
officio, et extra cemeterium

De recessu D. Stephani Patriarche et eius
reditu

Item predicto anno, die XI Maii recessit

Domini obsederunt S. Vitum et ipsum habue-
runt die XI Maii

Anno Domini MCCCIX stantibus Dominis
[illegible] de Prampergo cum multis aliis
Castellanis in destructione ante Manzacum,
subito fecerunt impetum in eos quidam
stipendiarii D. Patriarche, scilicet illi de
Sacello et illi de Pinzano: et ex eis multos
occiderunt et quamplures capti fuerunt inter
quos captus fuit D. Henricus predictus, et ab-
ductus Utinum; cui D. Patriarcha fecit in
Utino caput amputari

die dominico, Reverendus Pater D. Ottobo-
nus [illegible] Patriarcha Aquilegiensis
recessit de Utino. tantum cum suis ci-
[illegible] Venzonum et post [illegible]
[illegible], multa mala fuerunt fac-
ta contra eum per nobiles [illegible],
nec eum [illegible]

Die vero XIV mensis nobiles fecerunt
colloquium apud Arvas in quo interfue-
runt omnes de Foroiulio et [illegible]
[illegible] facta fuit [illegible] communitate [illegible]
[illegible] et elegerunt omnes [illegible]
[illegible] Vicedominum D. Varnerium de Cuc-
nea ordinantes ibidem quod de bonis Aqui-
[illegible] de
[illegible] et cum [illegible],
qui erant extra [illegible]
domorum, et quod deberent redire in
civitatem qui receperunt in civitatem [illegible]
[illegible] Mali [illegible]
per intrinsecos et extrinsecos [illegible] die
[illegible] habetur superius. [illegible]
XV Mali, venit [illegible] D. Henrici comitis
et [illegible] cum magna
[illegible] nomine [illegible] ubi fecerunt mul-
ta mala [illegible]
[illegible] Aquilegia, sta-

... eadem die inde recessit: et fuit [illegible] ... venientis. et ... Bononiae et Ferrariae cum ... [illegible] ... diebus. Postea ... venit Tarvisium: et facta conventione cum D. Rizardo, ... [illegible] die ... celebris ... de ... [illegible] ... associavit eum

... fuerunt in partibus ..., et ... cum magno damno MCCCX ... mense ...

Qualiter D. Rizardus ... [illegible]

... [illegible]

Anno Domini MCCCX D. Rizardus de Camino venit ... eadem die ... S. Martini cum magna multitudine ... et ... [illegible] ... et erant cum eo ... de Prata de ... de Sprengimbergo de Cucanea, et ... Forojulienses quamplures, omnes ... [illegible] ... et ... fuit autem ... cum D. Patriarcha ... rebus super pace reformanda ... inter eos et ... quod D. Patriarcha faceret eum Capitaneum Generalem in Forojulii. et ipse

Anno Domini MCCCX de mense ... venit tanta multitudo ... in partibus ..., ... [illegible] ... declinabant, ... [illegible] ... et cannета ... ad terram ... [illegible] ... et ... ad ... ibi ... magnum ... [illegible] ... et Deo dante ... mare ...

Anno ... die ... post festum S. Martini D. Rizardus de Camino venit ... cum magna multitudine equitum, et hospitabatur in Svarano et erant cum eo de Prata ..., Spengenberch, Cucanea et ... plures Forojulienses, omnes nobiles de ..., et ... fuit autem super pace reformanda inter eos cum D. Patriarcha pluribus

existentibus in veritate et non concordantibus
prefatus Rizardus in Dominica XV. exeunte
Novembris [illegible] et [illegible] magistro N.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habebat
magnam cartem in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] adinvicem
non dubitans [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] armata manu intravit Utinum
per [illegible] [illegible] sed [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
capta [illegible] [illegible] [illegible] dictus magister
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], timens [illegible]
[illegible] [illegible] convertebantur in fugam,
et [illegible] remanserunt mortui [illegible] inter
quos fuit interfectus [illegible] [illegible] de Spen
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobiles milites
[illegible] [illegible] capti fuerunt ultra C et [illegible]
cum [illegible] capiebat [illegible] [illegible] erat et [illegible]
ipsi capti [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] magna
[illegible] et [illegible] [illegible] se [illegible]. et
[illegible] talis, quod redemit se mille marchis
alii CC. marchis alii secundum suam possi-
bilitatem [illegible] [illegible] [illegible] ex Utinensibus
ob hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] boni et
[illegible] remanserunt inter [illegible] et illegos, [illegible]
tra [illegible] et L. et [illegible] [illegible] capiebat
[illegible] erat [illegible] [illegible] [illegible] nullus ex

Diebus ipsis existentibus in veritate et non
concordantibus, prefatus D. Rizardus die Do-
minico V exeunte Decembri veritate et in-
ductus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui habebat magnam cartem in [illegible]
[illegible], armata manu [illegible] [illegible] intravit
Utinum [illegible] portam [illegible] sed [illegible] et
auxilio Dei factum est ut [illegible] [illegible]
[illegible] excepta illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] timens [illegible]
omnes ... fugam ... [illegible] mortui inter quos
fuit interfectus D. Valtervasnertoldus de Spen-
gembergh; et alii multi nobiles [illegible] [illegible] capti
fuerunt ultra C. inter quos fuit talis qui
redemit se [illegible] mille marchis [illegible] [illegible] CC
alii secundum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de Utinensibus et hoc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] manu remanserunt [illegible]
laesi et [illegible] [illegible] CL. et [illegible] [illegible] [illegible]
vante nullus ex nostris fuit [illegible] [illegible]
[illegible] fecit [illegible] Henricum Comitem [illegible]
[illegible] capitaneum generalem, qui congregato exercitu
[illegible] ad recuperandum [illegible] [illegible] loca, quae
detinebat D. [illegible] de [illegible] pro [illegible]
[illegible] factis quando fuit [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] et [illegible]
[illegible] quae loca habuit et recuperavit infra

obtinendibus fuit locus: sed quasi solummodo mulieres seu ancillae et rustici de villis fecerunt illam victoriam

Tunc d. Patriarcha fecit ducem suum d. Henricum comitem Goricie capitaneum generalem in Foroiulio. Et d. comes congregato suo exercitu ivit ad recuperanda supradicta loca quae detinebat d. Guarnerius de Cucanea pro expensis factis, ut dicebat, quando fuerat capitaneus pro manutenendis locis praedictis. Et primo construxit ante Tricesimum et ipsum castrum rehabuit, scilicet die VI exeunte Septembri. Deinde in die sequenti habuit Artinsam: et die tertio sequenti habuit Tumetium et Sclusam liberas d. comes. et omnia ista loca habuit pactis; quia dimisit detinentes ire cum bonis et personis quae poterant portare

De impositione octo denariorum pro foco

Anno Domini MCCCX. Reverendus Pater d. Ottobonus Patriarcha imposuit in Foroiulii octo denarios pro qualibet foco et rota molendini, pro subsidio eundi ad Concilium generale ordinatum per Papam Clementem apud Viennam cui pecuniam [illegible] [illegible] [illegible] solvit Capitulum Civitatense de mense Februarii [illegible]

decem dies, et Montemfalconem, similiter

[illegible] Montefalcone

Anno predicto in mense februarii, [illegible] cum exercitu suo [illegible] ivit ante Montemfalconem et [illegible] obsedit et [illegible] ibi [illegible] circa XX [illegible] [illegible] locum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] est de aliis [illegible] quidam [illegible] dimiserunt et [illegible] [illegible] comiti, quia non habebant [illegible] [illegible] die ultimo februarii

[illegible] [illegible]

Anno predicto [illegible] [illegible] comes cum exercitu suo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible], non [illegible], nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum suo exercitu et Communitatibus et castellanis; et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et maxime [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Tandem videns [illegible] [illegible], quod se manutenere non posset, ut [illegible] securus [illegible] vellet cum [illegible] locum suum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible]

est incredibile, et alia victualia et inde
omnibus exportatis, ubi placuit Domino Co-
miti, scilicet citinum, fecit diruí ipsum lo-
cum et d. Cicovico prefato dedit X Zi-
zardos corvum novum quod habebat in
pignore a d. Comite supradicto

De caverisco

Anno predicto, statim diruto castro su-
pradicto ut predictum est d. comes ascendit ca-
varium et ipsum locum habuit ut vil
lattam die nono Aprilis et fecit ipsum di-
rui et fossata destrui

De cucanea

Cum esset adhuc d. Comes in destructione
caverisci, d. Clovicus de Cucanea venit XV.
die exeunte Aprili in nocte in Cucaneam et
ipsum locum furatus fuit d. Adalpretto,
ipso existente infirmo et portato apud Ter-
tenstans. Convenerant enim, et facte erant
conv. securitates: quod Domini Thomas
et Adalprettus debebant ipsum locum custo-
dire; nec Domini Varnerus et Odolricus
fratres debebant ibi venire, nec inde de-
bebatur nocere alicui. et statim cum d.
Odoricus habuit castrum, combussit totam vil-
lam de Fagedis: et die sequenti venit d.
comes cum suo exercitu in villa Zucavi;

et statim ibi aliquibus diebus postea se-
cessit in Povoletto: sui vero equi omnia
blada villarum circumjacentium comede-
runt et destruxerunt: et sui depreda-
bant, et expoliabant tam amicos quam
inimicos. Tunc D. comes inde recessit et
ivit Goritiam die nona Aprilis.

De adventu Babanich cognati Domi-
ni Comitis

Venit Illustris D. Iuan cognatus comitis
Goritiae cum magna multitudine Babanico-
rum, circa sexcentos ut dicebatur, die
XIII. exeunte majo, in Forumjulii ut essent
in illo [illegible] in auxilium D. comitis
contra D. Rizardum de Camino et suos fau-
tores

Item die XII. exeunte majo, Reverendus
D. Ottobonus Dei gratia Patriarcha una cum
D. Henrico comite, et Babanich et Forojulien-
sibus exierunt Utinum cum magno exerci-
tu et transierunt Tulmentum in destructio-
ne inimicorum suorum et exhibuerunt prae-
lium D. Rizardo, qui erat in Sacilo cum
suo exercitu sed noluit acceptare unde cum
non possent transire Livenzam, fuerunt
ante Salvaronum, et fecerunt ibi satis ma-
gnum dannum sed cum nihil possent

[illegible] venere, inde recesserunt et iterum vene-
runt ante Maranam in festo Divi [illegible]
die [illegible] [illegible] et [illegible] cum machi-
nis [illegible] [illegible] continue, et factis multis
et [illegible] [illegible] propter quod qui intus erant [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] se manutenere non pos-
sunt [illegible] [illegible] sanctorum Johannis et
Pauli de nocte [illegible] que in dicto loco
erant [illegible] [illegible] [illegible],
et [illegible] [illegible] Maranam, et ita combusse-
runt [illegible] et postea [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Maranam.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Patriarcham et [illegible] comitem

Anno Domini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] comite [illegible], pacis
set cum Duce Austrie et cum Paduanis et
Tarvisinis quandam [illegible] contra Comitem
[illegible]. ideo quia loca Ecclesie Aquile-
gensis videlicet [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible], [illegible],
et [illegible] ceperunt [illegible] [illegible] predic-
ta de manibus eius eripere. et Dux Austri-
[illegible] [illegible] debebat mittere episcopum de
[illegible] cum apparatu suo. Quod intelligens
[illegible] comes, [illegible] cum gente sua [illegible] Tal-

minum et combussit pene totam viciam, existente in curia Fulmine Obbone nepote d. Patriarche. et ipsam curiam obsedit die viii Septembris; sed cum locum non possent habere, nec inimicos habere aliunde auxilium, similiter concordaverunt taliter, quod irent securi cum personis quo vellent. et sic d. comes habuit locum ipsum et intravit die xi Octobris: et dimisit ibi d. Paulo de civitate pro Capitaneo, rediit civitatem die vii exeunte mensis.

De preda facta ante Utinum.

Anno predicto, die viii octobris totus exercitus d. comitis ignorantibus civitatensibus, ivit ante Utinum; eo quia favebant, et inducebant atque d. Patriarcham ad faciendam guerram d. comiti cum exercitu suo in castellanis, et similiter preda inventa ad omnes portas animalia non modica ceperunt, et etiam homines ceperunt quamplures.

De adventu Babanich

Eodem anno predicto, die x Octobris, d. Ivan Babanich venit in auxilium d. comitis. et steterunt ante Utinum per plures dies depredando villas circumadjacentes et totaliter destruentes.

De castro de Pivis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] Patriarcham, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] novembri [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad mortem [illegible] [illegible] [illegible] commissum fuit, [illegible] de [illegible] [illegible] sed postea fuit [illegible] [illegible] cum magna [illegible] [illegible] non faciat contra comitem.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible].

[illegible] debet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] annos et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debere habebat: ita quod Patriarcha nihil habebat [illegible], nisi [illegible] [illegible] Comiti [illegible] millia marcharum in determinatis [illegible]. Et [illegible] omnes [illegible] [illegible] tanquam sub Capitaneo: et ne possent Castellani retro gracidare, omnium filios accepit obsides et eos duxit Goriciam.

Anno MCCCXIV Orta [illegible] discordia inter D. Patriarcham et Comitem; eo quia D.

comes tenebat omnia loca seu [illegible]
Ecclesie [illegible] [illegible] nolebat [illegible] [illegible]
cha, nec esse in pacis habitu inter eos [illegible]
erat. Finaliter post multa tractata et con[illegible]
[illegible] super hoc [illegible], convenerunt ip[illegible] [illegible]
triarcha et Comes die xiii exeunte Septembris
in [illegible] inter [illegible] et [illegible]
[illegible] Turrim in hoc pactum et concordiam.
[illegible] licet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] comes [illegible]
restituere castra que tenebat et [illegible] Patriarcha
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Patriarcha. Et tunc ibidem fecit eum Capitane-
um ad [illegible] suam dando sibi pro sala-
rio centum marchas in mense. Et sic facta
bona concordia inter eos, [illegible] comes eodem die
[illegible] [illegible] cum magno apparatu equitum
in auxilium [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] imperatorem contra regem Bohemie,
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
bello inter eos faciendo, debebat esse Imperator quod
[illegible] tamen non fecerunt. et erat ibi tanta
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] septem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
comes [illegible]

De morte D. Ottobonis Patriarche

Anno Domini MCCCXIV. Reverendus D. Ottobonus Patriarcha die X exeunte Septembri arripuit iter ad Reverendum D. Lucam de Flisco Diaconum Cardinalem, vacante Sede Papali per mortem Sanctissimi Pape Clementis, ea mora [illegible] cardinalis stetit cum eo ad [illegible] per nonnullos menses [illegible] [illegible] [illegible] Domini [illegible] minime factum est. Demum, [illegible] inde recedente, gravi infirmitate detentus est anno Domini MCCCXV die XII Januarii in Comitatu Venaissini, in civitate de Avignone et ibidem est sepultus.

De morte D. Petri Vegrelli, et electione D. Varnerii.

Anno Domini MCCCXV obiit venerabilis vir D. Petrus de Piperno, Prepositus ecclesie Civitatensis die quarto marcii; qui Capitulum habebat ad firmam Preposituram et [illegible] civitatis pro CCC florenis solvendis eidem annuatim [illegible] arbitrio Comitis Venetiis vel Padue boni auri. Eo vero mortuo, citatis et vocatis qui voluerunt, debuerunt et potuerunt commode interesse die X intrante Julio Decanus et Capitulum convenerunt ad electionem de Preposito celebrandam

Anno Domini MCCCXIV Reverendus Pater D. Ottobonus Patriarcha die X exeunte Septembri arripuit iter ad D. Lucam Cardinalem vacante Sede Papali per D. Clementem Papam et eo inde recedente gravi infirmitate detentus obiit in Comitatu Venaissini in civitate de Avignone et ibi sepultus anno Domini MCCCXV XII Januarii.

tam per formam scrutinii, et fuerunt electi Domini, videlicet Varnerus de Sallano et Sivardinus [illegible] [illegible], non in concordia, [illegible] habere voces [illegible] canonici [illegible] demum [illegible] [illegible] ut dicunt, [illegible] Sivardino [illegible] cum eo, D. Varnerus adiit Decanum et capitulum Aquilegiense, supplicans quod confirmare dignaretur electionem de eo factam. Qui volentes per formam juris procedere, citarunt Sivardinum per litteras et nuncium [illegible] [illegible] [illegible] necnon per edictum tam in Ecclesia Aquileyensi, quam Civitatensi. Qui D. Sivardinus ultra terminum diutius expectatus, et cum ipse nec aliquis Procurator pro eo compareret ad obiciendum contra D. Varnerum, vel electionem predicti Domini; Decanus et capitulum Aquilegiense ad quos vacante Sede confirmatio pertinebat, invenientes electionem factam de D. Varnero canonice celebratam et ex parte [illegible] Bernardi Decani et [illegible] capituli tam illorum qui elegerunt D. Sivardinum quam D. Varnerum, [illegible] [illegible] D. Varnerum in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et

confirmaverunt. De [illegible] Apr[illegible] anno Domini MCCCXV [illegible] [illegible] D. Varnerus [illegible] [illegible] et bene [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui in [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per Capitulum Aquilegense

De electione [illegible] [illegible] in [illegible]

Anno Domini MCCXV [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] anno [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible], XI [illegible] Februario, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aquilegien. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et compromiserunt in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Decanum Aquileiensem et [illegible] Curiam die XI [illegible] Apr[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] Canonicos [illegible] anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unanimiter et concorditer, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et canonicam in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro confirmatione [illegible] die XIX [illegible] Apr[illegible] anno predicto.

De confirmatione [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et de [illegible] [illegible] inter eum et quosdam.

Anno predicto, die [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

anche fuit in Civitate Colloquium genera-
le in quo colloquio confirmatus fuit d. co-
mes per vos omnes, qui hoc facere habent,
in Capitaneum usque ad adventum futuri
[illegible] et [illegible] averunt sub
[illegible].

Stante vero tota Terra in bona pace
et tranquillitate die Lune sexto exeunte
majo, facta fuit in civitate [illegible]
et conspiratio contra [illegible]
fuerunt cives [illegible] omni [illegible]
[illegible] de Cucanea qui tunc erat Capitaneus,
[illegible] qui tunc fuit [illegible]
ramus [illegible] Clemona [illegible] Sulatta, [illegible]
vicus [illegible] Sucans, [illegible] collorete de [illegible],
et multi alii Castellani et [illegible]
[illegible] cepit [illegible] et [illegible] que
[illegible] tenebantur per d. comitem. Habitato-
res [illegible] Daniele et de Zagansa dicta co-
[illegible] receperunt in se et ita multiplicata
sunt mala in Terra. [illegible] d. comes con-
vocato non modico exercitu fuit ante
[illegible] et vastavit eis segetes vites et
arbores, et [illegible] magnum dampnum.

De [illegible] de Sucans

In festo Sanctorum Gervasii et Protasii, cum
dicto suo exercitu fuit ante castrum de Sucans

et [illegible] statim bellum: et
[illegible] castrum [illegible] ipso [illegible] circa [illegible]
[illegible] fratrum et [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] predicto, [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] fuerant [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] predicto, statim obsedit ip[illegible]
[illegible] castrum de Colloreto; et [illegible]
[illegible] se non [illegible] tenere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] farina [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] comes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] erant [illegible] VI [illegible]
et ipsum [illegible] [illegible] recepti, [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] de [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] comes
[illegible] obsedit castrum de
[illegible] et [illegible] usque ad XIV dieru[m]
[illegible] tali [illegible] et conditione [illegible]
[illegible] de [illegible], [illegible] fuerant acceptum, [illegible]

[illegible] Comiti eidem restituerunt et [illegible] de [illegible] non de [illegible] per [illegible] et [illegible] [illegible] illi [illegible] Comiti [illegible]

[illegible] Narratio

[illegible] cum toto exercitu [illegible] comes [illegible] in die [illegible] [illegible] ad concordiam in hunc modum, scilicet quod illi [illegible] comite [illegible] usque ad [illegible] Atrianche et [illegible] per [illegible] comite [illegible] Facta compositione et concordia [illegible] die [illegible] et cum [illegible] non [illegible] proficere, inde recessit et [illegible] venit in villam Raa[illegible] et [illegible] et accepit [illegible] Octava die VIII cum toto exercitu [illegible] ad [illegible] Orsario et [illegible] cum suis et [illegible] magna. [illegible] vero, statim cum recessit, [illegible]

[illegible] concordia inter [illegible] et [illegible] et Flemonenses et Castellanos.

[illegible] pace [illegible] Iohannis anno predicto.

[illegible] facta fuit concordia inter d. comitem [illegible] parte sua, [illegible] hunc modum.

[illegible] facta [illegible]

Anno MCCXV [illegible] dominica [illegible] intrante [illegible] Anno MCCXX [illegible] dominica XIII [illegible] [illegible] fuit ignis [illegible] hora completorii [illegible] [illegible] post ignem [illegible] hora completorii [illegible], [illegible] Iohannis [illegible] cum [illegible] [illegible] Iohannis [illegible] cum [illegible] [illegible] ex parte una et [illegible] ex parte una [illegible] Willelmi [illegible] cum suis et [illegible] [illegible] Willelmi [illegible] [illegible] ex alia convenerunt ad [illegible] [illegible] ex altera convenerunt [illegible] communis. [illegible] Henricus ibi [illegible] [illegible] Federicus frater [illegible] fuit [illegible] [illegible] et [illegible] ex parte [illegible], [illegible] autem [illegible] et [illegible] [illegible] fuit [illegible] et mortuus fuit [illegible] [illegible] et [illegible] et mortuus fuit ante cam[illegible], ex alia parte fuit [illegible] Willelmus [illegible] et [illegible] [illegible] cum [illegible] et nepote, et aliis pluribus [illegible] ex [illegible] parte [illegible] [illegible] cum parte sua ascenderunt [illegible] de [illegible] et aliis pluribus [illegible] [illegible] cum parte sua ascenderunt [illegible] [illegible] de [illegible] Mariscalcus [illegible] de [illegible] [illegible] Mariscalcus [illegible] [illegible] Ad dominorum de [illegible] [illegible] [illegible] tradiderunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filiis [illegible]. Ad ultimum [illegible] dicto Mariscalco [illegible]

Rainer[illegible] [illegible] cathen[illegible] in domo de [illegible] et bona eorum fuerunt per Theo[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible], qui [illegible] in [illegible] in marti sequenti, proiecit [illegible] [illegible] Terre, volens [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit interfectus [illegible] totam Terram [illegible] dominus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Magdalene [illegible] [illegible] [illegible] apud domum communis. Tunc [illegible] comes [illegible] et Rainer[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multa mala [illegible] fuerunt [illegible] [illegible] [illegible] obtinuerunt.

Dixerunt [illegible] eos [illegible] [illegible] Iohannem et Guillelmum [illegible] fratres cum uno filio, [illegible] cum [illegible] filius Rayneriolum cum duobus filiis captivavit in domo de [illegible], et bona eorum fuerunt [illegible] Theotonicis [illegible] [illegible] filius Guillielmi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in marti sequenti [illegible] per [illegible] Terre volens [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] fuit interfectus, et [illegible] totam Terram [illegible] Dominus vero Comes [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] caput [illegible] [illegible] domum communis. Tunc [illegible] Comes [illegible] Raynerolum, [illegible] cum [illegible] et filium Guillelmi [illegible] [illegible]; unde multa mala [illegible] fuerunt, cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obtinuerunt.

Anno Domini [illegible] [illegible] Papa [illegible] [illegible] ad [illegible] Regis Roberti [illegible] Patriarchatum D. Castono de la Turre in [illegible] [illegible].

Anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Florentiam [illegible] Transpositis [illegible] [illegible] [illegible].

Anno Domini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Patriarcha [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Castonus Patriarcha [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] ubi obiit et ibi sepultus fuit.

[illegible] de la Torre Patriarcha, [illegible] mediolanensis Archiepiscopus, anno [illegible].

Anno Domini MCCCXIX [illegible] [illegible] Anno Domini MCCCXIX [illegible] [illegible]

[illegible] le Patriarchatu Aquilegensi Iohannes [illegible] de [illegible]

[illegible] Paduano [illegible]

Anno Domini MCCCXX [illegible] Anno Domini MCCCXX [illegible]

[illegible] magnam [illegible] fuit [illegible]

[illegible] Dominos [illegible] et [illegible] [illegible] Dominos [illegible]

[illegible] et eorum [illegible] [illegible] eorum [illegible]

[illegible] et [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] dicti [illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible] et [illegible]

[illegible] existens [illegible]

[illegible] MCCCXX [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible] anno Do-

mini MCCCXXIII de mense Augusti

[illegible] Paduanus [illegible] episcopus [illegible]

[illegible] MCCCXIX [illegible]

Anno Domini MCCCXXIII [illegible] et [illegible]

[illegible] Canem de la Scala, fuerunt in Forojulio et damna maxima [illegible]

[illegible] anno Domini MCCCXXIII. de mense Decembris

[illegible] natura [illegible] XXI. [illegible]

Anno Domini [illegible] XXXIII [illegible]

[illegible] et [illegible]

Anno Domini [illegible] XXXV [illegible] in [illegible] exemplis [illegible] cum maxima [illegible] maximum [illegible]

Anno Domini [illegible] XXXVII [illegible] X [illegible] in [illegible] Virginis Mariæ [illegible] nocte [illegible] in [illegible] aqua [illegible]

[illegible]

Anno Domini [illegible] XXXIV [illegible] in [illegible] cum maxima [illegible]

Anno Domini [illegible] XXXVI [illegible] X [illegible] aqua [illegible]

[illegible] cancellos [illegible] Vald dal dicto burgo [illegible] et omnia [illegible]

[illegible] et [illegible]

Anno domini MC XXXI [illegible] XIV [illegible]

[illegible] XV [illegible]

[illegible] et [illegible] in prima una [illegible]

[illegible] non parca [illegible]

[illegible] fuerunt [illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] recta et [illegible]

[illegible] intraverunt.

[illegible] et [illegible] rhedine [illegible] plurima saxa maxima [illegible] volvuta sunt.

Anno domini [illegible] XXXI [illegible] XV [illegible]

[illegible]

[illegible] non [illegible] contra locum [illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible] in [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] et hora [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] terram et [illegible]

[illegible]

[illegible] sunt [illegible]

[illegible] erant super pontem [illegible]

[illegible] et contra [illegible]

[illegible] Prime [illegible]

voluerunt [illegible] pontem [illegible]

[illegible] Romam [illegible]

[illegible] et [illegible] pontem

[illegible] statim [illegible]

[illegible] fuerunt [illegible]

Breve [illegible]

ex membrana veter[illegible]

Anno MCCL. Fuerunt locuste in maxima multitudine, que comederunt [illegible] in maiori parte Forijul.

Anno MCCXL similiter fuit tam magna multitudo [illegible] que comederunt bladum per totum Forumjulium et per [illegible] et [illegible] homines non [illegible]

eodem anno Tartari invaserunt Hungariam [illegible]

anno sol [illegible] et tenebre fuerunt super [illegible] terram in festo [illegible] Michael[illegible]

MCCLXVI [illegible] sancto Laurentio combustum [illegible]

Anno Domini MCCLVIII [illegible] ad [illegible] et [illegible] de Romano

Anno Domini MCCLXVII. Gregorius Patriarcha [illegible] et [illegible] mortuus est [illegible] Patriarcha

Anno Domini MCCLXXIX [illegible] in [illegible]

Anno Domini MCCLXXXIX [illegible] et [illegible] per [illegible] et Veneti [illegible]

Anno Domini MCCXCIX mortuus est [illegible]

Anno Domini MCCXCIX die [illegible] intrante [illegible]

[illegible]

[illegible] Papa [illegible] Patriarcham [illegible] et venit in Forumjulium [illegible] Patriarcham [illegible] et [illegible] septembris

Anno Domini MCCC [illegible] Patriarcha [illegible]

[illegible]

Anno Domini MCCC [illegible] intrante [illegible] mortuus [illegible] Patriar[illegible]

[illegible]

Anno domini [illegible] [illegible] est D. Ottobonus Patriarcha [illegible] Paganus [illegible] est episcopus [illegible] et [illegible] est D. Manfredus capitaneus de Mediolano, et introducti illi [illegible] Turre [illegible] Karolus Rex sine terra introivit Florentie et expulsi sunt illi de Circulis et destructa est quasi finaliter Florentia, et idem D. Ottobonus Patriarcha venit in Foroiulii die martis XIV intrante Augusti et eodem anno data fuit ei collecta XX soldorum

Anno domini MCCCL [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Patriarcha [illegible] [illegible] [illegible] de Lichtenwalde [illegible] comes de [illegible] et statim [illegible] mortem eius venit [illegible] in Forumiulium ad [illegible] in eodem anno

Anno domini MCCCLI venit venerabilis D. Nicolaus frater Caroli Imperatoris Dei gratia Aquilegensis Patriarcha in Patriarchatum die XVIII Maii

Anno domini MCCCLIV indictione VI die XVIII mensis Aprilis sanguis pluit in [illegible] et in Arginotto et Sacerdos cum quibusdam bonis hominibus collegerunt in maxima quantitate et presentatum fuit D. Patriarche, et D. Episcopo Concordiensi et ipsi tunc dederunt Ecclesie S. Martini et Sanctorum Philippi et Iacobi XL dies indulgentie cuilibet [illegible] pro [illegible]

Anno domini [illegible] indictione VII die [illegible] mensis [illegible] venit D. Carolus imperator frater [illegible] D. Nicolai Patriarche in Valvasone et fuit [illegible] in [illegible] castro [illegible] tota sua gente tempore [illegible] Iohannis et [illegible] [illegible] D. [illegible] de Valvasone [illegible] anno [illegible] fuit [illegible] [illegible] in Lombardia et [illegible] [illegible] [illegible] milites et ipse [illegible]

Anno domini [illegible] [illegible] Rex [illegible] venit et transivit per Forumiulium et fuit [illegible] in [illegible] die et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et [illegible] [illegible] cum [illegible] et permansit [illegible] XV [illegible]

[illegible] de [illegible] fuerunt concordes [illegible]

[illegible] bella et [illegible] fuerunt concordes [illegible]

[illegible] anno [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] et [illegible]

[illegible] eodem anno [illegible] exercitum [illegible]

[illegible] et totum [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible]

Anno Domini MCCCLXI [illegible] regem [illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible].

Anno Domini MCCCLIX [illegible] ultimo

mensis [illegible] et in eodem anno [illegible]

[illegible] totum [illegible] et [illegible] et [illegible]

[illegible] apparebat una candela in [illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible]

Anno Domini MCCCLXV [illegible] in [illegible]

[illegible] Dominica ante [illegible]

Anno Domini MCCCLXI [illegible] mensis [illegible] de nocte [illegible] in una domo in

[illegible] totum [illegible], et eo anno non pluit

[illegible] mensis [illegible] usque ad XX diem mensis [illegible]

Anno Domini MCCCLXI de mense [illegible] ad

[illegible] et [illegible] et

[illegible] et [illegible] et

[illegible] cum [illegible] de

[illegible] cum [illegible]

dicam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] isto pacto quod debebat ei dari in feudum, sed postquam [illegible] permisit eum stare octo diebus ibi, et hinc eum expulit, et dedit D. Comiti de Goricia et titulum isto modo sibi D. Schinella dedit, et D. Dux fecit similiter et [illegible] Comiti. Hoc facto venit juxta Savorgnanum et tractaverunt pacta. D. Patriarcha [illegible] [illegible] in Turre una cum [illegible] [illegible] [illegible] D. Duce [illegible] de isto quod D. Dux debebat [illegible] fuerunt concordes simul quod D. Karolus Imperator deberet determinare istam quaestionem et quidquid faceret contentabant, cum isto quod volebat quod daret sibi [illegible] et ita fuit, [illegible] [illegible] [illegible] debebat [illegible] cum [illegible] [illegible] ad Imperatorem et debebat ducere secum D. Symonem militem de Valvasone, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] D. Duce et in itinere fuit. Hic D. Dux voluit ire Venetias per Portumgruarium et [illegible] [illegible] D. Symonem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magnum honorem [illegible] [illegible] sibi quasi omnes expensas sed postquam fuerunt reversi a Venetiis iverunt Octavianum una cum D. Duce et [illegible] die sexta Octobris. Quando fuerunt in Octavianum tunc Imperator incepit facere guerram cum D. Duce, et Dux [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum sua voluntate.

Anno Domini MCCCLXIII de septimo mensis [illegible] venerunt gentes D. Ducis [illegible] una cum illis de Spilimbergo et fecerunt magnam revolutionem circa Valvasonum et iverunt ad S. Vitum et ibi erat Patriarcha cum suis gentibus, et nullus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tunc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerunt [illegible] et [illegible] miserunt ignem in tectibus domuum, scilicet D. Symonis militis et [illegible] ejus [illegible] et ignis de una tecta quae erat penes [illegible] Burgi saltavit propter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] fuit totus Burgus, et in eodem die combusserunt [illegible] [illegible] [illegible]

Anno domini MCCCLXIV. die quarta mensis Julii porta fuit Aqua de Tulmen-
to in Valvasone per D. Symonem militem

Anno domini MCCCLXIV [illegible] octavo men[sis] Augusti venerunt Locuste in Forum
Julii et ejusdem mensis die XVIII venerunt Locuste in tanta multitudine [illegible]
nam [illegible] nunquam quod [illegible] non [illegible] et duravit duabus ho-
ris cum dimidia, et descenderunt in campos Valvasoni Arzini, S. Lauren-
tii, S. Martini, Arzinutti Pischincichi, S. Georgii et in [illegible], et come-
derunt totum panicum, milium et herbam et folia [illegible] et permanse-
runt in istis contratis ad vesperam et tunc recesserunt ultra versus monta-
neas et pluribus noctibus transibant in tanta multitudine quod non poterat
[illegible]. et post istas venerunt adhuc multe et comederunt [illegible]
[illegible] que erat seminata et non revixit pro [illegible]
seminaverunt. Item eodem anno D. Symon de Valvasone [illegible]
vam ad ducendam aquam in Valvasone de Tulimento [illegible]
hore in Valvasonum die quarta men[sis] [illegible]

MCCCLXXIX. Die XVI. mensis Augusti. Capta fuit Clogia per D. Paduanum et per Janu-
enses, et multi fuerunt interfecti. Eodem millesimo recuperata fuit Clogia
[illegible] Illustrissimos sapientes, potentes et nobiles DD. Venetos [illegible] ceperunt captivos
[illegible] millia et LX [illegible] cum eorum [illegible]

MCCCLXX. Venerunt Turcei in patriam Forijulii et combusserunt [illegible]
et conduxerunt secum multas animas Christianas et occiderunt [illegible]
[illegible] homines [illegible] fecerunt eodem anno [illegible]
de Zampognano [illegible] interfecit decem [illegible] stephani
[illegible] eodem millesimo venerunt [illegible] in quantitate ma-
gna et comederunt segetes [illegible]
non fuit unum sub potestate Valvasoni. Eodem millesimo [illegible] quendam
Lupus rabiatus et interfecit multos et multos vulneravit [illegible]
quendam Antonium q.m Johannis [illegible]

ego presbiter [illegible] de [illegible] vicenator [illegible] scripsi hec. [illegible]

Chronicon [illegible] ex membranis Abbatiae Mosacensis

Anno Domini MCXIX dedicatum fuit Monasterium sive [illegible]
in festo Sanctorum Primi et Feliciani martyrum et habuit indulgentiam
annorum XVI et quarantenas XVI. cum computatis annis VI

MCXIX indictione XII Epacta VII Conc. II quinto Kalendas [illegible] Dedi-
catum est hoc Templum a venerabili Patriarcha Wodalrico in honore [illegible]
et individuae Trinitatis sancteque Crucis et S. Marie [illegible]
re Sancti Galli Confessoris et omnium Patriarcharum [illegible]
martirum confessorum [illegible] et omnium sanctorum [illegible]
[illegible] sanctorum [illegible] [illegible]

MCCXLVIII. Dedicata est Ecclesia Fratrum Minorum in Glemona

MCCLX Lectisternia sunt in monasterio CX Pulvinaria sunt XLV [illegible]

MCCLXXII. XIII. Kalendas Septembris. Hac die gloriosus Princeps [illegible] rex
[illegible] in conflictu Rudolfi Romanorum Regis occiditur

MCCXXXV. Kalendis Julii. Obiit Abba [illegible]

MCCCVIII. Facta est [illegible] et bellum inter Civitatenses

MCCCXI. In mense Augusto post festum Assumptionis S. Marie [illegible]
cha Ottolinus in [illegible] et cepit regere dominium suum

MCCCXXXIX [illegible] Abbas Mosac[illegible]
et Ricardus [illegible] de [illegible] interfecerunt eum

MCCCXLIV IV nonas Martii obiit D. [illegible] Abb

MCCCXLVII quarto idus Martii obiit [illegible] bone memorie

MCCCLIV Tertio Idus Octobris D. Carolus Rex Boemie et Imperator Romanor[um]
[illegible]

MCCCL [illegible] Patriarcha [illegible]

MCCCLI. Die Sabbati tertio mensis Decembris. Venerabilis vir [illegible]

[illegible] Caro [illegible] imperatoris [illegible] caput [illegible]

[illegible] Germanum [illegible]

[illegible]

MCC.LXXXVII [illegible] novembr. [illegible]

[illegible] et [illegible] per [illegible]

MCCCLXXXIX XII [illegible] novembr. [illegible] maxima [illegible]

[illegible] pestilentia [illegible]

MCCCXCIX [illegible] XXI [illegible] per [illegible]

[illegible] pater [illegible]

[illegible]

Ecclesia[illegible] [illegible] in Perpiniano

✝ Hic [illegible] tumulatus nobilis vir [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] frater magnifici viri [illegible] de [illegible]

In ecclesia Minorum conventualium in Perpiniano [illegible] maius in cornu [illegible] magnificum sepulcrum

✝ Hic [illegible] venerab[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] notum ex [illegible] concordence [illegible] obiit anno domini MCCCXCIII. XVII Aprilis

In eadem ecclesia [illegible] in cornu [illegible] [illegible]

1252

Pena a cui furono condannati Ranardo Preposito di S. Pietro di Carnia e Rizzardo Parroco di Fagagna rei di tradimento

In nomine Sancte et individue Trinitatis amen. Nos Conradus metropolitanus, Bonacursius Emonensis Episcopi Wecello Rosacensis et Wecello Belliniensis Abbates et Iohannes Prepositus S. Stephani Aquilegensis notum facimus universis ad quos littere iste pervenerint, adeo esse publicum et notorium per totum Forumiulii quod nulla potest tergiversatione celari, quod ope machinationibus, consilio et favore Reinardi olim Prepositi S. Petri de Carnea et Rizardi quondam Plebani ecclesie de Faganea ac parentum suorum castrum Faganee quod est Aquilegensis Ecclesie traditum fuit eidem inimicis Romane et Aquilegensis ecclesiarum. Item quoque Reinardus tanto non contentus excessu castrum de Brazzacho quod in ecclesie fidelium tradi tunc predictis inimicis ecclesie procurabat, prout per famam publicam habebatur. Unde in itinere perficiendi nefandum opus huiusmodi captus extitit ab ecclesie fidelibus et in carcere mancipatus: propter quod pie memorie D. Bertoldus Patriarcha Aquilegensis prefatos Reinardum et Rizardum omni officio et beneficio denudavit. Super quod certum perhibemus testimonium veritati. Ad maiorem vero certitudinem predictorum presentes litteras sigillorum nostrorum pendentium fecimus impressione muniri. c. Pc

1 2 . 2

Cenni storici intorno al Patriarca [illegible] Montelongo

Da Antiquitatibus Carneae lib. 3°

Bertoldo vita functo, Gregorius Montelongus magni animi vir et [illegible]
[illegible] pro Ecclesia Catholica navatam operam et [illegible] quarto in Patriar-
cam assumptus est [illegible] dum ipse Pontificis nomine Bo-
noniae [illegible] ad Federicum [illegible] recuperavit [illegible]
[illegible] Carneam Provinciam prout cetera Pa-
triarchatus loca undequaque [illegible], et in Castro Tulmentii, ut ipsius regionis
[illegible] commoratus [illegible]
undique septo delectatus forum ibi continere decrevit [illegible]
dum ut in hac [illegible] communi frequentia [illegible]
[illegible] aedificia [illegible] concessit [illegible] quicumque [illegible]
[illegible] domos aedificare [illegible] Tulmentii [illegible]
prata [illegible] terrasque incultas ad culturam [illegible]
[illegible] per Rivos et flumina [illegible] construere [illegible]
[illegible], carnique oppidum [illegible]
[illegible] necessitate coacti frequentarent, [illegible] in totus Carnea
[illegible] Carnicus [illegible]
[illegible] foro Tulmentii, [illegible]
Quo factum est [illegible] non incolentium modo numerus verum
etiam mercium frequentia [illegible] Patriarcha [illegible]
[illegible] et legalis feudi acceperat
[illegible] feudis [illegible]
[illegible] pertinentibus. Anno postea XVIII Pontificatus Gregorius in Civitate Austriae,
[illegible] juxta [illegible]. [illegible]
[illegible]

[illegible]

Ego juro ad sancta Dei Evangelia quod bona fide et sine [illegible] [illegible] [illegible] scivero et potero regam Commune Civitatis Sacilli et Subburgorum, et [illegible] ejus et totius Districtus Civitatis Sacilli et tempore mei regiminis [illegible] [illegible] honorem D. Patriarche Aquilegiensis et Dominium Terre Sacilli et pro [illegible] Civitatis. et nec in eandem stato [illegible] faciam aut faciam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab illa persona que de Sacillo erit, vel ejus Districtu, dum tamen [illegible] [illegible] se [illegible] contra personam Sacilli, et ejus Districtus [illegible] manutenebo statuta Sacilli et infra quinquaginta dies a lite contestata [illegible] [illegible] finitas faciam dato pignore congruo ab Actore, nisi solempnes Ferie, vel [illegible] intervenerint, que sint excepte, aut justa dilatio intervenerit secundum quod data fuerit, secundum Leges aut jus, vel consuetudines [illegible] [illegible] quam melius observandum putavero sine fraude. Si causa mihi, aut conciliariis meis liquida fuerit, per me, vel alium diffiniam, nisi steterit pro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible], [illegible] instante [illegible] diffiniam si liquida fuerit, nisi publica [illegible] Civitatis hujus [illegible] [illegible] aut justo impedimento, vel per [illegible]. [illegible] transacto infra XV. dies [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sententiam [illegible] [illegible] [illegible] liquidis pro me bona fide et sine fraude, Appellatione non obstante [illegible] [illegible] mandabo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sulibus [illegible] Civitatis si liquidum fuerit, eas executioni mandabo; [illegible] [illegible] Reus pignus dare noluerit, nec Actori respondere voluerit, eum bona fide compellam ad pignus dandum, et quod justum fuerit, ut superius [illegible] diffiniam, vel faciam diffiniri.

Sonna a modo [illegible] consilio Civitatis hujus credibile, vel in consilio [illegible] [illegible] facto vel a Potestate in concione exigam fide pura

[illegible] communi [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ad manifestandam certitudinem causae [illegible]

[illegible] premium [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] liberalem [illegible]

[illegible] permanenter [illegible]

[illegible]

[illegible] et personam et si scirem aliquem, vel aliquam contra honorem et in[illegible]

[illegible]

Forma [illegible] Communis [illegible]

[illegible] Evangelia [illegible] [illegible]

[illegible] observabo. Expendam omnes [illegible] consilii et [illegible] dabo, et assignato omnes expensas quas fecerim pro Communi ad voluntatem consilii [illegible] nequaquam ego [illegible] Potestati manifestabo, [illegible]

fuerit, et nec ad partem nisi pretextu Officii massarie per me vel per aliam interpositam personam recipiam. Et si sciero datum esse infra quindecim dies reddam illud vel extimationem, vel redigam in Commune. Et etiam infra octo dies post exitum Officii mei dabo et consignabo omnia pignora et omnes denarios et res Communis que erunt in me vel que remanserint, alii massario succedenti michi qui in hoc Officio Massarie per Commune sacramentis electus erit omni occasione remota. Securitatem nomine Communis de pignoribus communis sacculi, seu de pignoribus que in me pervenerint et dabuntur occasione Communis sacculi, et pignora que recipiam quod valeant illud pro quo dabuntur vel plus bona fide. Et hec omnia attendam nisi remanserit verbo Potestatis, vel sui nuncii specialis. Generaliter attendam hoc totum bona fide, sine fraude, remoto odio, amore et timore ac dominio et superius legitur. Et sicut continetur in sacramento sequentium observabo plenius bona fide. Et omnia alia Officia que michi a Potestate fuerint iniuncta bona fide faciam et observabo. Hoc salvo quod si quid additum fuerit vel diminutum per Potestatem, quod de addito tenear, de diminuto vero non [illegible]

1262 [illegible]

[illegible] IV [illegible]

[illegible]

[illegible] M.cc.LXII. [illegible] X [illegible] VI [illegible]

[illegible] VI [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] presentata [illegible]

preposito [illegible]

[illegible]

[illegible] et Apostolicam [illegible]

[illegible] ex parte [illegible] nostri [illegible]

prepositum [illegible] nobis [illegible]

[illegible] cum [illegible]

[illegible] pertinens [illegible]

[illegible] capitulo [illegible]

[illegible] confirmandam [illegible]

et collationem easdem [illegible] auctoritate litterarum

nostrarum duximus confirmandas [illegible]

Apostolica scripta mandamus, quatenus non permittas [illegible]

[illegible] super eadem Ecclesia [illegible] contra tenorem [illegible]

[illegible] confirmationis indebite molestari, [illegible] per cen-

suram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. [illegible]

[illegible]

[illegible] in [illegible]

1252 24. Aprile Aquileja

Investitura di Corrado di Zegliacco

Ugolino Not.

Anno nativitatis Domini M.CC.LII. Indictione X^a. Die XXIIII. mensis Apri-
lis. Actum Aquilegie in Patriarchali palatio. Presentibus viris nobilibus D. Petro
de Melso, D. Johanne de Colloreto de Montealbano, D. Damiano de Pers, D. Nico-
lao de Brandis de Civitate Austria et aliis pluribus testibus ad hoc vocatis et
rogatis.

Coram Reverendo D. Gregorio de Montelongo dignissimo Patriarcha Aqui-
legensis Ecclesie placis gentibus constitutus nobilis D. Conradus q.^m D. Mavienti de
Zegliacco humiliter supplicavit et petiit ab ipso D. Patriarcha Investituram an-
tiquam suorum feudorum dicti loci et castri Zegliaci cum honoribus et oneri-
bus suis, atque cum omnibus bonis, sedimentibus, campis, pratis, silvis atque
rivulis, nemoribus, paludibus, communitis amplis vel parvis, collibus tam supe-
rioribus quam inferioribus usque ad vias publicas cum omni honore, di-
rictu dominio, comitatu et jurisdictione cum omnibus juribus et jurisdictio-
nibus spectantibus et pertinentibus ad dictum castrum Zegliaci cum ingressibus
et egressibus suis usque ad vias publicas, ac etiam usque ad collem Spela et
paludem Narossa usque collem Longum Arziam prout hactenus ipse D. Conra-
dus et progenitores sui habuerunt, tenuerunt, recognoverunt, et investiti fuerunt
secundum formam aliorum antiquorum Instrumentorum feudalium ut nos
vidimus per aliam investituram dicti castri Zegliaci manu ser Balitarii notarii
Palatii. Qui Reverendus D. Patriarcha eidem Conrado, delato sibi prius Sacramen-
to corporaliter manu tactis Scripturis juravit ad s. Dei Evangelia et promisit
per stipulationem solempnem ipsi Reverendo D. Patriarche prout, et secundum quod
quilibet fidelis vassallus Domino suo promittere et jurare tenetur et debet, se-
cundum formam solitam antiquarum consuetudinum cum anulo quem ha-
bebat in manibus ipsum D. Conradum presentem, instantem et recipien-

tem se suis feudis dicti oppidi Tegldaci cum honoribus et oneribus secundum antiquorum instrumentorum suorum formam solemniter investivit

Ego Ugolinus Baldutanus et sacri Palatii notarius et Cancellarius D. Patriarche hoc scripsi in fidem et testimonium A. C U. C.

1252 30 Aprile Cividale

Decreto del Patriarca Gregorio di Montelongo contro i Feudatari che trascuravano di chiedere la rinnovazione delle Investiture

In Christi nomine amen. Anno Nativitatis ejusdem M.cc.LII. indictione X. die ultimo exeunte Aprili. in Civitate Austria super Palatio Patriarchatus coram venerabili Patre D. Gregorio de Montelongo Dei et Apostolice Sedis gratia S. Sedis Aquilegensis Electo: Quesitum fuit quid juris esset si aliquis homo feudum habet ab aliquo Domino et infra annum et diem non petit investituram ipsius feudi a Domino suo unde sententiatum fuit per D. Bertoldum de Pecano cujus dictum omnes circumstantes secuti fuerunt. quod Dominus ad quem pertinet investitura feudi per annum et diem intret tenutam feudi sine fructu ipsius et per annum et diem ipsam tenutam sic teneat. interim audiat, a [illegible] qui debuit petere investituram: et si ille qui debuit investituram feudi petere non fuerit per suum prosecutus inter annum et diem, Dominus feudi postea tenutam intret ipsius cum toto usufructu ejusdem et ipsam teneat et possideat

Sententiatum fuit hec presentibus testibus D.D. Henrico de Villalta, Hermano de Portis, Cono de Moruzzo, Conrado de Savorgnano et multis aliis in magna Curia Francorum et Teutonicorum coram suprascripto Domino congregata.

Ego Guidotus de Muralta Civitatis Brixie notarius et scriptor dicti D. Electi interfui et rogatus scripsi. C.P.c

.252. 12. Maggio Cividale

Il Patriarca Gregorio dichiara di voler aderire alla convenzione fatta dal suo Antecessore col Conte di Gorizia previo però l'assenso del Pontefice

In nomine Christi amen. Anno a Nativitate eiusdem MCCLII. Decime Indictionis, Die Dominico duodecimo intrante madio. Apud Civitatem Austrie in domibus Patriarchatus. Presentibus Dominis Bertoldo Archipresbitero Paduano, Bartholameo Sarraceno Vicario venerabilis Patris D. Gregorii Dei et Apostolica gratia S. Sedis Aquilegensis Electi, et Berengero Vicedomino, nobilibus Dominis Braquino de Camino, Henrico et Ranbulfo de Villalta fratribus, Ottone dicto Burgonea de Spinenberch, Iohanne et Alprando de Cucanea fratribus, Raynardo de Puzolo, Ulrico et Ugone de Rifenberch, Stephano de Budrio testibus ad hoc specialiter vocatis et quibusdam aliis. Predictus D. Electus Aquilegensis promisit nobili et potenti viro D. Maynardo comiti Goricie Advocato ecclesie Aquilegensis nomine suo et ipsius Ecclesie ratam et firmam habere sententiam arbitrii et concordie olim latam per nobilem virum D. Ulricum de Melz et D. Bernardum de Strasso arbitros et amicabiles compositores inter venerabilem Patrem D. Bertoldum bone memorie Patriarcham Aquilegensem et eundem [illegible] memoratum, secundum quod per instrumenta confecta per manus Antonii de [illegible] et [illegible] de Civitate notariorum publicorum plenius apparebat, et eandem sententiam eorum quidem confirmavit promittens per se successores et [illegible] eorum eam inviolabiliter observare. Hoc tamen excepto quod idem D. Electus non esse [illegible] promittit eandem sententiam per Romanam Curiam facere confirmari, sed ad eam confirmandum obtinendam se fideliter laborare. Hec autem promiserunt ad invicem observare sub pena que in lata sententia [illegible] arbitrii continetur.

Ego Iohannes de [illegible] sacri Imperii publicus Notarius [illegible] interfui et de mandato predicti D. Electi scripsi [illegible]

1252 . 2 Giugno Cordovado

Giudizio della Curia dei vassalli e Diasmani dell' Abbate di Sesto

In nomine Dei amen. Anno ejusdem Nativitatis M.cc.LII. indictione de-
cima die XII intrante junio aput fontanam Cordovadi. Testes D. Bonfantus
plebanus q.m D. Uberti de Ragona, Vivianus de Ravenzaga, Leonardus concordiensis,
Vivianus Brandi, Vicliguetus de Arano, Warnerius, Armanus de Gruaria, Oliva-
rius de Blaxaga et alii.

Ubique D. Reduxius de S. Bonifacio Coloniensis Tarvisinus Sindicus et Pro-
curator D. Petri Dei et Apostolica gratia Sextensis Abbatis ut continetur in carta
facta manu Zambonini Notarii, confitetur idem Procurator in termino or-
dinato Leonardo Olchevio, Warnerio et Iacobo fratribus q.m D. Conradi de Varxola
aput fontanam de Cordovado vice et nomine dicti Abbatis quesivit a vasallis
et dalexmanis Monasterii sextensis si hora termini venerat vel fuerat adhuc pera-
cta, et responsum fuit per Curiam quod bene erat hora termini sed nondum
fuerat peracta. Quare dictus D. Reduxius sindicus et procurator dicti D. Abbatis
quesivit a Warnerio de Gruaria et a Vivoulo de Ravenzaga et a Viviano Bran-
di et ab . Andrico Sequaxe et a me Notario; qui jurati super hoc dixi et
a Zambonino notario si termini fuerant legitime assignati secundum quod jus
et consuetudo Imperii et illius contrate postulat et requirit. Qui dixerunt quod pri-
mus et secundus et tertius terminus fuerant illi legitime assignati secundum quod
jus et consuetudo requirit :: Quarum postmodum pro gratia Curie vassallorum et
dalexmannorum Abbatis predicti curat ostenditur, unde laudatum fuit per
Curiam quod predicti Leonardus et fratres sui eodem die statim fuerant conveni-
entes secundum jus et consuetudinem Imperii et illius contrate. Tunc idem Procu-
rator vice et nomine dicti D. Abbatis a D. Warnerio de Gruaria quesivit quid facere
deberet in causa presenti. Qui dictus D. Warnerius consilio habito a vassallis et dalex-
manis curie respondit quod debeant vocari et appellari et clamari predictus Leo-
nardus et fratres sui ... pro eis et conveniunt respondere dicto D. Reduxio Pro-

curatori et sindico dicti D. Abbatis et Auditori causarum ejusdem super hiis que eis dicere vellet pro eodem D. Abbate, unde vocati fuerunt et appellati per tres vices ut ipsi venirent, vel alter pro eis responsuri dicto Procuratori procuratorio nomine super his que eis dicere vellet. et quia ipsi non venerunt nec miserunt, quesivit dictus Procurator iterum a dicto D. Warnerio de Gruario quid facere deberet in causa presenti. Et dictus D. Warnerius habito consilio vaxallorum et decximanorum qui ibi erant presentes scilicet D.D. Bonfantus Plebanus de Vaone, Provanelus Canonicus Concordiensis, Oliverius de Blaxaga, Vivianus Prandi, Hendrlinus Symara, Iacobus de Verxola, Armanus de Gruario, Iohannes de Boldara, Varientus de Gruario, Sinvignus de Bagnarola, Pichignotus de Mora et multi alii. Et predictus Warnerius consilio predictorum dixit quod Leonardus Olcherius Warnerius et Iacobus fratres filii q.m D. Conradi de Verxola qui non venerunt nec miserunt aliquem ad locum et terminum ordinatum respondere dicto Procuratori, procuratorio nomine suo et nomine dicti D. Abbatis predicti poterant de iure contra illos in personis et rebus. Quare idem D. Warnerius habito predictorum consilio iudicavit, laudavit et sententiavit personas predictas Leonardum et fratres suos filios q.m D. Conradi de Verxola quondam proprio et fraude, et omnibus mobilibus et immobilibus suis penes eos in banno dicti D. Abbatis in personis et havere. Et ita sententia laudata fuit per vassallos et Deleximanos suos dicentes et pronunciantes uxores predictorum viduas et filios eorum orfanos.

Item eodem die et loco et presentia dictus D. Reductus Procurator dicti D. Abbatis Sextensis confirmavit et approbavit procuratorio nomine sententiam predictam datam per D. Warnerium de Gruario et per alios vassallos et Deleximanos qui ibi erant presentes, et quesitum fuit a vassallis et Deleximanis qui ibi erant per dictum Procuratorem, si quid facere habebat contra Leonardum et fratres suos, et laudatum fuit per Curiam quod idem Procurator procuratorio nomine exclamaret dictos Leonardum et fratres suos in banno, et in presenti dictus Procurator procuratorio nomine proposuit et exclamavit predictos Leonardum, Olcherium, Warnerium et Iacobum de Verxola in banno dicti D. Abbatis Sextensis. A C u c

1 5 1 ? [illegible] condonando

Sentenza [illegible] pronunciata dai [illegible] curia [illegible] bane [illegible] sito [illegible] di [illegible]

In nomine [illegible] amen. Anno [illegible] [illegible] [illegible] Algi de [illegible] [illegible] [illegible] Bonifacii [illegible] procurator [illegible] Abbatis [illegible]

[illegible]

[illegible] curiam [illegible] vassallorum et [illegible] Abbatis [illegible] vat assignatos. Unde laudatum fuit per curiam quod predicti [illegible] et fratres sui legitime citati fuerunt et habuerunt terminos convenientes

secundum [illegible] et [illegible] impetus et [illegible] contrahe [illegible]
[illegible] et nomine [illegible] quid [illegible]
[illegible] quì [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] conveniunt [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]

[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1252 25 maggio Gemona

Deposizione de' Testimoni intorno al diritto di [illegible] e di [illegible] sui colli posti fra Gemona e Venzone

Odorico Not

Anno Domini MCCLII inditione X die VI exeunte maio in presentia Do[illegible] [illegible] de Villalta [illegible] de Cucanea.

[illegible] de [illegible] coram dictis dominis juratus dixit per sacramentum sibi prestitum quod sciebat et sibi erat plene manifestum quod ante [illegible] de Gemona et de [illegible]zumberch [illegible] Albo usque Glemonam erat bannum bannitum communis Gle-mone tam silva, que tunc temporis in dictis collibus erat [illegible] herba, nec [illegible] de Venzono [illegible] audebat [illegible] quod [illegible] [illegible] per [illegible] Glemone, et hoc recordabatur magis quam per spatium XXIV annorum interrogatus si homines de Glemona impignorabantur per illos de Venzono, respondit non, [illegible] nullam [illegible] habebant

[illegible] de [illegible] juratus dixit, quod ei erat bene cognitum quod silva magna erat in dictis collibus et bannita per commune Glemone, et [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] per commune de Glemona, et audivit quod homines Glemone pignoraverunt illos de Venzono in dictis collibus

[illegible] de [illegible] juratus dixit se interfuisse ubi [illegible] Henricus senior [illegible] de Glemona [illegible] super colles de Glemona et [illegible] ad [illegible] lapidis albe, et ibi venit Arnoldus quondam [illegible] Venzone [illegible] predictus Henricus dixit Ar-nolde, facias ita quod amodo non impedias [illegible] ultra [illegible] album, quod vobis non pertinet, et ita separati fuerunt ab [illegible].

[illegible] de [illegible] [illegible] dixit se scire quod magna silva erat in predictis collibus et banna per commune Glemone, et [illegible] vocata per ipsum commune, et iterum postea bannita per ipsum. interrogatus si commune de Venzone aliquam jurisdictionem in ipsis collibus habet respondit se nescire

Martinus de Cavaso juratus dixit per sacramentum sibi [illegible] quod ante [illegible] [illegible] de [illegible]zumberch silva erat magna in collibus predictis et ban-nita per commune de Glemona recordabatur autem de constructione dicti Castri [illegible] [illegible] post cuius [illegible] [illegible] quod commune de Glemona

vocavit et [illegible] unum [illegible] [illegible], homines de Venzono [illegible] ut de aquis [illegible] non [illegible] [illegible], et dixit quod Commune de Glemona [illegible] bonum habebit magis quam XXIV annis.

[illegible] de Bocopio [illegible] dixit per sacramentum quod fecerit ibidem quod recordabatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in collibus Glemone et Bannita per Commune ejusdem loci et recordabatur quod Comes Tirolensis edificavit castrum de Grozambech [illegible] [illegible] collibus et fecit calcem de silva, [illegible] autem Commune [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] destruxit castrum et [illegible] totam ad utilitatem suam. [illegible] reperiebantur aliquis [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] pignorabatur per custodes Glemone [illegible] [illegible] [illegible] homines de Bocopio cum curribus suis trahebant ligna de dicta silva [illegible] [illegible], et hoc recordabatur magis quam per spatium [illegible] annorum.

Magister Cono de Artenea juratus dixit per Sacramentum sibi prestitum quod [illegible] [illegible] quod homines et commune de Glemona habebant custodes et saltuarios in dictis [illegible] [illegible] sue proprietatis, et custodiebantur per ipsos qualiter bannita erant, et dixit quod quondam [illegible] ad comburendum calcem [illegible] quam homines de Glemona fecerunt ab alia parte [illegible] [illegible] Bannitis, et [illegible] illi de Venzono credebant quod ipse [illegible] [illegible] de Glemona [illegible] [illegible] [illegible] armentum, [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] construere calcem, et [illegible] fugaverunt eos usque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vero Commune de Glemona intellexit quod [illegible] erant fugati per illos de Venzono et ceperunt arma, et fugando illos de Venzono [illegible] usque ad [illegible] album, et ibi erat D. Azzolinus, qui tunc temporis morabatur apud Venzonum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suum et fecit [illegible] [illegible] inter eos, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Venzonensium.

Wezelo de Sarnepe juratus dixit per Sacramentum sibi prestitum se scire quod Colles Glemone a Rivo albo usque Glemonam sunt proprium, et [illegible] Communis ejusdem loci et bannitum per ipsum Commune, et si reperiebatur illos [illegible] de Venzono in ipsis collibus custodes Glemone nomine pignoris accipiebant [illegible] [illegible] agnos et alia bona [illegible] reperiebantur [illegible] ab ista parte Rivi albi et recordabatur hoc quod magis quam per spatium XXX annorum

[illegible]

[illegible] tempore [illegible] et [illegible] sibi [illegible] [illegible] quod silva erat magna [illegible] et [illegible] per Commune Slemone et [illegible] laborabat et sedebat quod [illegible] [illegible] Slemone [illegible] inter commune de Slemone [illegible] commune [illegible] et quod commune

[illegible] ab dicta parte [illegible] ad [illegible] jurisdictionem, et [illegible] homines [illegible] animalia [illegible] reconciliabantur ab dicta parte [illegible] et [illegible] dicta [illegible] recordabatur magis [illegible] per spatium XL annorum

[illegible] [illegible] dicta [illegible] quod [illegible] magnam [illegible] [illegible] predictis et [illegible] per commune [illegible] [illegible] in ipsis [illegible] [illegible] per [illegible] Slemone [illegible] sedebat quod dicta silva [illegible] roncata et [illegible] erat per Commune Slemone, [illegible] de [illegible] [illegible] nec aliud [illegible] [illegible] nec [illegible].

[illegible] Slemone [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Rachella [illegible] Ulrico di Romano [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] eundem modum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] Rocche de [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1251 20 novembre Perugia

Innocenzo Papa concede [illegible] Preposture [illegible]

Innocentius Episcopus servus servorum Dei dilecto filio Gregorio de Montelongo Aquilegensi electo salutem et apostolicam benedictionem.

Ex parte dilectorum filiorum Capituli Aquilegensis ecclesie fuit nobis humiliter supplicatum, ut cum licet in eadem ecclesia preter [illegible] [illegible] Prepositorum, qui fuerunt in ea pro tempore, [illegible] existerit et [illegible] in Prepositura ipsa creandi Cantoriam in dicta ecclesia, quam in ipsa credunt existere profuturam, eis licentiam de benignitate sedis Apostolice concedere dignaremur. Eo tamen quod ex proventibus ipsius Prepositure, qui [illegible] duodecim marcarum [illegible] non excedit, [illegible] Cantori quinque marcharum portio assignetur, reliquis predicte Prepositure proventibus in commune [illegible] capitulum deputatis et [illegible] prefate Prepositure [illegible] Decano et Capitulo [illegible] fidelitatis exhibeant iuramentum [illegible] ut [illegible] recipiant ab eisdem Decano et Capitulo [illegible] prout a Prepositis [illegible] receperunt [illegible] ipsorum [illegible] legitima et mortua [illegible] sorte [illegible] eorum [illegible] liberi [illegible] sicut hactenus [illegible] consueverunt [illegible] non obstante [illegible] contrario [illegible] sive quacumque [illegible] vallato aut quibuslibet privilegiis vel indulgentiis sedis [illegible] per que [illegible] nostra gratia in hac parte impediri valeat vel differri. Quocirca devotioni tue per Apostolica scripta mandamus quatinus [illegible] ut [illegible] super hoc [illegible] auctoritate nostra quod tua circumspectio viderit expedire contradictores per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita compescendo.

Datum Perusii [illegible] Kalendas Decembris Pontificatus nostri anno nono [illegible]

Sigillum deest

1252 11 Dicembre Perugia

Il Pontefice incarica il Patriarca di regolare l'amministrazione delle rendite del Convento di S. Abbondio di Como; di provvedere al mantenimento de' Frati, e con quel che resta di pagarne i debiti.

Innocentius Episcopus servus servorum Dei dilecto filio Gregorio de Montelongo Aquilegensi Electo salutem et Apostolicam Benedictionem

Lecta coram nobis dilecti filii Abbatis et conventus monasterii S. Abundii Cumani Ordinis S. Benedicti petitio continebat quod monasterium ipsum tanta premitur sarcina debitorum, quod nisi per celere remedium Sedis Apostolice succurratur eidem, usurarum vorago ejus substantiam penitus absorbebit. Quare iidem Abbas et Conventus nobis supplicaverunt humiliter ut providere ipsis et eorum monasterio in hac parte de solita Sedis ejusdem clementia curaremus. Nos igitur considerato prudenter quod idem monasterium quod in tua consistere Patriarchatu dinoscitur potest per tue prudentie studium a dictorum debitorum onere sublevari, eorundem Abbatis et conventus supplicationibus annuentes mandamus quatenus aliquibus monachis ejusdem monasterii per ecclesias tue jurisdictioni subjectas, prout expedire videris collocatis, ac eorum cuilibet assignata de bonis dicti monasterii pro sustentatione sua congrua portione, universos ejusdem monasterii redditus et proventus colligi facias diligenter in solutione debitorum hujusmodi convertendos, non obstante si aliquibus a Sede sit indultum eadem quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas que de indulto hujusmodi non fecerint mentionem, sive quavis alia indulgentia dicte Sedis de qua plenam et expressam vel de verbo ad verbum in presentibus oporteat mentionem fieri et per quam nostri mandati executio in hac parte impediri valeat vel etiam retardari. Contradictores etc. Datum Perusii tertio idus Decembris Pontificatus nostri anno nono.

B. S. D. C.

(N. N.)

1253 11 febrajo

[illegible]

[illegible]

MCCLIII die XII februarii [illegible] et [illegible] pater et [illegible] [illegible]

[illegible] Nicoletti [illegible]

[illegible] 241

1253 26 Maggio Trieste

Odorlico Vescovo di Trieste vende molte rendite al Comune di Trieste per pagare i debiti del suo Vescovato incontrati nelle guerre del Friuli

~~[illegible]~~

In nomine Dei eterni amen. Anno Domini M.cc.LIII. die sexto exeunte mense Maii, indictione XI. Cum Ecclesia Tergestina foret magnis debitis et gravibus aggravata propter magnas expensas et fatigas quas D. Odorlicus Dei gratia Episcopus Tergestinus fecerat; tam in obsesso ~~[illegible]~~ [illegible], ad petitionem et mandatum D. Bertoldi bone memorie s. sedis Aquilegensis Patriarche; quam eundo cum eodem D. Patriarcha Lugdunum ad Concilium Generale; et Austriam, Stiriam et Ungariam quam etiam propter graves collectas et provisione sibi ac sue Ecclesie impositas a D. Octaviano Cardinali et a D. Gregorio de Montelongo Apostolice sedis Legatis, tam pro provisione Regnum Ungarie, quam etiam Episcopo Aretino, Tervisino, et Episcopo Cenetensi et aliis personis ecclesiasticis, et etiam propter gravia damna et expensas que et quas Episcopatus Tergesti sustinuerat propter guerram habitam inter dictum Patriarcham Aquilegensem et D. Maynardum Comitem Goricie et eorum sequaces, propter que debita possessiones Ecclesie in majori parte sunt pignori obligata, et Ecclesia supradicta sit in destructione maxima et ruina et cum fideles ~~[illegible] (sic)~~ mantum feneratorum et aliorum creditorum velut lupi Ecclesiam Tergestinam quotidie demoliantur, devorent, et corrodant; considerantes memoratus D. Episcopus quod cum supradictus Episcopatus suus non decresceret, sed de malo in pejus potius augmentaretur; nec in dicto Episcopatu sunt aliqua mobilia cum quibus possit dicta debita expediri et majus dampnum Ecclesie evitari, de consilio et consensu Capituli sui proposuit de bonis Episcopatus sui de quibus Ecclesia minus indiget vendere et alienare pro debitis persolvendis unde memoratus D. Episcopus titulo venditionis dedit, et tradidit, et concessit D. Johanni Rampho, Vitali de Alborio et Bonifacio filio q. Canciani consulibus Tergesti recipientibus nomine suo et nomine totius communis et omnium civium Tergesti

et eorum successoribus et heredibus in perpetuum jus collecte vini et jus Petroli[1] et jus calcepedum[2][3] et Pelliparie,[4] et jus Appellationum, videlicet quod deinceps coram consulibus appellatio non fiat de aliqua questione ad eum nec ad ejus successores; et jus Consulatus videlicet quod potestatem habeant eligendi Consules cives Tergestini ad dicte Civitatis regimen sine eo et ejus successoribus, et sine ejus et eorum contradictione; et jus Condemnationum et redditus, videlicet, quod damnare et absolvere possint ad eorum voluntatem, excepta condemnatione sanguinis quam Gastaldio cum Iudicibus facere debeat secundum formam statuti quod consules fecerint, dans eis et eorum successoribus licentiam et potestatem plenariam faciendi Statuta tam de sanguine, quam de omnibus aliis negotiis pro statu Terre salvis omnibus aliis rationibus D. episcopi tam in temporalibus quam in Spiritualibus, et jus de non jurando mandatum ejus,[5] sed solummodo Consulum; et jus mensuratis mensurarum et pense, et jus Prati[6] cum omni jure et auctoritate, usu, seu requisitione reali et personali, utili et directa sibi, suisque successoribus, nomine suo et nomine sue Ecclesie pertinenti: ad habendum, tenendum et possidendum, et quidquid sibi et suis Successoribus et heredibus deinceps placuerit faciendum pro pretio Sexingentarum marcharum denariorum Tergesti sive Aquileiensium de quibus denariis satisfactum fuit quibusdam Creditoribus quibus D. Episcopus supradictus tenebatur et obligatus erat tam personaliter quam per fidejussores occasione dictarum Procurationum, provisionum, et causarum memoratarum sicut superius est expressum. Renuntians dictus D. Episcopus exceptioni non solute, date habite, recepte et numerate pecunie, exceptioni doli, mali, in factum, et epistole Divi Adriani, et exceptioni deceptionis plus duplo vel dimidio justi pretii, et quod non possit dicere, quod dictum pretium in utilitatem Ecclesie non sit versum, omnique alii, iuri et juribus, exceptionibus et defensionibus, privilegiis, et constitutionibus, et litteris impetratis et impetrandis, omnibus aliis juribus et rationibus Canonicis et civilibus sibi nomine suo et proprio sue Ecclesie pertinentibus et coherentibus, et quibus posset se tueri, et aliqua occasione contravenire et de eo quod predicta plus valerent nomine pure et simplicis donationis inter vivos quod amplius revocari non possit aliqua ingratitudine, jure vel causa dictos Rectores pro se et dicto Communi legitime investivit. Renuntians d

1.

.. legi que dicit, quod donatio fieri non potest ultra quingentos aureos sine insinuatione, dans eis licentiam et plenariam potestatem intrandi in tenutam corporalem aut [illegible] ad [illegible] [illegible] in dictorum sua auctoritate permittit et [illegible] d. Episcopus per se suosque successores dictos redditus [illegible] et rationes ab omni persona legitime semper defendere guarentare auctorizare atque disbrigare et expedire dictis consulibus et Communi, suisque successoribus et heredibus, et dictam venditionem et cessionem, sive donationem ratam et firmam habere tenere et observare in perpetuum nec amplius contra venire aut facere per se nec per alium vel alios aliqua ratione, exceptione, nec ratione sub pena duo millia marcharum boni argenti et expensas omnis litis et damna [illegible] ratione competituras et competitura integre restituere pro qua pena campnis et expensis [illegible] dictus D. Episcopus pignori obligavit dictis consulibus communi et eorum successoribus et heredibus monetam et multam [illegible] de Tergesto et omnes alios suos redditus et possessiones quos et quas [illegible] habet in civitate Tergesti et circa eam [illegible] [illegible] [illegible] ipse vel sui successores aliqua occasione vel exceptione [illegible], et [illegible] [illegible] contra predicta vel aliquod predictorum quod liberam habeant potestatem consules et commune Tergesti intrandi in possessionem [illegible] monete et multe et [illegible] [illegible] atque redditibus [illegible] aliquo [illegible] alicuius domini vel alicuius persone contradicente et faciendi de eis quicquid voluerint, dans et concedens ex nunc eis licentiam et potestatem intrandi in tenutam et corporalem possessionem eorum promittens dictus d. Episcopus per se suosque successores dictum pignus [illegible] ab omni persona defendere guarentare, auctorizare atque disbrigare et dictam obligationem ratam et firmam in perpetuum habere et tenere dictis consulibus et Communi eorumque successoribus et heredibus in perpetuum nec contra predicta vel aliquod predictorum aliqua occasione venire aut facere sub dicta pena [illegible] soluta, predicta omnia nihilominus in perpetuum suum robur obtineant et illibata permaneant. [illegible] [illegible] [illegible] ecclesie Tergestine, [illegible] [illegible] [illegible] Archidiaconus, presbiter Andreas custos, [illegible] Mathеus scolasticus, Conradus et Henricus, Rantulfus et Paulus et Johannes diaconi [illegible] [illegible] subdiaconus et [illegible] clericus canonici Tergesti nomine suo et nomine [illegible] [illegible] capituli Tergestini consenserunt predictis venditionibus, traditionibus, cessionibus,

[illegible] venditionem seu alienationem et alienationibus in maiori damno Ecclesie Tergestine redundare quam si dictus D. Episcopus alias possessiones et redditus Ecclesie vendidisset. Insuper iuraverunt corporaliter ad s. Dei evangelia dicti Decanus et Archidiaconus in ipsorum omnium eorum de Capitulo animas eorum consensu et voluntate dictam concessionem ratam et firmam habere, tenere et non contra venire movere vel facere communiter nec divisim per se nec per alium vel alios aliqua occasione vel exceptione et quod debeant consilium et auxilium ac favorem quod predicta omnia et singula in perpetuum robur obtineant ~~et~~ firmitatis. Ad cuius autem rei memoriam et stabile firmamentum ~~munimentum~~ de voluntate D. Episcopi et Capituli fuit hoc instrumentum eorum sigillorum munimine roboratum

Actum Tergesti in palatio episcopatus. Testes fuerunt rogati presbiter Germanus capellanus D. Episcopi memorati, D. [illegible] de Ragonia, Marchus Signolus, Marchus [illegible], Johannes [illegible] de Venetiis et alii plures.

Ego Rodulphus sacri Palatii notarius his omnibus interfui, hanc cartam scripsi et roboravi

Ego Lazarus sacri Palatii notarius his omnibus interfui hanc cartam scripsi et roboravi. A.C.U.O.

[illegible]

(1) [illegible] tale [illegible] quod [illegible] unum Tergesti [illegible] debet [illegible] unum [illegible]

(2) [illegible] tale [illegible] cives Tergestinus qui non [illegible] denarios Tergestine monete D. Episcopo

(3) [illegible] debebat dare D. Episcopo unum par [illegible] in [illegible] et aliud in festo Resurrectionis.

(4) [illegible] Pelliparius [illegible] dare [illegible] omni anno unum Pellizonum.

(5) [illegible] non iurando [illegible] quicumque non iurabat D. Episcopo fidelitatem incurrebat penam centum [illegible]

(6) [illegible] tale est quod quicumque non audebat iurare omni [illegible] anno in Placito Regali se aut suos, aut bestias suas non fuisse in dicto Prato solvere debet D. Episcopo quatuor denarios Tergestine monete. A.C.U.O.

1253. 14 Agosto Cividale.

Gregorio Patriarca eletto … stabilisce la Prepositura di Cividale

„In nomine Christi Amen. Anno a Nativitate ejusdem Millesimo. Ducentesimo Quinquagesimo tertio, Undecime Inditionis, apud Civitatem in Palatio Patriarchatus, die quartodecimo intrante Mensis Augusti; presentibus Domino Rogerio Dei gratia Electo Cenetensi, Dominis Asquino Decano Aquilegiensi, Alberto Sextensi, Wecellone Mosacensi, Petro Sumaquensi, et Wezellone Bellinensi Abbatibus, Et Hemperto Priore Monasterii Sitticensis, Adam Camerario Aquilegiensi, Magistro Nicolao de Lupico Domini Patriarche Scriptore, et Domino Joanne de Cucanea testibus ad hoc vocatis, et aliis quam pluribus. Dignum Deo creditur prestari obsequium, et hominibus fore gratum, et Ecclesiarum Rectores de subditorum quiete et commodis ex Officii debito providentes, discordie rimulas procurent et satagant bono concordie reserare. Unde quia retroactis temporibus inter Prepositos Civitatenses Ecclesie, et Capitulum ipsius frequenter et sepius, tam per duriorem, quam per avidam subtractionem Prepositorum ipsorum, qui que sua erant querentes potius quam que Christi, multa ex iis que ad suam pertinebant officium per incuriam omittebant; quedam per malitiam vel negligentiam Officialium suorum, qui proventus et alia jura consueta et debita eidem Capitulo in quibusdam malitiose ac indebite subtrahebant; propter quod dic-

ta Ecclesia defectum non modicum tam in spiritualibus, quam in temporalibus hactenus est perpessa: consueverunt lis, discordia et scandala non absque gravi Ecclesie predicte prejudicio suscitari. Venerabilis Patriarca et Dominus Gregorius Dei gratia Electus Aquilegiensis, et Magister Rainaldus Decanus, et Capitulum Ecclesie memorate obviare dampnis, dispensis, et defectibus hujusmodi; et utilitatibus Ecclesie jam dicte providere salubriter intendentes, tractatu et deliberatione diu habita diligenti pro evidenti utilitate, ut cesset super hec imposterum quorumlibet fructuatio jurgiorum, et exinde tranquillitatis status proveniat et quietis: concordaverunt simul, et composuerunt sub infrascripto tenore et forma. Videlicet quod ex nunc in antea in dicta Ecclesia Civitatensi Prepositus, seu aliquis gerens vices aut locum Prepositi esse non debeat: sed Prepositure dignitas sit de cetero re et nomine extincta penitus, et deleta. Quodque prefatus Dominus G. Aquilegiensis Electus, tanquam loci Diocesanus, per se suosque Successores habeat, possideat, et teneat libere, pacifice et quiete Plebem de Tulmino cum Mansis, decimis, et juribus pertinentibus ad eandem, preter illa que de predictis decimis et juribus eidem Capitulo reservantur prout inferius annotatur. Et quod predicto modo habeat et possideat villam de Ossilano, secundum quod dicti Prepositi eam hactenus habuerunt. Item quod ipse Dominus Electus per se et Successores suos nomine Aqui-

regiensis Ecclesie habeat, teneat, possideat pacifice, libere, et quiete Mansos, quos Prepositura habebat et possidebat in Glemona, et Artenia, et domum quam dicta prepositura .. sitam in Civitate, que hactenus ad Capitulum tantummodo pertinebat cum Turri, curte, horto, et aliis omnibus appendiciis suis; preterea vassallos universos et singulos, et famuliam cujuscumque sexus et conditionis existant, preter illos qui inferius nominantur, habeat et teneat Dominus Electus nomine supradicto. Reservavit insuper, et retinuit in se memoratus Dominus Electus pro se et successoribus suis collationem Personatuum Custodie, et Scolastrie in supradicta Ecclesia Civitatensi: ita tamen quod Custodia et Scolastria ipse quotiens et quandocumque vacaverint, Canonicis ipsius Ecclesie et non aliis conferantur. Confirmatio vero Canonicorum, que prius spectabat ad Prepositos ejusdem Ecclesie, deinceps spectet ad dictum Dominum Gregorium Electum, et successores suos tanquam ad Diocesanos. Ceterum memorati Decanus, et Capitulum et successores eorum de cetero habeant, teneant, et possideant quidquid in vino, et caseis ... de Plebatu Tulmini dictum Capitulum hactenus percipere consuevit: et partem beneficii et proventuum Ecclesie Sancte Marie de Monte, que hactenus ad mensam Prepositi pertinebat; quam dictus Dominus Electus dedit, concessit, et deputavit eidem Capi-

tulo pro edificiis Claustri, et coopertione ipsius, atque reparatione officinarum et aliorum, que spectabant ad Officium Prepositi in fabricis et reparationibus faciendis. Si quid autem de predicta parte superfuerit, remaneat in dispositione, et ordinatione Decani, et Capituli predictorum: reservato tamen omni jure, quod habet Camera sive Custodia Civitatensis Ecclesie in predicta Ecclesia Sancte Marie de Monte. Collatio autem, institutio, et destitutio Capellarum omnium, positarum intus et extra Civitatem in toto Plebatu, que ad collationem Prepositi pertinebant, immediate de cetero pertineant atque spectant ad Decanum et Capitulum memoratos. Decimas autem omnes, et quartisia, que spectant ad Preposituram in Sancti Petri de Ponte, Sancti Silvestri, et Broxana portis Civitatis, et Suburbiis, ac toto Plebatu cum omni integritate, et hortum cum curte, vinea, domibus et omnibus appendiciis et juribus suis, positum aput Sanctum Stephanum in Gallano; Mansos omnes positos in Villis de Gallano, Premariaci, et de Rissano, Purefeno, Lesa, Tojano, Grupignano, Moymaco, Arorza, et alios Mansos, possessiones, molendina posita in Natissa, et jura ipsius Prepositure, ubicumque posita in Plebatu Civitatensi; ac etiam campos pertinentes ad Preposituram, positos apud Sanctum Danielem; et Mansum in Plebatu Tricenti in Villa de Legnaco et quidquid Prepositura habuit hactenus et pos-

sedit in tota Carnea; de quibus ministrabuntur per Prepositum hactenus Prebende Capitulo antedicto: dicti Decanus, et Capitulum in perpetuum libere habeant, et quiete possideant. Decimas si qui Vasalli, vel alii Feudatarii habent, tenent, vel possident feuda in Prenvariaco et Risano, sive Decimas in Sancti Petri, et de Ponte portis a preposi tura, et eos decedere contingat absque heredibus, feuda ipsa et decime, quamcito vacare ea contigerit; ad Decanum et Capitulum memoratos immediate cum integritate devenient. Si autem aliqui petant a dicto Domino Electo, vel Successoribus suis occasione Preposture aliquod annuum feodum de camera; petatur ab ipso Domino Electo et Successoribus suis, nec Capitulum teneatur. Infrascriptos insuper famulos ad Prepositu ram predictam pertinentes, et eorum heredes concessit, et reservavit, et contulit prefatus Dominus Electus ad ministeria et Officia debita et consueta, eidem Capitulo exercenda. Scilicet .....
et fratres et Jacussum filium quondam Ulvini, et Philippum et Stephanum Tabianum Bedeas ad ministerium Coquine: Burellum et Canuum, Michaelem et Martinucium filios quondam Jordani, Grigulinum et Martinum fratres, Hentrium Cortan cum Henrico nepote suo ad officium Pistorie. et Zacarlinum cum Henrico filio ejus ad officium Sentellarum: Antonium dictum Berit ad officium Ostiarie: Rodulphum de

Arroalis, Grimanum et Johannem e Molendina-
rium, ad officium Olerum coquine: Johannem Roset,
ad officium Coclearium: universos quoque famu-
los, residentes in terris, Mansis, possessioni-
bus, et bonis quondam Prepositure, que reman-
serunt Capitulo, solventibus dicte Prepositu-
re, vel Capitulo Censum. Et si quis ex predictis
Vassallis, Feudatariis, Familiis, vel aliis exi-
stentibus in locis Capitulo deputatis, qui sol-
verunt hactenus censum Prepositure vel Capi-
tulo, etiamsi remaneant predicto Domino E-
lecto et Ecclesie Aquilegiensi: nihilominus cen-
sum consuetum, et debitum memorato Capitu-
lo cum integritate persolvant. Que quidem pre-
dicta in omnibus, et per omnia, cumque om-
ni jure et actione, reali et personali, utili
et directa, secundum quod dicta Prepositura
et Prepositi hactenus habuerunt et possederunt,
vel visi sunt habere et possidere, idem Domi-
nus Electus contulit et transtulit cum omni
integritate et Dominium Capituli Civitatensis, ha-
benda de cetero quiete et pacifice possidenda sine contra-
dictione cujuscumque: promittens, contractum et colla-
tionem hujusmodi ratos et firmos habere per se et
Successores suos, et nullo unquam tempore contraveni-
re. Pro quibus omnibus pro universa et singula
conservandis firmiter memoratus Dominus Gre-
gorius Electus Aquilegiensis nomine suo, et
Successorum suorum, et Aquilegiensis Ecclesie

aliquid omnes possessiones, mansos, et jura quae Ecclesia Aquilegiensis habet in Villa et pertinentiis de Remanzacco, supradictis Magistro Rainaldo Decano, Magistro Bonencontro Preposito Sancti Petri de Carnea, et Magistro Gardamono Scolastico, Canonicis Civitatensibus, Procuratoribus et Sindicis Capituli memorati, prout apparet per publicum Instrumentum factum per manum Juliani de Puzolis Notarium, cujus tenor inferius annotatur. Ita quod si dictus Dominus Electus, vel Successores sui contra predicta, vel aliquid predictorum aliquo tempore venerint, possessiones, Mansi, et jura predicta ipso jure ad dictum Capitulum devolvantur. Promisit etiam, se daturum operam diligenter, quod Capitulum Aquilegiense iis omnibus prestabit assensum. E converso memorati Decanus, Prepositus, et Scolasticus, Procuratores, promiserunt pro se et dicto Capitulo Civitatensi, predicta omnia rata et firma habere, et nullo unquam tempore contravenire. Pro quibus et singulis firmiter attendendis et observandis, dictus Magister Gardamonus Procurator super animas prefatorum Decani, et Prepositi, et Capituli Civitatensis, nec non et Magistri Berengerii Prepositi Sancti Odorici presentis, et ad hoc consentientis, juramentum prestitit corporale. Qui quidem omnia facta sunt, salvo in omnibus honore et auctoritate Apostolice Sedis. Tenor vero Instrumenti supradicti talis erat. "Anno Domini

Nativitatis MCCLIII. Indictione undecima, die Mercurii, VI. exeunte Junio in Capitulo Canonicorum Civitatis Austrie, presentibus Geboldo, et Dominico Stelon Presbyteris, Preposito Mansionariorum, et Conrado dicto Bojano Civitatensi, coadunato Capitulo Civitatensis Ecclesie Aquilegiensis Diocesis more solito per campanam: et ibidem per eos diligenti meditatione pensato, quot et quanta per malitiam, incuriam, et negligentiam Officialium Prepositure dispendia sustineant, et defectus; unanimiter, et concorditer volentes ipsi Ecclesie tranquillitati et sue providere quieti, Domini Johannes, Barat, Bertholdus, Bitinus, Lupoldus, Walcomus Johannes, Tibe... Bartholomeus, Rubertus, Alkerus, Hermannus, Johannes,... Wolricus, Ruphinus, Paulus, Wolricus, Conradus, Rudigerus, Anselmus, Grafflo, Wolricus Cadrobrinus, Wolricus Emerordi, et Henricus de Pulcinia Canonici Civitatensis, de pari consensu fecerunt et constituerunt Dominos Rainaldum Decanum, Bonencontrum Prepositum Sancti Petri de Carnea, et Gardamonum Scolasticum eorum Canonicos presentes, suos et Capituli memorati Nuncios, Sindicos, et Procuratores, ad tractandum cum Domino Gregorio Venerabili Aquilegiensi electo; et consummandum cum eo, qualiter personatus Prepositure Civitatensis Eclesie in perpetuum penitus enervetur et deleatur omnino. Et quod de personis, feudis, proprietatibus, ros.

sessionibus, et proventibus, atque aliis tam Ecclesiasticis quam secularibus, pertinentibus ad Preposituram eandem Patriarcatus et quod Capitulo cedat imposterum personatu Prepositure dilecto. Et ad faciendam dicto Domino Electo securitatem, et cautionem prestandam super hujusmodi, et ad negotium consummandum, secundum quod utilius viderint expedire; necnon ad requirendum ab eodem Electo, et recipiendum cautionem, quam in iis viderint nomine suo et Civitatensis Ecclesie opportunam. Dederunt insuper Gardanonis Scolastico liberam potestatem, in animabus eorum jurandi, si fuerit opportunum habere contractum quem inierint cum dicto Electo super hujusmodi firmum et ratum: et quod nunquam contravenietur aliqua ratione, quamdiu dictus Electus et Successores ejus eundem contractum inviolabiliter observabunt; promittentes habere firmum et ratum, quidquid dicti Sindici et Procuratores in predictis, et circa predicta duxerint faciendum. Ego Julianus de Puzolis Imperiali auctoritate Notarius predictis interfui, et rogatus scripsi: ad majorem siquidem evidentiam predictorum, presens Instrumentum est sigilli pendentis dicti Capituli munimine roboratum." Ad majorem autem evidentiam et perpetuam firmitatem predictus Dominus Gregorius atque ipsius Electus, et prefatum Capitulum fecerunt presens Instrumentum sigillorum suorum munimine roborari. Ego Johannes de Lupico S. Imperii publicus Notarius supradictis omnibus interfui, et de manda=

to predicti Domini Aquilegiensis Electi, et rogatu predictorum Procuratorum scripsi in formam publicam reducendo. Ego Morandini de Remanzacco Imperiali Auctoritate Notarius pridem Autenticum vidi, legi, et de verbo ad verbum fideliter transcripsi, nihil addens, vel minuens, quod ipsius sententiam variet, sive sensum, et diligentiorum presenti ascultavi Transcripto." Rubeis pag. 739.

[illegible] [illegible] Cantado

Pace tra castellani di Savant e conte di Osoro [illegible] [illegible] in corona per nome anche de' comuni aderenti

[illegible] [illegible]

Anno domini MCCCIII [illegible] XI [illegible] [illegible] septembris [illegible] [illegible] ante [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] de Savant [illegible] nomine [illegible] nomine [illegible] [illegible] Warnerii et [illegible] [illegible] et nomine [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] de Savant et omnium amicorum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partem [illegible], et pro ipsis omnibus et singulis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reputationem et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nomine et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et consanguineis et [illegible] [illegible] [illegible] tenentibus partem ipsius D. Conete et pro omnibus aliis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Warnerum [illegible] [illegible] [illegible] Warnerii et de [illegible] armis et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] Warnerio et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Warnerii [illegible] [illegible] et [illegible] de omnibus maleficiis et [illegible] [illegible] et [illegible] armis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Warnerio et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et amicos et [illegible] [illegible] fuerunt et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

suori [illegible] entium et futurorum et cum expensis omnibus recuperandis [illegible] not [illegible] [illegible] in [illegible] renovationis tempore nove concordationis de [illegible] vere defendi ipsi Alexandro Balduino stipulanti et recipienti nomine et vice dicti Coneti et pro ipso sub pena centum marcharum argenti puri predictam pacem [illegible] refutationem et omnia et singula supradicta perpetuo firma et rata habere atque tenere et teneri facere et predictos et quod facient predictos D. Odolricum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad unum mensem proximum [illegible] predictam pacem et concordiam et omnia et singula supradicta [illegible] et [illegible] et per se firma habere et tenere omni tempore et quod ipsi domini Odolricus et Rodulfus [illegible] confirmabunt per suas litteras apertas sigillis eorum munitas et predicto D. Coneto usque ad unum mensem [illegible]. Et ea pena soluta aut non dicta omnia et singula firma sint et rata [illegible] predicti fratres Aynzo et Ugo pro se et predictis nomine dicte pacis [illegible] fuerant [illegible] [illegible] nomine et vice et loco predictorum D. Coneti et Conradi eius fratris et aliorum et consanguineorum et amicorum ipsius D. Coneti [illegible] partem, dicti D. Coneti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aynzo et Ugo [illegible] corporaliter juraverunt firmum et ratum habere et tenere, et sic in omnibus adimplere et adimpleri facere et [illegible]

[illegible] die. Presentibus D. Federico de [illegible] [illegible] de Vallecella Cadubrii, [illegible] Cremona de Donaglo [illegible] de Vugone de Comelico. Aynzo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Coneti laudavit et confirmavit predictam [illegible] et pacem et concordiam et omnia et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum obligatione suorum bonorum presentium et futurorum, et cum expensis omnibus recuperandis [illegible] se in manu Iohannis [illegible] de [illegible] [illegible] Caduburii et ei promisit stipulanti et recipienti nomine et vice predicti D. Conradi et pro ipso sub pena centum marcharum argenti puri omnia

et [illegible] [illegible] [illegible] firma et rata habere et tenere, et non contra venire occasione aliqua aut exceptione, et quod faciat pred[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]berch et [illegible] de [illegible] usque ad unum mensem venturum omnia et singula facere et adimplere versus predictum J. Conchum et fratrem [illegible] consanguineos et amicos [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Warnerii superius promiserunt; et ea soluta aut non dicta firma sint et rata. et sic predictus Warnerius corporaliter juravit firmum et ratum habere, et nullo modo contravenire, et sic in omnibus et singulis adimplere

Actum [illegible] in [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] prope [illegible] [illegible]

1251 13 Gennajo

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Giovanni de Franza Not.

[illegible] LIV die XIII. Januarii ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible] Comes [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible], dominio et iurisdictione in Curia de Cordenons, villa [illegible], villa de [illegible] extra Terram, in villa de Rorai, in villa de Vallotta et de Terra Portusnaonis, molendinis Portusnaonis, campis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mille libras denariorum parvulorum [illegible] [illegible] [illegible]

12[illegible] [illegible] Aprile Venezia

[illegible]enzione del Patriarca Gregorio di [illegible]ontelongo co[illegible] Veneziani

Giovanni de Lupo Canc.

In nomine Domini amen Anno ejusdem [illegible] LIV Indictione XII die [illegible] [illegible] exeunte mense Aprilis Presentibus venerabilibus [illegible] D. fratre [illegible] [illegible] priore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aquilegiensis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et Paulutto capellanis D. Gregorii Patriarche Aquilegiensis Clericis nobilibus viris DD. Henrico de Castellero Varnono de Portis Iohanne de [illegible] [illegible] [illegible] nobilibus [illegible] [illegible] Zen[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Quadrivio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Philippo Contareno [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et Henrico [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] et aliis [illegible]

Cum inter D. Rainerium Zenum Dei gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Venetiarum, Dal[illegible] [illegible] atque [illegible] [illegible], Dominum quarte partis et dimidie totius [illegible] [illegible] et Commune Venetiarum ex una parte et venerabilem [illegible] D. Gregorium [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dictum D. Patriarcha [illegible], et ad pa[illegible] et concordiam devenit cum eodem D. Duce et Commune Venetiarum amica[illegible] [illegible] divina clementia faciente et inter ipsos factum et firmatum fuit pactum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quod omnes homines Veneti erunt salvi et securi intra [illegible] Patriarcha[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in personis et rebus eorum mobilibus et immobilibus, et tanto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per aliquod flumen [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab violentiam vel damnum aliquod fecerit alicui ho[illegible] [illegible] de Venetiis a porta que appellatur [illegible] usque ad portum [illegible] pre[illegible] [illegible] Patriarcha debet et tenetur infra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerit querimonia delata, facere secundam [illegible] [illegible] [illegible] ablata patientibus damnum, seu violentiam in integrum exhiberi, et [illegible] hoc

[illegible] [illegible] Patriarcha non [illegible], teneatur [illegible] infra alios triginta dies solvere tot[illegible] [illegible] datum [illegible] Venetis [illegible] propria.

[illegible] [illegible] debet habere D. Dux [illegible] sive Udeadomadum [illegible] Terra [illegible] [illegible] plenam rationem et justitiam omnibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sententia tempore aliquo a [illegible] facto [illegible] lata fuerit vel querimonia ab eo facta contra aliquem [illegible] jurisdictione D. Ducis [illegible] potest appellare [illegible] ad prefatum D. Ducem.

Et si Veneti habuerint aliquid controversie versus aliquem hominem [illegible] [illegible] possint et debeant ante coram D. Patriarcha [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et justitiam petere et si [illegible] Veneti fuerint in [illegible] [illegible] dicto [illegible] possint appellare ad dictum D. Patriarcham.

Item [illegible] [illegible] homo potest facere testimonium adeo Venetus secundum [illegible] [illegible] ritum et consuetudinem curie Ducatus Venetiarum.

Et omnes Veneti qui dicuntur Portulani habeant licentiam cum aliqua barca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accipere vel apportare [illegible] [illegible] [illegible] tantum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] efficiens et [illegible] [illegible] tantum Venetias apportare.

[illegible] omnes Veneti ambiantes salem [illegible] et [illegible] [illegible] aliqua [illegible] [illegible] [illegible] habeant [illegible] barca et [illegible] [illegible] [illegible] partant [illegible] [illegible] [illegible] ipsam barcam.

[illegible] [illegible] [illegible] grava [illegible] fuerit [illegible] Venetis [illegible] homines [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ducatus [illegible] Venetis Veneti qui dicuntur portulani non debent [illegible] [illegible] [illegible] potestates nec etiam in toto Ducatu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inter eas esset communis discordia.

[illegible] communis [illegible] [illegible] discordia [illegible] [illegible] D. [illegible] et Commune [illegible] [illegible] et D. Patriarcham [illegible] et esse tam per preceptum imperatoris destinatum [illegible] [illegible] [illegible] D. Patriarcham pro danda licentia Venetis exeundi de Terra sive jurisdictione Patriarche tam per ipsum D. Patriarcham quam etiam per D. Ducem [illegible] [illegible] [illegible] exeundi de Terra et jurisdictione Ducatus Patriarchalis, dictus D. Patriarcha [illegible]

[illegible] omnibus Venetis inventis in toto predicto D. ducatu Patriarchatus Aquilegensis [illegible] securitatem et [illegible] veritatem planam tam in personis quam in rebus eorum infra [illegible] usque ad [illegible] [illegible]

Item vicedominus [illegible] in Terra Aquilegie tempore aliquo per dictum Ducem [illegible] habere debet [illegible] stationibus [illegible] [illegible] et [illegible] Aquilegensis Patriarchatus [illegible] ipsius D. Ducis et Communis Venetiarum [illegible] [illegible] inter omnes [illegible] et [illegible] eorum [illegible] pro [illegible] utilitate [illegible] [illegible] D. ducatu Patriarchatus predicti aliquod [illegible] Datium in [illegible] quidam dicto vicedominus non debet committere fraudem

Item omnes [illegible] facte fuerint in predicto D. ducatu Aquilegensis Patriarchatus [illegible] debet [illegible] facte per Venetos.

Item [illegible] nullum tenentur, nec debent in toto predicto ducatu Datium [illegible] secundum [illegible] [illegible] Aquilegie

[illegible] quidam [illegible] non de jurisdictione predicti D. Patriarche venerit per mare et [illegible] hominibus Venetis infra [illegible] debet [illegible] et justitiam [illegible] Venetis [illegible] fuerit malefactor [illegible] toto D. ducatu Patriarchatus Aquilegiensis

[illegible] D. Patriarcha dare debet [illegible] XII panes [illegible] [illegible] XII porcos omni anno, et D. Patriarcha mittere debet usque ad Palatium D. Ducis Venetiarum.

[illegible] facto quidem illorum de Pratta et de Porcellis dictum est, cum non sint [illegible] et [illegible] D. Patriarche non debet D. Patriarcha teneri ad satisfactionem [illegible] restitutionem faciendam [illegible] vel hominibus Venetiarum, vel de cetero illata fuerint [illegible] [illegible] D. Patriarche [illegible] dependentibus ipsis cum D. Patriarcha

[illegible] ona [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] omnium [illegible] homines [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et communi [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] dabit [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] fuerit [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible]
communem et homines christianorum stantes in amore et gratia [illegible]
[illegible] [illegible] et tenebat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] factum est

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et sine [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omnibus et [illegible] [illegible] [illegible] observare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] maleficiis [illegible] vel qui [illegible] [illegible] homines [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et

[illegible]

[illegible] tamen [illegible] forman [illegible] expendi[illegible] [illegible]

[illegible] pannos [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] tempore [illegible]

[illegible] et [illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible] animo habens [illegible] rationes omnes [illegible] habere [illegible]

[illegible] constitutionem [illegible] et [illegible]

[illegible] de [illegible] anno [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] amphoras [illegible] et [illegible]

[illegible] ad [illegible]

[illegible] et [illegible] de [illegible] et [illegible]

[illegible] ad [illegible]

[illegible] quidem solis [illegible] amphorarum [illegible]

et [illegible] ad [illegible] tempore [illegible] pro [illegible]

[illegible] pro centenario [illegible] pro [illegible]

[illegible] deberet vel de sale [illegible]

[illegible] et omnes [illegible] ad [illegible] et [illegible]

[illegible], [illegible] et communi [illegible]

novum [illegible] pro [illegible] litteras [illegible]

[illegible] et omni [illegible].

[illegible] pro [illegible] pro [illegible]

[illegible] de [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] de hoc [illegible]

[illegible] et [illegible]

Iohannem de [illegible]

[illegible]

(216.)

1254 5 giugno Udine

Gregorio di Montelongo Patriarca eletto giura ai Veneti di mantenere i patti stabiliti tra essi e il suo Antecessore

Albrigetto Canc.?

In nomine Dei eterni amen. Anno ejusdem nativitatis M.cc.L.IV indictione duodecima die sexto intrante mense Junii Presentibus D. Reverendo electo Cenetensi, magistro Berlengardo Preposito S. Odolrici de Utino, Johanne de Cucanea Arquino de Varmo, de Forojulio, Marcho Badoero, Zacharia Steno, Blasio Albaregno de Venetiis et aliis rogatis et specialiter convocatis

Cum Nobiles viri D.D. Henricus Foscarenus et Marcus Quirinus Ambaxiatores communis Venetiarum starent coram D. Gregorio de Montelongo Electo quod juraret super Capitulis secundum quod continetur in Instrumento confecto per Johannem de Lupico notarium, qui dictus D. Electus sic respondit dictis Dominis, quod paratus erat Jurare secundum antiquam consuetudinem et secundum quod ordinatum fuerat Venetiis per D. Ducem et consilium, ad hoc D. Guarnerius de Porta de Forojulio ibi in continenti habita parabola a dicto D. Electo juravit in anima ipsius predicti D. Electi omnia capitula secundum quod continetur in Instrumento confecto per dictum notarium firma et rata habere et tenere et non contrafacere aliqua ratione, vel occasione que dici possit.

Actum Utini in camino Palatii dicti D. electi.

Ego Albrigettus sacri palatii notarius interfui, rogatus hoc scripsi. C. P. C.

1254 13 Giugno in circa

Vendita di Pordenone fatta da Mainardo Conte di Gorizia a Gui-
done di Porcia

Siccome in Franca etc.

Anno Domini MCCLIV. Indictione XII. Die sabbathi XIII. intrante junio D. Maynardus de Goritia pretio et foro duorum millium librarum venetorum parvulorum, de quibus a D. Widone de Porcilliis vocavit se bene solutum, et exceptioni non numerate pecunie, et spei future numerationis facto renuncians, secundum modum et consuetudinem domus sui et Aquilegie et Terre forijulii, fecit datam et venditionem, ac investituram ad rectum et legale feudum eidem D. Widoni de tota dominatione que pertinet Portunaoni, ac predio scilicet de Villa Portunaonis, et de Auralia, et taliter ei fecit datam et venditionem, et investituram ad feudum, ut ipse D. Wido, et sui heredes deinde habeant, teneant, atque possideant dictas dominationes etc. et ipse D. Comes Maynardus dedit supra dictum D. Cervum in nuncium eidem D. Widoni, qui ponat eum in tenutam de dictis Dominationibus, et molendinis tali pacto inter eos habito quod si ipse D. Wido ceperit aliquem latronem in dictis Dominationibus, quod ipse debeat eum dare D. Comiti per corrigiam, et si ipse D. Wido amiserit aliquid de dictis Dominationibus quod ipse D. Comes Maynardus promisit et etiam tenetur ei satisfacere.

Actum in Oratorio S. Antonii de Portunaone. C. P. c.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] nomine amen [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] publico [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1254 29 Luglio Venzone

Slizojo di Mels assicura il Capitano di Gemona che in Venzone non si fa altro traffico che quello ch'è permesso dal Patriarca.

Bernardo Not.

In Christi nomine amen. Anno domini MCCLIV. indictione XII: die tertia exeunte iulio. In presentia D. Bertoldi de Braulins Odorici Nigri de Glemona Omniboni notarii de Mels. iacobi Valcherch de Venzono Nassili de eodem loco et aliorum. D. Valesius Capitaneus Glemone veniens ad presentiam D. Slizoi de Mels, proponit sibi ex parte D. Gregorii Venerabilis electi Aquilegensis, quod sibi D. electo relatum fuerat quod homines de Venzona ibidem facerent forum vendendo et emendo cum forensibus in grosso propter quod Jura Terrarum et fororum dicti D. electi minuebantur et ei prejudicabat non modicum. Quare petebat a dicto D. Slizojo dicere sibi si verum esset, vel non. Ad hec respondit D. Slizojus quod postquam D. electus inhibuit sibi ne fieret ibidem forum hujusmodi, nesciebat quod aliquis ex hominibus suis fecisset ibidem forum aliquod cum forensibus alio modo quam ordinatum sibi fuerat per predictum D. electum, et quod bene inhibuerat eis quod forum non facerent in Venzono alio modo quam ordinaverat supradictum D. Patriarcha.

Actum Venzoni ante domum Cozatte

Mon. March. Colloredo c.

1254 16 Settembre Udine

Feudo in Fagagna e Laurana dato dal Patriarca ad Enrico e Rencolfo di Villalta

Giovanni di Lupico Can. P.

In Christi nomine amen. Anno a nativitate ejusdem M.cc.L.IV. XII. Indictione, apud Utinum in camera Patriarchali die XV. exeunte septembri. Presentibus Rogerino Dei gratia electo Cenetensi, D. Alberto Vicedomino Archidiacono Cenetensis, D. Gherardo de Legio et D. Federico Castaldione de Utino testibus, et aliis.

Venerabilis Pater D. Gregorius Dei et Apostolica gratia S. sedis Aquilegensis electus attendens grata et accepta servitia quae viri nobiles DD. Henricus et Rencolfus fratres de Villalta et eorum nepotes sibi et Ecclesie Aquilegensi hactenus prestiterunt et exhibere poterunt dante Domino in futurum, predictum D. Henricum pro se suo nomine et pro predictis fratre et nepotibus recipientem, nomine suo et nomine Aquilegensis Ecclesie de feudo ministerii et de toto proprio quod habet in territorio villarum de Fagana et de Laurana quod feudum et proprium fuerunt olim Vezzelonis de Fagania et Conradi Senioris ejus ad rectum et legale feudum de sua tenuta liberaliter investivit ita tamen quod dictus D. Henricus, frater et nepotes servitium ipsi D. electo et Ecclesie Aquilegensi de feudo ministerii quod faciebant predicti Vezzelo et Conradus ejus facere teneantur. Promittens dictus D. Electus Aquilegensis sub obligatione bonorum suorum et Ecclesie Aquilegensis pro se et Successoribus suis contra investitionem eamdem ullo tempore aliquatenus non venire et ipsos super feudo et proprio predictis manutenere contra quemlibet in ratione, ac etiam defensare. Mandans quoque predicto D. Federico Castaldioni de Utino ut dictum D. Henricum pro se, fratre ac nepotibus supradictis super premissis suo nomine in possessionem imponeret corporalem. In cujus rei evidentiam et stabilem firmitatem predictus D. Aquilegensis Electus presens Instrumentum prescribi fecit sui sigilli pendentis munimine roborari. Actum

1255 [illegible] Roma

[illegible] Pontefice Alessandro IV [illegible] Domenico [illegible] S. Marco di Venezia [illegible] di [illegible] capitolo [illegible] Aquileja

[illegible] lexander [illegible] servus servorum Dei [illegible] Domenico [illegible] S. Marci de Venetiis [illegible] Aquilejensis [illegible]

[illegible] [illegible] Aquilejensis [illegible] contra [illegible] et Philippus [illegible] Polam [illegible] chan[illegible] [illegible] [illegible] Magistri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Te[illegible] autem [illegible] fuerint nominati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

25 [illegible] Marzo Cividale

[illegible] della [illegible]

Giovanni [illegible]

Anno M.C.LV XIII Indictione Apud Civitatem Austrie in Camera Pa-triarchatus die prima intrante marcio. Presentibus D. Alberto de Collre ... [illegible] domino magistro Berengario Preposito [illegible] magistro [illegible] de [illegible] Ste-fano de Tricesimo D. [illegible] scriptore Laurentio de Parma Stefano de [illegible] DD Bernardo de Zuccula Johanne de Cucanea et D. Girardino et Johanne [illegible] de Civitate testibus et aliis

[illegible] Venerabilis Pater Dei et Apostolica gratia S. Sedis Aquilegensis Electus propter evi-dentes utilitates et imminentes necessitates ejusdem, suo nomine, et nomine dicte Ecclesie vendidit [illegible] commisit [illegible] Raynaldo [illegible] ni et Johanni Tavoli presentibus mercatoribus senensibus pro se et suis sociis reci-pientibus veterem et novam mutam [illegible] cum omnibus juribus et rationibus per-tinentibus [illegible] Electum pro sexcentis marchis monete Aqui-legensis a Kalendis Junii proxime venturi usque ad duos annos completos quas predictas sexcentum marchas dictus D. Aquilegiensis Electus dixit et confessus fuit se [illegible] a mercatoribus memoratis et [illegible] debitorum et utilitatem Ecclesie supradicte conversas. Renuntiando exceptioni etc. [illegible] etc. etc. Ad maiorem autem hujus rei evidentiam, cautelam et firmitatem [illegible] D. Aquilegensis Electus [illegible] sigillum [illegible] [illegible] sigillo Aquilegensis [illegible] et [illegible] conditione [illegible] et concessione hujusmodi [illegible] [illegible]. A [illegible]

1255. 3 Marzo Napoli

Alessandro Papa assente alla diminuzione del numero de' Canonici del Capitolo d' Aquileja

Alexander episcopus servus servorum Dei dilecto filio Gregorio electo Aquilejensi salutem et Apostolicam benedictionem.

Sicut a te, ac dilectis filiis Capitulo Aquilejensi nobis innotuit intimantibus, quod Aquilejensis Ecclesia est adeo Canonicorum multitudine onerata, quod iidem de facultatibus ejus, cum sint tenues et exiles, utpote Prebende Canonicorum cujuslibet, inter quotidianas distributiones, sex bonarum marcharum argenti valorem annuum excedant, nequeunt commode sustentari. Quare fuit ex parte tua et dicti Capituli nobis humiliter supplicatum, ut super hoc utilitati, et decori ejusdem Ecclesię paterna providere sollicitudine curaremus. Attendentes igitur, quod multitudo illis Ecclesiis, in quibus vix paucis sufficiunt facultates, est potius oneri quam honori, discretioni tuę per Apostolica scripta mandamus, quatenus eisdem Capitulo assensu accedente in prefata Ecclesia hujusmodi Canonicorum multitudinem secundum quod ipsius ecclesie facultatibus diligenter videris moderandam, prębendas cedentium, vel decedentium Canonicorum convertere facias in communes usus Capituli memorati, et non permittas loco eorum surrogari, aut alicui conferri prębendam, donec Ecclesię predictę Collegium, vel numerum, quem ibidem moderatus fueris, sit redactum, non obstante si aliqui de mandato Sedis Apostolicę aut Legatorum ejusdem seu motu proprio Capitulo ejusdem Ecclesię ibidem sunt recepti, vel ut recipiantur insistant, et si aliquibus est ab ipsa Sede indultum, quod interdici, suspendi, et excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo.

Datum Neapoli quinto nonas martii Pontificatus nostri anno primo Ughelli T. 5.

1255 10 marzo Cividale
feudo in Linche e Slanz dato dal Patriarca a Crafone di Graz

Giovanni di cupico canc.?

In nomine christi amen Anno a Nativitate ejusdem M cc LV XIII in-
dictione Apud Civitatem Austriam, in camera Patriarchatus, die x° intrante
marcio Presentibus magistro Berengaro Preposito s. Odorici et D. Craftone Ple-
bano de Graz testibus ad hoc vocatis.

Venerabilis Pater D. Gregorius Dei et Apostolica gratia S. Sedis Aquilegen-
sis Electus suo nomine et nomine Aquilegensis Ecclesie investivit manu pro-
pria Craftonem castellanum de Graz de redditibus quatuor marcharum
ad unam curie in mansis sitis in Linche et in Slanz olim obligatis ei-
dem pro viginti marchis denariorum monete Graczensis per nobilem virum
D. Ottonem de Traberch capitaneum contrate de Graze, hac tamen condi-
tione adiecta quod quandocumque dictus D. Aquilegensis electus aut ejus successores
sibi aut suis reddiderint mansos ipsos libere et sine contradictione aliqua de-
beant resignare ad utilitatem Aquilegensis Ecclesie convertendos. In cujus rei
evidentiam et publicam firmitatem memoratus D. Aquilegensis Electus instru-
mentum presens fecit sui sigilli pendentis munimine roborari

Ego Johannes de Lupico. de. C 7 0

1255 14 Aprile Premariacco

Il conte di Gorizia presta giuramento al trattato conchiuso dal Patriarca

co' Veneziani

[illegible] di Lupico [illegible]

Anno Domini MCCLV indictione XIII^a die sabbati XII exeunte mense Aprilis. [illegible] [illegible] fratre Iohanne de Valentia venetorum Legato [illegible] Apostolice sedis venerabili Patre D. [illegible] Dei gratia electo Cenetense & [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] amico & [illegible] de Stellalta [illegible] ne de novatio & Iohanne de [illegible] & Bernardo de [illegible] Matteo de Riparo[illegible] & Iohanne Stornato [illegible] pro D. Duce et Communi [illegible] in Aquilegia [illegible] Iacobo Steriolo [illegible] et aliis

Cum nobiles viri DD. Iacobus [illegible] et Marinus Salonarius missi fuissent ab Illustrissimo viro D. Raynerio Zeno Dei gratia [illegible] Venetiarum et [illegible] consilio pro factis agendis Communis Venetiarum in Ambasciatores ad venerabilem Patrem D. Gregorium S. Sedis Aquilegensis electum et ad egregium virum D.D. Magnardum Comitem Goritie reperto quidem prescripto nobili viro D. Comite apud quandam villam de districtu civitatis Foriiulii que appellatur Premariaco in colloquio cum [illegible] dicto venerabili Patre Electo Aquilegensi [illegible] predictus D. Comes Goritie requisitus fuit per dictos Ambasciatores postulando, ut iurare deberet pacem factam et firmatam inter predictum D. Ducem et Commune Venetiarum ex una parte et supradictum venerabilem virum [illegible] Electum Aquilegensem et gentes [illegible] ex altera. Qui vero D. Comes memoratus [illegible] coram supradicto D. Electo Aquilegensi [illegible] supradictis testibus iuravit ad sancta Dei Evangelia attendere et observare [illegible] pactum in omnibus et per omnia [illegible] in instrumento [illegible] pacti vel concordii [illegible] Iohannem Tafamenti de Ungerio [illegible] Palatii notarii et scribe [illegible], atque Iohannis de Lupico [illegible] notarius continetur. Actum fuit hoc apud [illegible] quae vocatur Premariaco in quodam prato [illegible]

[illegible] capitolo [illegible] [illegible] manoscrimento [illegible] Opera [illegible]
[illegible]

[illegible]

Anno [illegible] MCCLXV. Indictione XIII. octavo die exeunte Aprili, in Civitate [illegible] [illegible] Johannis Baptiste. In presentia Dominorum Hermano de [illegible] [illegible] Thomasino de Rubiaco Sybotonis [illegible] Conrad [illegible] [illegible] Tasoti, Johannes Lonzi [illegible] et Conrad de [illegible], Karul de [illegible] et aliorum multorum ibi testium rogatorum

Cum Johannes [illegible] [illegible] Civitatensis et [illegible] Civitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad auxilium munitionis et defensionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] singulariter [illegible] [illegible] [illegible] et posse [illegible] prefatus [illegible] Decanus et capitulum ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habito inter se [illegible] [illegible] [illegible] capitulum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libenter auxilium dare volebant [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Civitate [illegible] sed non [illegible] et [illegible] [illegible] hoc fuerunt contenti et habuerunt [illegible] et [illegible] [illegible] predictis [illegible] Castello [illegible] bona [illegible] [illegible]

1255 30 aprile Napoli

Il Pontefice Alessandro IV accoglie sotto la protezione della S. Sede le monache del monastero di S. Maria di Cividale

Alexander episcopus servus servorum Dei dilectis in Christo filiabus Abbatisse Monasterii S. Marie Austrie Civitatis et sororibus tam presentibus quam futuris regularem vitam professis salutem et Apostolicam benedictionem.

Religiosam vitam eligentibus Apostolicum convenit adesse presidium ne forte cuiuslibet temeritatis incursus aut eas a proposito revocet, aut robur quod absit, sacre Religionis enervet. Ea propter, dilecte in Christo filie, vestris iustis postulationibus clementer annuimus et monasterium S. Marie Aquilegiensis in quo divino mancipate estis obsequio sub Beati Petri et nostra protectione suscipimus et presentis scripti privilegio communimus. In primis siquidem statuentes ut ordo monasticus qui secundum Deum et Beati Benedicti regulam in eodem monasterio institutus esse dinoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur.

Preterea quascumque possessiones, quecumque bona idem monasterium in presentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium vel aliis iustis modis, prestante Domino poterit adipisci, firma vobis et eis que vobis successerint et illibata permaneant in quibus hec propriis duximus exprimenda vocabulis locum ipsum in quo prefatum monasterium situm est cum omnibus pertinentiis suis, villam de Tertio cum omnibus pertinentiis suis, de Privano, de S. Martino, de Aiello, de Monticino, de Atturis, de Pantenallo, et de Malazumpecca, et earum villarum Ecclesias cum omnibus pertinentiis earundem. de Pantianico, de Belliano, de Sarzen, de Carano, et de Melereto villas cum omnibus pertinentiis earundem in comitatu istrie Castrum quod dicitur Insula cum omnibus pertinentiis suis. Ius temporale capellam S. Petri et Decimas quas habetis ibidem. Ius Advocatie quod habetis super bonis et possessionibus que quondam Hengelprettus Comes Goricie vestro monasterio pia liberalitate concessit, domos terras et possessiones quas habetis

[illegible] mansos [illegible] in [illegible] lum, Malfat, Furnel, Riet, S. Vitus, Plez, Vivar, Paverinum, Cradum, Frico, Birando et Valchermanne vulgariter nominantur, cum omnibus pertinentiis eorum [illegible] terras [illegible] in loco [illegible] nominato terras possessiones et vineas quas habetis in [illegible] et [illegible] cum terris, pratis, vineis, nemoribus, usuagiis pascuis in bosco et plano, in aquis et molendinis, in viis et semitis et omnibus aliis libertatibus et immunitatibus suis.

Sane novalium vestrorum, que propriis sumptibus colitis, de quibus aliquis hactenus non percepit, sive de vestrorum animalium nutrimentis nullus a vobis [illegible] exigere vel extorquere presumat.

Liceat quoque vobis personas liberas et absolutas e seculo fugientes ad conversionem recipere et eas absque contradictione aliqua retinere.

Prohibemus insuper ut nulli fratrum vestrorum post factam in monasterio vestro professionem fas sit sine abbatisse sue licentia, nisi arctioris religionis obtentu, de eodem loco discedere. Discedentem vero absque communium litterarum vestrarum cautione nullus audeat retinere.

Cum autem generale interdictum terre fuerit, liceat vobis, clausis ianuis, exclusis excommunicatis et interdictis, non pulsatis campanis, dummodo causam non dederitis interdicto, suppressa voce divina officia celebrare.

Crisma vero, oleum sanctum, consecrationes altarium seu basilicarum, [illegible] benedictiones monialium a diocesano suscipiatis episcopo, siquidem catholicus fuerit et gratiam et communionem sacrosancte Romane sedis habuerit et ea vobis voluerit sine pravitate aliqua exhibere.

Prohibemus insuper ut infra fines parrochie vestre nullus sine assensu diocesani episcopi et vestro capellam seu oratorium de novo construere audeat, salvis privilegiis pontificum Romanorum.

Ad hec novas et indebitas exactiones ab archiepiscopis et episcopis, archidiaconis seu decanis aliisque omnibus ecclesiasticis secularibusve personis a vobis omnino fieri prohibemus.

Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse decernimus, ut eorum devotioni

in extremis agentes qui se illic sepeliri deliberaverint, nisi forte excommunicati aut interdicti sint aut etiam publice usurarii, nullus obsistat, salva tamen justitia illarum ecclesiarum a quibus mortuorum corpora assumuntur.

Decimas pretera et possessiones, ad jus Ecclesiarum vestrarum spectantes, que a laicis detinentur redimendi et legitime liberandi de manibus eorum et ad Ecclesias ad quas pertinent revocandi libera sit vobis de nostra auctoritate facultas.

Obeunte vero te nunc ejusdem loci Abbatissa vel earum aliqua que tibi successerit nulla ibi qualibet surreptionis astutia seu violentia preponatur nisi quam Sorores omnium consensu, vel earum major pars consilii sanioris secundum Deum et Beati Benedicti regulam providerint eligendam.

Paci quoque et tranquillitati vestre paterna in posterum sollicitudine providere volentes auctoritate Apostolica prohibemus ut infra clausuras locorum seu grangiarum vestrarum nullus rapinam seu furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominem temere capere vel interficere seu violentiam audeat exercere.

Preterea omnes libertates et immunitates a predecessoribus nostris Romanis Pontificibus Monasterio vestro concessas; nec non et libertates et exemptiones secularium exactionum a Regibus et Principibus vel aliis fidelibus rationabiliter vobis indultas auctoritate Apostolica confirmamus et presentis scripti privilegio communimus.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat prefatum Monasterium temere perturbare aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere seu quibuslibet vexationibus fatigare sed omnia conserventur earum pro quarum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura salva Sedis Apostolice auctoritate et Diocesani Episcopi canonica justitia, et in predictis decimis moderatione concilii generalis.

Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona, hanc nostre constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit secundo, tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit potestatis honorisque sui careat dignitate, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat atque in extremo examine districte ultioni subjaceat.

cunct

[illegible] autem eidem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Romane [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dominice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

1255 3 maggio Napoli

Il Pontefice Alessandro IV [illegible]

[illegible]

Alexander Papa IV [illegible]

exposita [illegible] monetam [illegible]

[illegible]

et secibi eorum [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Apostolica [illegible]

communimus [illegible]

[illegible]

1255 7 Maggio Cividale

La scelta del Podestà di Giustinopoli è lasciata per quell'anno in arbitrio di quel Comune

Giovanni di Lupico Can. P.

M.CC.LV. XIII. Indictione. Apud Civitatem in camera Patriarchatus, die septima intrante majo. Presentibus D. Reposto de Budrio, Henrico de Iustinopoli, Raynaldo Raynaldini et Iohanne Turello mercatoribus Senensibus, et Sentilo de Padua senescalcho D. Gregorii Aquilegensis Electi testibus et aliis.

Iannarius D. Marci et Almericus filius q.m D. Vecini de Sua..... Ambaxatores communis Iustinopoli constituti in presentia predicti D. Aquilegensis Electi nomine dicti communis et pro ipso communi supplicarunt eidem D. Electo, ut de gratia speciali concederet eis recipientibus pro eodem communi ut ipsum commune recipere possit in potestatem eorum quemcumque voluerint pro anno presenti. Predictus igitur D. Aquilegensis electus volens dicto communi ad preces et petitionem dictorum Ambaxatorum facere gratiam specialem, concessit eidem ut in potestatem eorum quemcumque voluerint pro anno presenti recipere valeant et habere. A. C. U. C.

(229.)

1255 19 Ottobre Tolmezzo

Sentenza del vice-Gastaldo della Carnia nella causa vertente fra la Badessa del monastero maggiore di Cividale e i signori di Socleve

Archivio di Cividale Not.

In nomine Domini amen. Anno Domini M.cc.lv. Indictione XIII die XIII. exeunte Octobre. In foro de Tulmetio ante domum Guarendi de Porta. Presentibus Adamono dicto marrano, Odolrico de canta de Avanzono, Meorando, Guariendo, Garzono filio olim Saluta, Guariendo dicto musca, Tajardo et Asindrico de Tulmetio, Florono ejusdem loci Bartolocho et Varnero filio q.m Cistero de Avanzonio, Iohanne de Preitento et aliis

Coram D. Arquino de Flagonea qui loco et vice et nomine D. comitis de Osopio Gastaldionis de Carnea erat in foro de Tulmetio, et cui per litteras D. Gregorii dei gratia s. Sedis Aquilegensis electo commissum erat ut rationem inter D.m Abbatissam civitatis et D. Rozonum de Soclevio audire et intelligere deberet de lite et questione que inter eos vertebatur et verti poterat occasione quorundam bonorum malo modo et violenter quam plurium ablatorum eidem D. Abbatisse et rusticis suis de Amper per jam dictum Rozonem et suis, et quod D. Arquinus memorate D. Abbatisse deberet facere plenam et integram rationem de ablatis predictis, et de omnibus aliis quibus ipsa D. Rozono et suis dicere habebat Andreas [illegible] Gastaldio D. Abbatisse antedicte comparente procuratorio nomine ipsius D. Abbatisse dicto D. Rozono quod malo modo et violenter acceperat D. Abbatisse et rusticis suis de Amper boves, et oves, agnos, gallinas, caseos et multa alia bona et domos et hospitia eorum quam plures per se et suos fregerat violenter, et si D. Rozo hoc negare vellet paratus erat Gastaldio predictus illud probare et ostendere secundum ordinem Juris et quod de his D. Arquinus prefate D. Abbatisse rationem de D. Rozono et suis facere deberet secundum quod commissum erat ei per D. electum

Aquilegensem et antedictum. Et D. Rozo quam pluries per eundem D. Arquinum excitatum esset legitime et peremptorie ut respondendum veniret supradicte D. Abbatisse aut ejus Procuratori de ablatis predictis et de violentia et de omnibus aliis quibus sibi dicere habebat: Comparuit D. Rozo coram memorato D. Arquino respondens ad hec que Gastaldio D. Abbatisse conquerebatur de eo dicens quod si aliquid fecerat et acceperat rusticis D. Abbatisse de Amper quod credebat rationabiliter fecisse et accepisse eo quod Advocatiam habebat et debebat habere super mansibus D. Abbatisse de Amper, et quod plures anni erant quod rustici et massarii D. Abbatisse de Amper solverant et solvit sibi Advocatiam

Ad hec respondebat predictus Gastaldio quod si rustici et massarii D. Abbatisse servierant sibi, aut dederant sibi aliquid, illud sibi fecerant amore servitii et amicitie, sed de jure non debebant, nec tenebantur sibi in aliquo servire nec super eos aliquam advocationem habebat, nec de jure ei debebat habere, et quidquid per ipsum et suos acceptum D. Abbatisse et suis, acceptum erat violenter et malo modo, et hoc paratus erat Gastaldio ostendere secundum ordinem juris et Advocatiam quam dicebat D. Rozo habere super mansibus D. Abbatisse de Amper qualiter et quali modo illam volebat habere illud volebat sibi ostendere quod quodam tempore fuit quod D. Rozo rogaverat Decanum D. Abbatisse de Amper, ut amore amicitie et servitii sibi donaret agnum unum, quem agnum Decanus donavit sibi amore servitii et amicitie sed non de jure tenebatur sibi in aliquo servire, et propter illatam donationem D. Rozo incepit rusticos et massarios D. Abbatisse de Amper gravare et malignari, et res et bona eorum malo modo et violenter accipere, et domos et hospitia eorum frangere dicens habere Advocatiam super eos eadem causa quod Decanus donaverat sibi agnum predictum, et quod Advocatiam in hunc modum et eadem causa volebat eam habere: paratus erat Gastaldio simili modo ostendere secundum ordinem juris et rogabat Dos

taldo V. Aquinum ut super his inquirere deberet et per sententiam face-
ret diffiniri quid juris inde esset. Et per V. Aquinum quesitum fuit a
judicibus, et auditis et intellectis allegationibus et juribus utriusque partis,
quid esset quod deberet judicari et per sententiam diffiniri quid juris inde
esset: Fuit judicatum, et per sententiam diffinitum quod si V. Rozo posset
negare quod nec per se, nec per suos nihil violenter aut malo modo ac-
cepisset nec acceptum esset V. Abbatisse et vasallis suis quod bene deberet
inde gaudere. propter quod si Sacteldo posset illud probare, et si ipse il-
lud posset probare quod V. Rozo tenetur V. Abbatisse satisfacere de violen-
tia et de ablatis predictis secundum ordinem juris et item judicatum fuit
et per sententiam diffinitum quod si sepedictus Sactaldo posset probare quod
Advocatia devenisset V. Rozoni in modum quod superius dictum est et quod
ex de causa vellet omnia habere quod nullam deberet habere Advocatiam
nec rationem super mancibus et vasallis V. Abbatisse, et mansos et vasal-
lis V. Abbatisse deberet dimittere in pace et in quiete. Ad hec respondebat
Sactaldo dicens quod paratus erat in presenti probare omnia que per ipsum
superius dicta et allegata erant contra V. Ronzonem et suos: Rogabat
V. Aquinum ut deberet inquiri et per sententiam faceret diffiniri quali-
ter illud probare deberet. Et super hiis quesitum fuit a judicibus. fuit
judicatum cum duobus bonis et legalibus testibus, et si plures posset habe-
re tanto melius esset ei. Ad hec dictus Sactaldo traxit et nomina-
vit Iohannem Iuratum V. Patriarche de Ampez in testem et Petrum ejus-
dem loci massarium V. Marzutti de Ragonia, et Ragone massarium
V. Sivardi de Toppo et Iohannem Scaccabarba ejusdem loci et quam
plures alios quos V. Aquinus incontinenti fecerat venire coram presen-
tia sua et fecerat Iohannem Iuratum V. Patriarche ac Petrum ac Ra-
gone et Iohannem Scaccabarba predictos ad s. Dei Evangelia jurare
ut deberent dicere veritatem de his que Sactaldo V. Abbatisse conquerebatur

de D. Rozone et suis, et si sciebant ut notum erat etc quod D. Rozo per se vel suos aliquid violenter vel malo modo accepisset D. Abbatisse et rusticis suis de Ampez, et si Advocatiam habebat aut de jure debebat habere super eos, Qui dixerunt per Sacramentum quod fecerant quod bene et pro certo sciebant quod D. Rozo et sui quamplures violenter et malo modo acceperat boves et oves agnos, gallinas et multa alia bona et domos et hospitia rusticorum D. Abbatisse de Ampez fregerat violenter, quod nullam rationem nec Advocatiam habebat nec debebat habere de jure super mansos D. Abbatisse et Advocatiam quam superius dicebat eum habere, illam volebat ipse habere eo quod Decanus D. Abbatisse de Ampez donaverat quodam tempore sibi agnum unum. Adhuc predictus Gastaldio rogabat D. Aquilinum ut deberet inquirere, et per sententiam facere diffinire, si ipse probaverat cum predictis testibus omnia que per ipsum superius dicta et allegata erant contra D. Rozonem et suos quod D. Abbatissa deberet inde gaudere iudicatum et per sententiam fuit diffinitum quod bene probaverat ita quod D. Abbatissa debebat inde gaudere, et quod mansi et rustici sui debebant permanere in pace et in quiete ad D. Rozonem et suos. Et insuper rogabat sepedictus Gastaldio D. Aquilinum ut deberet compellere D. Rozonem ut satisfaceret D. Abbatisse de violentia quam ei fecerat et ablatis predictis: Ad hec rogabat D. Rozo Gastaldionem predictum ut daret sibi inducias XV. dierum quia vellet venire Civitatem coram presentia D. Abbatisse et vellet sibi satisfacere de violentia de ablatis predictis ad voluntatem ipsius D. Abbatisse sub pena decem marcharum denariorum Aquilegensium. Quas inducias D. Gastaldio dedit sibi. De quibus omnibus et singulis capitulis suprascriptis D. Rozo per se suosque heredes stetit contentus non contra predicta aut aliquid predictorum aliquo tempore facere aut venire per se vel heredes suos, seu per aliquam personam interpositam ratione aliqua sive causa sub pena antedicta.

Ego Johannes de Mida [illegible] Civitatis sacri Palatii notarius his interfui et rogatus scripsi. A.C.C.C.

(230.)

1256 14 Gennaio Aquileja

Concessione fatta dal Patriarca Gregorio al Monastero di Rosazzo

Giovanni di Lupico Can.°

In nomine Christi amen. Anno a Nativitate d(omi)ni MCCLVI. XIV indictione [illegible] [illegible] in capitulo Ecclesie Aquilegensis die XIV exeunte mense Januario [illegible] [illegible] venerabilibus dicto [illegible] Concordiensi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] electo Cenetensi [illegible] Bertaldo decano, Mattia de [illegible] [illegible] [illegible] canonicis Aquilegensibus et aliis canonicis [illegible] Ecclesie [illegible] dicto capitulo congregatis et [illegible] [illegible] Abbate [illegible] et Johanne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et aliis [illegible] inter Ecclesiam Dei et Apostolica gratia [illegible] Aquilegensis Electus videns [illegible] Decimas [illegible] [illegible] ad Aquilegensem Ecclesiam pertinere [illegible] [illegible] Decimas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] easdem Decimas pertinere ad dictum Monasterium Rosacense, ipsas Decimas in manibus [illegible] [illegible] Abbatis dicti Monasterii [illegible] [illegible] nomine [illegible] [illegible] [illegible] Monasterii [illegible] [illegible] [illegible] resignavit Et [illegible] nomine suo et nomine [illegible] [illegible] Aquilegensis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remedio anime sue et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicto P. Leonardo Abbati Monasterii Rosacensis recipienti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et nomine [illegible] et Monasterii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Monasterio omnes [illegible] [illegible] [illegible] reales et personales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et Ecclesia Aquilegensis videbantur habere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] predictorum confinia [illegible] [illegible]

Montis [illegible] hii sunt confines Versus orientem a flumine [illegible] [illegible] ad terram Andree dicti de [illegible] filii [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] ad [illegible] qui dicitur Sdreguepotoch et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] Polonnam [illegible] meridiem [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] versus [illegible] [illegible] [illegible] valles et [illegible] villa [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Montis [illegible] hii sunt confines versus septentrionem est terra [illegible] [illegible] Andree, et subsequenter terra predicte Andree [illegible] Comitale versus orientem est via [illegible] in spinale [illegible] [illegible] terram [illegible] dicti Andree et [illegible] [illegible] [illegible] et eadem via [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] per spinale et eadem via [illegible] [illegible] [illegible] terra D. Patriarche et versus occidentem est terra dicti Monasterii Rosacensis. et sic ab utraque parte est terra D. Patriarche et monasterii Rosacensis usque ad rivum qui dicitur Cornis versus occidentem ejusdem [illegible] [illegible] etiam per spinale collis quedam via usque ad descensum montis. [illegible] [illegible] cujus vie est terra dicti Monasterii Rosacensis et versus occidentem est terra D. Patriarche usque ad vineas Vladeni et Peregrini de civitate de quibus est questio utrum Decima dari debeat D. Patriarche vel Monasterio Rosacensi. et a dictis [illegible] [illegible] vineis in eodem colle usque ad viam que est in descensu collis versus [illegible] [illegible] est terra monasterii memorati.

Montium Losani et Vinchon hii sunt confines. versus orientem et meridiem est rivus qui dicitur Cornis usque ad aquam que dicitur Nabula. Versus occidentem est [illegible] que [illegible] [illegible] versus septentrionem est via publica [illegible] [illegible] [illegible] Flaibani usque [illegible] Cornis.

Omnia autem que sunt inter predictos confines montium predictorum [illegible], Losani et Vinchon sunt Monasterii Rosacensis ad habendum de cetero et pacifice possidendum per se et successores eorum absque contradictione dicti Grego[rii] [illegible] Aquilegensis Electi et Successorum suorum. ita quod dicti Abbas et Conventus predictas Decimas et omnia jura predictorum montium [illegible] successorumque suorum perpetuo debeant mancipare dominio, et de predictis, sicut de propriis bonis dicti Monasterii suam faciant voluntatem. Promittens dictus D. Gregorius Aquilegensis Electus pro se suisque Successores cessionem, traditionem et donationem predictas ratas et firmas habere perpetuo ac tenere; et nunquam per se vel alios contrafacere vel venire [illegible] [illegible] aliqua sive causa. in cujus rei evidentiam et stabilem firmitatem memoratus D. Gregorius Aquilegensis Electus [illegible] [illegible] [illegible] fecit sigilli [illegible]

tis munitudine roboravi

Ego Iohannes de Lupdeo a(uctoritate) imperiali publicus notarius hiis omnibus presens interfui et ex mandato memorati d(omini) Gregorii Agnolagnis Obici et rogatus predicta [illegible] scripsi in formam publicam redigendo

[illegible]

1256 7 Febbrajo Aquileja

Il comune di Marano domanda di esser governato da Consoli

Guglielmo Not.

In nomine Domini amen. Anno ejusdem Nativitatis M.cc.LVI. Indicione XV ... septimo intrante Februario. Presentibus Petro Vicario comitis Goritie, Henrico Maculo mansionario, Cavalerio Clerico Civitatensi et aliis

Venerius de ... de Mariano nuncius et procurator communis Marani presentavit et dedit quasdam litteras apertas Domino Aquilino Decano et capitulo Aquilegensi ex parte dicti Communis de Marano integras et illesas sigillo predicti Communis sigillatas quarum tenor talis est

Honorabilibus Dominis suis Aquilino Decano et Capitulo Aquilegensi Commune de Marano ...... sue devotionis

Universitati vestre notum facimus nos pro bono statu terre et hominum de Marano constituisse Venerium, Dominicum, Simonem et Andream ejusdem loci nostros certos nuncios et procuratores ad petendum a vobis de gratia, non de jure regimen Consulum in Terra Mariani, pro presenti anno, promittentes ratum et firmum habere quidquid dicti procuratores in predictis duxerint faciendum. Qua Procurationis littera presentata, dictus Decanus pro se et Capitulo recepit et ipsorum procuratorum petitionem pro dicto anno presenti admiserunt de gratia speciali cum ad hoc dicti Procuratores nihil juris interrogati responderunt se habere

Actum Aquilegie in Capitulo majoris ecclesie

Ego Wilelmus sacri Palatii notarius interfui et rogatus scripsi et roboravi A.C.U.C.

1256 8 marzo

Investitura di Arquino di Varmo

memoriale Belloni

MCCLVI. die VIII. intrante martio. D. Arquinus de Varmo proposuit quod Reverendissimus D. Bartholdus Patriarcha investivit eos de toto feudo et perpesto quod fuit olim de Sbreulavacca proditoris Aquilegensis, et D. Gregorius Patriarcha ratificavit et investivit. A.M.U.O

1257[?] ... Anagni[?]

[illegible]

[illegible]

... ad memoranda ... Sanctorum ... [illegible] ... nominis ... reddamus, et illorum nobis quodammodo patrocinium quod ipsum ... non obtinens eorum mereamur intercessionibus ... Beatorum Francisci et Antonii confessorum ... [illegible] ... et ... octo dies ... [illegible] ... relaxamus.

Datum Anagniae ... [illegible] ... anno ...

1256 3 Agosto Udine

Investiture feudali di Candidotto di Tricesimo, di Pietro di Attemps e di Alberto Visdomino.

Sto. di Lupieri cam. P.

M.CC.LVI. XIV. Indictione, apud Utinum in camera Patriarchalis die tertia mensis Augusti. Presentibus D. Alberto de Collico Vicedomino .. D. I. Clizofo de melio Federico de Colmalisio de Tarvisio Tomasio filio D. . . . . Aestelan testibus ad hoc vocatis et aliis

Venerabilis Pater D. Gregorius Dei gratia S. Aquilegensis Eccl. electus diligenter attendens devota obsequia que Candidotus de Tricesimo sibi et Ecclesie sue Aquilegensi hactenus exhibuit et exhibere poterit dante Domino in futurum de omnibus bonis que habebat D. Bartolomeus de Cauriaco in villa de Colloredo nomine Aquilegensis Ecclesie ad rectum et legale feudum de speciali gratia investivit et dedit eidem in nuncium tenute predictum D. Federicum de Colmalisio qui eum in possessionem induceret corporalem.

Eodem die et loco, presentibus testibus suprascriptis, D. Gregorius Aquilegensis Patriarcha eodem modo investivit D. Petrum de Attemps ad rectum et legale feudum octo marcharum quas habebat predictus D. Bartolomeus de Cauriacho in villa de Luseriola et de Pradielis cum eorum adjacentiis et dedit eidem D. Petro nuncium tenute predictum D. Federicum de Colmalisio

Eodem die et loco presentibus testibus suprascriptis D. Gregorius Aquilegensis Electus investivit ad rectum et legale feudum D. Albertum Vicedominum recipientem pro se et nomine Alexandrini et Antonii nepotum suorum, et D. Federicum de Colmalisio Gastaldionem Utini recipientem pro se et suis heredibus de omnibus bonis que habebat predictus D. Bartolomeus de Cauriaco in villa de Puzulo et eorum adjacentiis, ita ut medietas predictorum bonorum sit predicti D. Alberti ad vitam suam et eo decedente sit predicti Alexandrini et Antonii nepotum suorum, et alia medietas sit pre-

predicti & fecerunt ... et dedit eis nonnullum tenuit predictum A. C. U. C.

1256 [illegible]

Libro di Decretali ceduto dal Patriarca in [illegible] a Capitolo di Cividale

Nos Gregorius Dei gratia S. Sedis Aquileiensis Patriarcha tenore presentium scrip-
ti notum fore volumus universis quod Librum Decretorum q.m magistri Marcii
canonici [illegible] [illegible] a dilectis filiis Decano et Capitulo [illegible]
[illegible] sub ea forma et intentione accepimus quod liber ipse post decessum nos-
trum [illegible] [illegible] [illegible] debeat [illegible] [illegible] et [illegible]
firmiter quod post obitum nostrum dictus liber eisdem Decano et Capitulo
consignari debeat Ecclesie predicte utilitatibus deputandus. In cuius rei evi-
dentiam presentes litteras nostras fieri fecimus et sigilli nostri pendentis
munimine roborari

Datum Civitate anno Domini MCCLVI. XIV. exeunte Augusto, XIV in-
dictione [illegible]

(238.)

1259 21 Ottobre Cividale

Decima in quae [illegible] del [illegible] [illegible] [illegible]

Enrico Not

Anno Domini [illegible] indictione XII die XI exeunte [illegible] in [illegible] Aq[illegible] in camera [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Roberto, [illegible] canonico [illegible], [illegible] [illegible] et [illegible]

D. Otto de Cucagna et [illegible] [illegible] [illegible] Conrado [illegible] [illegible] [illegible] nave[illegible] in manu venerabilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam habebant [illegible] in villa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] resignatione recepta idem D. Patriarcha precibus predictorum D. Ottonis et [illegible] [illegible] pro anime sue et Successorum suorum remedio D. [illegible] Canonicum Civitatensem recipien[illegible] [illegible] et nomine Civitatensis Capituli de dicta decima cum omni jure ad eam pertinente manu propria investivit. A.C.C.

Item die XIII intrante Junio, Civitatenses cum gente Comitis de Ortemburch intraverunt villam de Fagedis et ipsam combusserunt, omnia inde auferentes: et combusserunt totam villam et vacaverunt.

Item sexto die sequenti iverunt Utinenses cum Theotonicis ad villam ---- et ibi ceperunt multos homines, et depredati fuerunt totam villam cum cortina ejusdem ville; et hinc tota terra Forijulii tam ex parte una, quam ex alia fuit destructa totaliter. Que guerra et discordia in festo Exaltationis S. Crucis, tractatu D. Meynardi filii D. Alberti Comitis Goricie, fuit pacificata: et facte fuerunt treuge eodem die usque ad festum Circumcisionis Domini futurum.

De grandi Terremotu

Anno Domini MCCCL. die XI. intrante Januario die Dominico in aurora diei, fuit magnus terremotus, et circa Nonam semel, et post Vesperas ter eodem die, et sequenti